RADU TEODORESCU

SUFERINȚA: PĂRĂSIRE DE DUMNEZEU TATĂL SAU ÎNCERCARE?

Cugir 2026

CUPRINS

Introducere
1. Suferința: una dintre cele mai mari probleme ale lumii noastre
2. De ce suferința nu înseamnă că Dumnezeu Tatăl ne-a părăsit?
3. Mângâierile credinței creștin ortodoxe în momentele de suferință
4. Să nu uităm că pe cruce Mântuitorul a suferit
5. Suferința: o încercare temporară ce nu este dincolo de atotputernicia lui Dumnezeu Tatăl
6. Suferința nu este o părăsire de Dumnezeu Tatăl ci o încercare
Concluzii

INTRODUCERE

"Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ia
aminte la mine, pentru ce m-ai părăsit?"
Psalm 21,1

Suferinţa este probabil una dintre cele mai dificile probleme ale lumii noastre. Aceasta fiindcă nimeni nu vrea să sufere dar viaţa ne învaţă că de multe ori suferinţa este de neevitat. În acest sens în lumea noastră se cunosc două sensuri ale suferinţei:

- fizică (trupească)
- şi sufletească.

Suferinţa trebuie să ştim că de cele mai multe ori este o formă de manifestare a răului în lumea noastră. Ea ne face conştienţi că răul este o realitate ce nu poate să fie negată. Totuşi ceea ce demonstrează experienţa concretă a vieţii de zi cu zi este că de fiecare dată după suferinţă vine şi bucuria. Acest lucru îl găsim afirmat şi în Vechiul Testament unde se spune: „până la o vreme va suferi cel îndelung-răbdător, după aceea îi va răsări veselie" Isus Sirah 1, 22.

Într-o lume creată de un Dumnezeu atotputernic ajungem evident să ne întrebăm: de unde suferinţa? De ce îngăduie Dumnezeu Tatăl suferinţa? În spitale, în azile sau în orfelinate ei bine suferinţa se pare că îşi găseşte tot mai multe victime.

Suferinţa şi tema suferinţei este evident o temă ce a interesat şi pe autorii Bibliei. Cartea Dreptului Iov din Vechiul Testament ne prezintă cazul unui om cu frică de Dumnezeu şi bogat care din invidia diavolului ajunge să fie supus la mai multe necazuri şi încercări prin care el îşi pierde familia, averea şi în cele din urmă sănătatea. Iov nu se leapădă de Dumnezeu după cum îi sugerase soţia lui ci rămâne credincios. În cele din urmă după acest mare test de credinţă va redobândii tot ceea ce a pierdut.[1]

Această carte îşi propune să fie o mângâiere celor care trec prin momente grele de suferinţă şi vrea să le aducă aminte că la fel cu orice alt lucru din această lume ei bine şi suferinţa este una trecătoare. În acest sens trebuie ca în momente de suferinţă să ne punem nădejdea în Dumnezeu şi să nu uităm de El. Iată ce spunea în acest sens părintele Liviu Petcu: "unii, precum consolatorii maligni ai lui Iov vor considera întotdeauna că suferinţa este o marcă a respingerii sau a pedepsei divine. Pentru ei, suferinţa pare a fi o veste fără îndoială rea. Pare a arăta că cei cuprinşi de ea sunt îndepărtaţi de la faţa lui Dumnezeu. Dar suferinţa este văzută în creştinism ca o pecete potenţială a bunăvoinţei, a dragostei şi a prezenţei lui Dumnezeu."[2]

Cartea Iov din Biblie ne face cunoscut un lucru fundamental: Dumnezeu nu este autor al suferinţei ci mai mult El o tolerează până la un anumit punct. Diavolul este autor al suferinţei fiindcă în ura lui fără de margini el vrea să ne facă să suferim la nesfârşit. Trebuie să recunoaştem că modalitatea cea mai de succes a diavolului de a îl îndepărta pe om de Dumnezeu este suferinţa.

Suntem dispuşi să credem în Dumnezeu cât totul este bine şi frumos în viaţa noastră şi când suntem în culmea fericirii. Dar oare mai putem fi toate aceste lucruri când peste noi vine suferinţa? Tot părintele Liviu Petcu era cât se poate de concludent în acest sens: "suferinţa nu înseamnă neapărat că ne-am îndepărtat de Dumnezeu; poate însemna că suntem atraşi mai aproape de El şi ne este îngăduit ca să trecem printr-o experienţă ce va înlătura ultimele bariere sau obstacole dintre noi şi El. Prin amara experienţă a „ghimpelui din carne" a învăţat Sfântul Apostol Pavel cea mai importantă dintre toate lecţiile spirituale – că slava lui Dumnezeu îi era suficientă, că puterea lui Dumnezeu se desăvârşeşte în slăbiciunea umană (II Cor. 12, 7-10). Suferinţa este un instrument prin care Dumnezeu ne poate curăţi de satisfacţia de sine şi de autoamăgire şi ne poate ajuta să facem faţă slăbiciunii noastre prin puterea Lui, ca să putem mărturisi împreună cu Sfântul Apostol Pavel că „toate le pot în Hristos Cel care mă întăreşte" (Filip. 4, 13)."[3]

Evident că dacă suferinţa a fost în centrul studiilor Bibliei ea continuă să fie în interesul teologilor creştini ortodocşi. Cam toţi sunt de acord că nu Dumnezeu este autor al suferinţei din lumea noastră ci mai bine spus suferinţa este o consecinţă a păcatului strămoşesc şi a lucrării diavolilor.

---

[11] A se vedea Adrian Miroiu, *Iov și dreptatea lui* (Iași, 2025).

[2] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[3] Idem.

Creştinismul ortodox are o înţelegere a suferinţei în termenii unui expieri. Se ştie de cazul unui călugăr atonit din vechime că a stat la pat paralizat la pat de boală mai multă vreme. S-a rugat lui Dumnezeu să îl izbăvească de suferinţă. Într-o zi i s-a arătat un înger.

- Dumnezeu ți-a ascultat rugăciunea părinte, i-a spus îngerul.
- Vai ce mă bucur.
- Trebuie să faci o alegere.
- Ce alegere?
- Alegi să petreci încă trei ani în această boală sau 3 ceasuri în iad?
- Dar de ce?
- Dumnezeu ți-a trimis această boală fiindcă în tinereţe ai făcut mai multe păcate.
- Aşa este.
- Acum prin boală vrea să te curăţească de ele.
- Aleg să stau 3 ceasuri în iad decât să mai stau 3 ani în boală.

Călugărul a ajuns în chinurile infernale ale iadului. Au trecut cele 3 ceasuri dar îngerul nu se arăta. Au trecut 3 luni şi îngerul nu se arăta. Au trecut 3 ani şi îngerul nu se arăta. Au trebuit 300 de ani şi de odată s-a făcut lumină şi s-a arătat îngerul.

- Nu credeam că îngerii sunt mincinoşi.
- Noi nu mințim.
- Ai spus că mă laşi 3 ceasuri în iad şi mă scoţi.
- Aşa este.
- Au trecut 300 de ani de când m-ai lăsat aici.
- Te înşeli. Am venit mai înainte de vreme. Mai aveai de stat 2 ceasuri în iad fiindcă aici în iad o oră pământească trece în trei sute de ani.

În cele din urmă călugărul s-a mântuit.[4]

Avem aici o întâmplare din tradiţia ascetică şi mistică creştin ortodoxă care ne spune că de multe ori suferinţa este o modalitate de a ne curăţii de păcatele trecute. Aceasta fiindcă facem de multe ori păcate şi le uităm.

Comentând tot la Cartea lui Iov părintele Liviu Petcu ne spune: „cei trei prieteni ai lui Iov i-au vorbit despre Dumnezeu. Comentatorii biblici subliniază că singur Iov, cel care I s-a adresat lui Dumnezeu, chiar provocându-L, a „vorbit bine" (Iov 42, 7). El nu a vorbit despre Dumnezeu, ca cei trei prieteni ai săi, ci lui Dumnezeu. Şi vorbindu-I, L-a întâlnit pe Dumnezeu, descoperind în El un Taumaturg. Iov a strigat către Dumnezeu şi a fost sincer în strigătul său. Aici este sensul rugăciunii ca şi comuniune cu Dumnezeu. „Modul acesta în care dreptul Iov şi-a asumat suferinţa, ca şi fidelitatea lui faţă de Dumnezeu au o dimensiune profetică" (Annick de Souzenelle, Iov sur le chemin de la Lumière, Albin Michel, Paris, 1994, p. 34), căci el anticipează profetic suferinţa Mântuitorului Hristos, dar şi depăşirea ei prin bucuria din dimineaţa Învierii: „Dar eu ştiu că Răscumpărătorul meu este viu şi că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă. Şi afară din trupul meu voi vedea pe Dumnezeu. Pe El Îl voi vedea şi ochii mei Îl vor privi, nu ai altuia. Şi de dorul acesta măruntaiele mele tânjesc în mine" (Iov 19, 25-27)."[5]

Ceea se poate vedea este că unii dintre noi suntem mai rezistenţi în suferinţă în timp ce alţii cedăm mai uşor. Suferința ne aduce aminte că în această lume nu suntem în rai. Aceasta fiindcă după tradiția creştin ortodoxă numai în rai nu mai există suferinţă.

Totuşi şi în această lume suferința nu este dincolo de atotputernicia lui Dumnezeu Tatăl. Această carte îşi propune să abordeze cum poate să se reconcilieze iubirea lui Dumnezeu Tatăl cu suferința care de mai multe ori vine peste noi. Aceasta fiindcă este greu de crezut că dacă noi creştinii ortodocşi credem într-un Dumnezeu Tatăl ei bine El lasă ca suferința să vină peste noi.[6]

Suferința este testul ultim de credinţă şi adevărul este că sunt puţini dintre noi cei care ajungem să îl trecem cu bine. Ceea ce este important este ca în momentele de suferință să nu credem că pentru noi a venit sfârşitul lumii. Aceasta fiindcă de multe ori suferința ne face să ne simţim singuri şi părăsiţi de toată lumea şi uneori chiar şi de Dumnezeu.

---

[4] https://www.crestinortodox.ro/pilde/in-ora-fost-trei-sute-122681.html (accesat pe 26.04.2026).

[5] Liviu Petcu, *Suferința şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[6] A se vedea George Remete, *Suferința omului şi iubirea lui Dumnezeu* (Bucureşti, 2006).

Că suferința are un sens ne-o spune tot părintele Liviu Petcu: „cine este hotărât să nu vadă nici un sens în suferință, nu va învăța nimic din această experiență. Dar cine crede că Dumnezeu poate folosi suferința în favoarea lui, să vorbească în ea şi prin ea, va fi deschis în a vedea mâna lui Dumnezeu la lucru în această nenorocire. Pentru creştini, Dumnezeu lucrează la fel de mult prin eşec ca şi prin succes, prin suferință la fel de mult ca şi prin bucurie. Cuvioşii părinți, atinşi de nenumărate boli, mulțumeau lui Dumnezeu şi le considerau pe acestea ca fiind „iubirile lui Dumnezeu". În acest sens, Cuviosul Părinte Porfirie menționează: „Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat multe boli (traducătorul cărții menționa că părintele a suferit de următoarele boli: infarct miocardic, insuficiență renală cronică, ulcer cu nișă (cu repetate gastroragii), cataractă, herpes zosterial pe față, dermatidă stafilococică pe mână, hernie inghinală (cu dese strangulări), guşă endemică cronică, adenom la hipofiză – n.n)."[7]

Doi medici discutau într-o zi.

- Să ştii că îmi este greu.
- De ce?
- De la suferința pe care o văd zilnic.
- Te cred.
- Ție nu îți este?
- Ba da.
- Şi ce faci?
- Ce fac?
- Da.
- Mă rog.
- Şi ajută?
- Da.
- Cum?
- Mă simt mai întărit.
- Chiar?
- Da.
- Poate ar trebuii să încerc şi eu.
- Chiar că ar trebuii.
- De ce este atât de multă suferință în lumea noastră?
- Tu de diavol ai auzit?
- Da.
- Diavolul se bucură când ne poate arunca în suferință.
- De ce?
- Fiindcă răutatea este pentru el totală.
- Am mai auzit de acest lucru.
- Şi este adevărat.
- Nu pot să îmi imaginez o ființă a răului total.
- Şi totuşi aşa este.
- Da.
- Noi ca medici putem să aducem o oarecare mângâiere.
- În suferință?
- Da.
- Aşa este.
- Vezi?
- Dar uneori este aşa greu.
- Trebuie să ne facem datoria până la capăt.
- Crezi?
- Da.
- De ce?

[7] Liviu Petcu, *Suferința şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

- O să îţi spun o întâmplare adevărată.
- Te ascult.
- Un bolnav — era un general — se plângea la bătrâneţele lui cu multă nerăbdare de suferinţele sale.
- Înţeleg.
- Un preot auzindu-l odată îşi rupse crucea de pe piept o puse în mâna generalului zicându-i.
- Ce?
- Excelenţă îţi ofer un mijloc militar salvator. Când vor sosi iarăşi momentele de nerăbdare, ia cruciuliţa aceasta şi zi: Doamne tu ai suportat suferinţe pentru mine păcătosul, acum eu sufăr pentru tine.
- Ce frumos.
- Şi de câte ori se apropiau durerile, care chinuiau pe bolnav şi-i scoteau cuvinte de nerăbdare pe buze, se întorcea spre sora de caritate căreia îi spunea.
- Ce?
- Soră, cum zicea numai părintele?[8]
- Frumos.
- Da.
- Deci sfatul părintelui a funcţionat.
- Da.
- Şi totuşi pe cruce Iisus a suferit.
- A fost profeţit cu mult înainte.
- De cine?
- De prorocul Isaia?
- Ce spune el?
- "Dispreţuit era şi cel din urmă dintre oameni; om al durerilor şi cunoscător al suferinţei, unul înaintea căruia să-ţi acoperi faţa; dispreţuit şi nebăgat în seamă. Dar El a luat asupră-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat. Şi noi Îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu, Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat. Toţi umblam rătăciţi ca nişte oi, fiecare pe calea noastră, şi Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus şi nu şi-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere s-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura Sa. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine îl va spune? Că s-a luat de pe pământ viaţa Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege şi cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că nu săvârşise nici o nedreptate şi nici înşelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să-L zdrobească prin suferinţă. Şi fiindcă Şi-a dat viaţa ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmaşii Săi, îşi va lungi viaţa şi lucrul Domnului în mâna Lui va propăşi." (Isaia 53, 3-10).
- Pe cruce s-a împlinit chiar aşa.
- Da.
- Deci Iisus a cunoscut suferinţa?
- Da.
- Dar de ce?
- Fiindcă numai aşa a reuşit să îl învingă pe diavol.
- Altcumva nu se putea?
- Nu.
- Înţeleg.
- Deci suferinţa nu este dincolo de atotpuzernicia lui Dumnezeu.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu poate schimba toată suferinţa în bucurie.

[8] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Iată ce spunea un credincios care a suferit mult dar care privea la suferința lui Iisus pe cruce și se mângâia: „de multe ori îi spun: «Hristoase al meu, iubirea Ta nu are hotar!». E o minune cum de mai trăiesc. Printre alte boli ale mele, am și cancer la hipofiză. S-a făcut acolo o tumoare care crește și apasă pe nervul optic. De-asta nu mai văd acum. Mă doare înfricoșător. Mă rog, însă, ridicând Crucea lui Hristos cu răbdare. Vedeți inima mea cum este? S-a mărit, nu mai este cum era. Este tot din pricina cancerului la cap. Și cu cât merg, o să se înrăutățească. Se va mai mări, o să-mi fie greu să vorbesc. Mă doare mult, sufăr, dar este foarte frumoasă boala mea. O simt ca iubire a lui Hristos. Mă străpung la inimă și mulțumesc lui Dumnezeu. Este pentru păcatele mele. Sunt păcătos și Dumnezeu Se străduiește să mă curățească (se vede aici marea smerenie a acestui cuvios părinte îmbunătățit duhovnicește și harismatic – n.n).”[9]

CAPITOLUL 1

SUFERINȚA: UNA DINTRE CELE MAI MARI PROBLEME ALE LUMII NOASTRE

În această lume se pare că nu există religie sau filosofie care să nu abordeze problema suferinței. Aceasta fiindcă evident că omul vrea să găsească un răspuns

- plauzibil,
- rațional
- și credibil

atunci când suferința apare în viața lui. Poate cea mai vocală religie în acest sens care s-a ocupat aproape obsesiv de problema suferinței este budismul. Aceasta fiindcă Buda (Sidarta Gaumata) a voit să găsească un răspuns final și definitiv la problema suferinței. În acest sens el a ajuns la concluzia că suferința din lume este doar o iluzie (maya) fiindcă în această lume nimic nu este stabil și totul este trecător.[10]

Prin urmare este bine să știm că

- filosofia,
- psihologia,
- antropologia
- sau sociologia

cu toate sunt preocupate de problema suferinței. Creștinismul ortodox nu este de acord cu teoria budistă că suferința este numai o iluzie. Aceasta deși este adevărat că trăim într-o lume schimbătoare și instabilă. Suferința este o realitate care a intrat în lume datorită păcatului și lucrării diavolului.

Părintele Liviu Petcu ne spune de cazul unui călugăr creștin ortodox care i-a cerut lui Dumnezeu să îi dea suferință: „atunci când eram de șaisprezece ani, Îl rugam pe Dumnezeu să-mi dea o boală grea, un cancer, ca să mă doară pentru iubirea Lui și să-L slăvesc în durere. Multă vreme m-am rugat așa. Dar Bătrânul meu mi-a spus că asta este egoism și astfel Îl constrâng pe Dumnezeu. Dumnezeu știe ce-o să facă. Așa că n-am mai stăruit. Vedeți însă că Dumnezeu n-a uitat cererea mea și mi-a dat această binefacere după atâția ani!”[11]

Ceea ce ne învață tradiția creștin ortodoxă este că în nici un fel suferința nu apare în viața noastră fără de un

- motiv
- sau sens.

De fapt este bine să știm că atunci când viața nu are sens ei bine ajungem să suferim. Nu este o suferință psihică și una sufletească.

Ceea ce ne asigură tradiția creștin ortodoxă este că Dumnezeu nu ne dă mai multă suferință decât putem duce. Am spus mai sus de pilda cu călugărul de la Muntele Athos care zăcea la pat pentru o boală cum că el a primit această boală pentru păcatele tinereții. Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori Dumnezeu Tatăl lasă suferința în viața noastră pentru a ne expia mai multe păcate din trecut. Aceasta fiindcă noi credem că păcatul nu este în cele din

---

[9] Liviu Petcu, *Suferința și creșterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[10] A se vedea Constantin Crețu, *Suferința în budism și creștinism. Coordonatele unui dialog interreligios* (Iași, 2018).

[11] Liviu Petcu, *Suferința și creșterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

urmă unul definitoriu pentru noi şi a viaţa noastră. Ei bine totuşi păcatul lasă urme şi ceea ce este mai rău este că de multe ori ne înrăieşte.

Iată ce spunea tot părintele Liviu Petcu cu privire la suferinţă şi modul cum ajunge ea să fie privită de unii creştini ortodocşi: „acum nu-L rog pe Dumnezeu să-mi ia ce I-am cerut. Mă bucur că o am, ca să fiu şi eu părtaş la Patimile Lui, din multa mea iubire. Am certarea lui Dumnezeu. «Căci pe cine îl iubeşte, Domnul îl ceartă» (Evr. 12, 6). Boala mea este o deosebită bunăvoinţă a lui Dumnezeu, Care mă cheamă să pătrund în taina iubirii Lui şi prin harul Lui să mă străduiesc să-I răspund. Dar eu nu sunt vrednic. O să-mi spuneţi: «Toate astea pe care ţi le descoperă Dumnezeu nu te fac vrednic?» Acestea mă judecă. Pentru că ele sunt ale harului lui Dumnezeu. Nu-i nimic al meu. Dumnezeu mi-a dat multe harisme, dar eu nu am răspuns, m-am dovedit nevrednic. Strădania, însă, n-am părăsit-o. Poate că Dumnezeu o să-mi dea ajutorul Lui, ca să mă dăruiesc iubirii Sale."[12]

Prin urmare este bine să ştim că suferinţa este o realitate şi nu o iluzie aşa cum susţine budismul. Ea este o probă de rezistenţă de care trebuie să ţinem cont. Este adevărat că omul vrea o soluţie la problema suferinţei însă trebuie să ştim că această soluţie poate să vină numai de la Dumnezeu şi nu de la noi. Aceasta fiindcă Dumnezeu ştie mult mai bine să guverneze şi să conducă această lume. Sunt mulţi care atunci când văd suferinţa din lume cad în ateism sau chiar nihilism. Aceasta fiindcă ei nu pot să conceapă de ce Dumnezeu Tatăl a lăsat suferinţa în lumea noastră.[13]

"Nici una dintre marile religii ale umanităţii nu a pus un atât de mare accent asupra suferinţei în planul existenţei aşa cum a făcut-o budismul. Buddha era convins de faptul că întreaga existenţă este impregnată de suferinţă, că suferinţa depăşeşte atât de mult bucuriile şi satisfacţiile efemere din viaţa omului încât ar fi fost cu mult mai bine pentru acesta să nu se fi născut. Desigur, pentru noi creştinii şi nu numai, cuvintele lui Buddha au un ecou foarte pesimist şi deprimant, deşi în viziunea sa mesajul pe care doreşte să îl transmită semenilor săi pare a fi unul realist şi foarte convingător. În contextul budist, lucrul acesta devine explicabil dacă avem în vedere faptul că termenul de dukkha (suferinţă) are o semnificaţie cu mult mai largă decât noţiunea tradiţională de suferinţă. Dukkha înseamnă tot ceea ce-i încătuşează şi-i leagă pe oameni de condiţiile de viaţă şi existenţă din această viaţă efemeră, tot ceea ce-i face sclavii propriilor lor dorinţe şi nostalgii trecătoare, ceea ce-i face să trăiască dezamăgiri, ceea ce-i înstrăinează de ei înşişi şi de semenii lor, ceea ce-i determină să sufere din cauza faptului că nu se pot identifica niciodată cu ei înşişi. Prin urmare, dukkha înseamnă aproximativ neîmplinire, imperfecţiune, irealitate, deşertăciune."[14]

Suferinţa este o realitate cu care toţi oamenii acestei lumi se confruntă însă nu trebuie să ajungem să facem din ea o *obsesie*. De ce? Fiindcă este bine să ştim că sunt mai multe metode prin care ea poate să fie depăşită. De ce? Fiindcă este bine să ştim că sunt cât se poate de rare cazurile în care suferinţa este continuă în viaţa unui om. De cele mai multe ori după perioade de

- suferinţă,
- durere
- şi necaz

în cele din urmă vine bucuria şi fericirea.

Trebuie să ne gândim la problema suferinţei însă nu obsesiv fiindcă acest lucru nu este deloc de folos. Cu cât suntem mai obsedaţi de suferinţă cu atât mai mult cădem în

- depresie
- şi pesimism.

Este evident că suferinţa fizică ajunge să ne afecteze starea noastră sufletească. Aceasta fiindcă este bine să ştim că omul care suferă în cele din urmă are multă tristeţe în sufletul lui. Suferinţa ajunge să ne invadeze sufletul atâta vreme cât i permitem noi. De ce? Fiindcă este bine să ştim că ea poate să fie ţinută sub control. De cele mai multe or suferinţa vine în viaţa noastră prin intermediul unei boli. Bolile pot să fie unele grave care ne aruncă în prăpastia deznădejdii. Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că medicina este un lucru care ne poate ajuta foarte mult în lupte cu suferinţa produsă de boală.

Că sunt mulţi semeni de ai noştri care trăiesc cu obsesia suferinţei nu este nici o îndoială. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că suferinţa poate să ne facă să nu mai vedem lucrurile

---

[12] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[13] A se vedea Radu Teodorescu, *Dumnezeu Tatăl pe înțelesul tuturor* (Cugir, 2019).

[14] Constantin Creţu, *Suferința în budism și creștinism. Coordonatele unui dialog interreligios* (Iaşi, 2018) p. 13.

- obiectiv,
- în perspectivă
- şi generic.

Suferi, dar acest lucru nu este un capăt de lume. Avem speranţa că la un moment dat ne vom vindeca. „Pentru aceasta nu mă rog ca să mă facă Dumnezeu bine. Mă rog să mă facă mai bun. Sunt încredinţat că Dumnezeu ştie că mă rog. Însă mă rog pentru sufletul meu, ca să-mi ierte păcatele. Nu iau medicamente, nici n-am mers la operaţie, nici la analize. O să-L las pe Dumnezeu să rânduiască. Singurul lucru pe care-l fac este să mă străduiesc să devin bun. Asta să vă rugaţi pentru mine. Harul lui Dumnezeu mă ţine. Mă străduiesc să mă dăruiesc lui Hristos, să mă apropii de Hristos, să mă unesc cu Hristos. Asta o doresc, dar n-am izbutit-o încă – n-o spun din smerenie. Dar nu-mi pierd îndrăzneala. Stărui. Mă rog să-mi ierte Dumnezeu păcatele. Am auzit pe mulţi spunând: «Nu pot să mă rog». Eu aşa ceva n-am păţit. Numai în ziua neascultării mele în Sfântul Munte am păţit asta."[15]

Stoicismul a fost filosofia care a susţinut că fiindcă este inevitabilă în viaţa noastră ei bine suferinţa trebuie să fie suportată cu mult curaj şi cu multă determinare. Este adevărat că în faţa suferinţei oamenii diferă. Unii sunt mai rezistenţi şi alţi mai slabi. Totuşi dacă îşi pun nădejdea în Dumnezeu în cele din urmă pot să treacă peste suferinţă şi să iese la liman.

Suferinţa după cum am spus nu este sfârşitul lumii. Trebuie să ajungem să ne dăm seama că atâta vreme cât Îl avem pe Dumnezeu în cele din urmă speranţa nu este pierdută total. Suferinţa ajunge să fie un lucru care ne întăreşte în credinţă fiindcă adevărul este că credinţa şi speranţa sunt tot ceea ce ne-a rămas în faţa suferinţei.[16]

Confucius era de părere că una dintre principalele cauze ale suferinţei este faptul că de cele mai multe ori oameni au *aşteptări nerealiste* de la viaţă. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi semeni de ai noştri care se lasă pradă imaginaţiei şi cred că ceea ce îşi imaginează despre viaţă ei bine are un corespondent şi în realitate.

Teologul Constantin Creţu spunea în acest sens că: „în accepţiunea lui Buda, principala cauză a suferinţei este ignoranţa, necunoaşterea (avidyā), care conduce la credinţa iluzorie în existenţa unui „eu", a unui „sine" al fiinţelor şi lucrurilor şi implicit la ataşamentul faţă de ele. Datorită faptului că totul este efemer, impermanent (annica), trecător, fără a exista un „eu" substanţial, ca entitate de sine destinată veşniciei, ataşamentul faţă de ceva sau cineva conduce la suferinţă."[17]

Psihologul austriac de origine evreiască Viktor Frankl a fost unul care a cunoscut realitatea lagărului de contrare nazist. El spune că în toată această perioadă cumplită din viaţa lui s-a confruntat cu o mare problemă: *nevoia de sens*. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că atunci când omul se confruntă cu suferinţa ei bine el uită de sens şi i se pare că viaţa este

- iraţională,
- absurdă,
- grotească
- şi imposibilă

în cele din urmă.

Ceea ce se poate vedea – după cum am spus – este că medicina a făcut mai multe salturi mari care au ajuns să schimbe foarte mult suferinţa bolilor. Prima mare victorie a medicinei se poate spune că a fost găsirea unui tratament contra leprei care în antichitate era o boală moartă.

În secolul XX se ştie că o boală care a făcut mult rău a fost SIDA. Fiind boală cu transmisie sexuală este bine să ştim că mai multă vreme SIDA a fost o boală fără leac. Mai noi SIDA a ajuns să fie controlată mai ales dacă este descoperită în fazele incipiente.

Medicina se poate spune că este în lumea noastră

- liantul
- şi medicamentul

de bază împotriva suferinţei.

Aceasta fiindcă este bine să ştim că în ultimii ani medicina a făcut progrese semnificative. Ne putem trata de boli şi în acest fel suferinţa nu ne mai controlează.

---

15 Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

16 A se vedea Ioan C. Teşu, *Are suferința vreun rost?* (Editura Sfântul Mina, 2019).

17 Constantin Creţu, *Suferința în budism și creștinism. Coordonatele unui dialog interreligios* (Iaşi, 2018) p. 14.

Iată cum privea Sfântul Porfirie Bairaktaris suferința: „nu mă frământă dacă şi cât trăiesc. Asta am lăsat-o în seama iubirii lui Dumnezeu. Se întâmplă de multe ori ca cineva să nu vrea să-şi aducă aminte de moarte. Este pentru că doreşte viaţa. Aceasta este, dintr-un punct de vedere, o dovadă a nemuririi sufletului. Însă, «şi dacă trăim, şi dacă murim, ai Domnului suntem» (Rom. 14, 8). Moartea este puntea care ne va duce la Hristos. Îndată ce închidem ochii, îi vom deschide în veşnicie. Ne vom înfăţişa înaintea lui Hristos. În cealaltă viaţă vom trăi «mai întipărit» harul lui Dumnezeu". (Ne vorbeşte părintele Porfirie, p. 367-369). Cuvioşii părinţi considerau că îngăduirea suferinţei sau a bolii de către Dumnezeu este o adevărată cerce tare dumnezeiască şi un dar dumnezeiesc."[18]

Doi analişti discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Misiunea noastră este să analizăm.
- Şi?
- Cum să analizei suferința?
- Cu grijă.
- Adică?
- Dacă vezi suferința cu ochi răi ajungi să nu mai crezi în Dumnezeu.
- De ce?
- Fiindcă nimeni nu vrea să sufere.
- Ştii ce?
- Ce?
- Am văzut că sunt oameni care se bucură când îi fac pe semenii lor să sufere.
- Aşa este.
- Cum se poate?
- De sadism ai auzit?
- Nu.
- Sadicul este cel care crede că o manifestare a iubirii este să îl faci pe semenul tău să sufere.
- Chiar?
- Da.
- Nu îmi vine să cred.
- Sunt şi astfel de oameni.
- Cred.
- Suferința este o mare piatră de poticnire.
- De ce?
- Fiindcă te poate face să nu mai vrei să crezi în Dumnezeu.
- M-am gândit şi eu la acest lucru.
- Problema ştii care este?
- Care?
- Că viaţa nu este numai suferinţă.
- Ci şi fericire?
- Da.
- Aşa este.
- Deci după momente de suferinţă trebuie să ştim că vine şi bucuria.
- De cele mai multe ori.
- Se poate spune că suferința poate să fie şi o pedeapsă de la Dumnezeu?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă omul se poate înrăii.
- Devine rău?

[18] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

- Da.
- Şi ce este de făcut?
- O să îţi spun o întâmplare în acest sens.
- Te ascult.
- Un corăbier iscusit, fiind întrebat de către cineva că oare de ce există stâncile şi băncile de nisip în mare?
- Ştii ce a răspuns.
- A răspuns aşa.
- Ce?
- Spre a fi încunjurate de corăbieri.
- Evident.
- Un cugetător creştin a făcut o foarte înţeleaptă întrebuinţare de acest răspuns, fiind întrebat că oare de ce trimite Dumnezeu necazuri şi suferinţe asupra oamenilor.
- Şi?
- Ştii ce a răspuns?
- Nu.
- A răspuns aşa.
- Ce?
- Spre a le învinge şi a le întoarce spre folosul nostru.
- Ce frumos.
- În adevăr, demnitatea vieţii şi tăria caracterului nu se arată în aceea că ne ferim din calea greutăţilor vieţii, ci că le stăpânim şi biruim.[19]
- Se poate acest lucru?
- Da.
- Cum?
- În special prin două lucruri.
- Care?
- Credinţa în Dumnezeu.
- Şi mai ce?
- Rugăciunea.
- Crezi că rugăciunea ajută?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă este un izvor de putere.
- Izvor de putere?
- Da.
- În ce sens?
- În încercările vieţii.
- Nu înţeleg.
- În zilele noastre sunt mai multe cazuri de persoane care prin rugăciune s-au vindecat de cancer.
- Se poate?
- Se pare că da.
- Incredibil.
- De multe ori lipsa unei vieţi religioase creştin ortodoxe duce la boală.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Sunt mai multe cazuri în acest sens.
- Nu ştiam.
- Ştii acum.

[19] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Tot despre suferinţă părintele Liviu Petcu spunea: „un călugăr bătrân spunea: A fi bolnav este pentru cineva o cercetare dumnezeiască. Boala e cel mai mare dar de la Dumnezeu. Singurul lucru pe care omul îl poate oferi lui Dumnezeu este durerea". (Arhimandritul Ioannikios, Patericul atonit, 2000, p. 408). O sumedenie de sfinţi care au răbdat supliciile bolii nu se plângeau de această dureroasă stare, ci îşi exprimau convingerea că dacă noi am şti cât de folositoare sunt suferinţele pentru suflet, le-am primi ca pe cele mai mari daruri. În Patericul egiptean, ni se relatează despre un bătrân care „adeseori pătimea şi se îmbolnăvea. Şi s-a întâmplat într-un an să nu se îmbolnăvească şi s-a întristat cumplit şi plângea, zicând: «M-a părăsit Dumnezeu şi nu m-a cercetat!»". (Patericul ce cuprinde în sine cuvinte folositoare ale Sfinţilor Bătrâni, Alba Iulia, 1999, p. 479)."[20]

Ceea ce a făcut evident creştinismul ortodox pentru toată lumea este că în faţa suferinţei ei bine nu putem să recurgem la

- truisme,
- silogisme,
- disimulări
- şi manipulări.

Singura speranţă care ne rămâne este Dumnezeu. Evident că în istorie au a fost mai mulţi orgolioşi care în faţa suferinţei au ajuns să susţină că ei nu au nevoie de Dumnezeu ci pot să iese din suferinţă şi fără El.

Filosofii existenţialişti au fost unii care au ajuns la concluzia că în cele din urmă suferinţa este o problemă existenţială a omului care evident că îl poate duce la

- necredinţă,
- ateism
- şi nihilism.

Iată ce spunea în acest sens filosoful existenţialist Soren Kierkegaard: „viaţa mea a atins limita extremă; încerc dezgustul pentru existenţă, căci este fadă, fără sare şi fără sens. [...] Aşa cum cineva îşi înfige degetul în pământ ca să recunoască ţara în care este, la fel încerc existenţa: miroase a nimic. Unde mă aflu? Ce înseamnă asta: „lumea"? Ce semnifică acest cuvânt? Cine mi-a jucat festa să mă arunce într-însa şi să mă lase acum acolo? Cine sunt? Cum am intrat în lume; de ce nu am fost consultat, de ce nu mi s-au făcut cunoscute datoriile şi obiceiurile, în loc să mă încorporeze în şiruri, de parcă aş fi fost cumpărat de un negustor de suflete? În ce calitate sunt interesat în această întreprindere care este numită realitate? De ce trebuie să-i fiu părtaş? Lucrul acesta nu este o afacere liberă? [...] Dacă existenţa trebuie luată întocmai aşa cum este, nu era mai bine să ştiu cum anume este ea?"[21]

Una dintre formele de manifestare ale suferinţei pentru existenţialişti era angoasa. Aceasta fiindcă este bine să ştim că angoasa este una care se manifestă printr-o mare

- tulburare,
- neliniște
- şi îngrijorare.

Omul cuprins de angoasă este un om suferind fiindcă el nu mai are linişte şi este un om măcinat de gânduri rele.

Au fost mari lideri ai lumii care au venit cu propriile lor soluţii la problema suferinţei. Se ştie de cazul împăratului roman Iulius Cezar că la un moment dat el mergeau cu o barcă. Valurile au început să crească şi acest lucru a băgat frica în cei care vâsleau. Atunci Iuliu Cezar a spus:

- Nu vă fie frică. Atâta vreme cât împăratul este cu voi barca nu are cum să se scufunde.

Vâslaşii au prins curaj şi în cele din urmă au ieşit la liman cu bine.[22]

Mitologia antică păgână de mai multe ori ne-a pus în faţă problema suferinţei. Mitologia greacă ne spune de mitul lui Prometeu care a furat focul de la zei şi l-a adus oamenilor. Ei bine Prometeu a fost pedepsit pentru acest

---

[20] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[21] Sören Kierkegaard, La répétition. *Essai d'expérience psychologique*, Traduit du danois par P.-H. Tisseau, Librairie Felix Alcan, Paris, 1933, pp. 146–147; şi nota 74 de la p. 205 apud https://www.institutuldefilosofie.ro/e107_files/downloads/Studii%20de%20teoria%20categoriilor/vol.%206/Vasile%20Macoviciuc,%20Conceptul%20de%20angoasa%20la%20Soren%20Kierkegaard.pdf (accesat pe 01.05.2026).

[22] Întâmplare din istoria Imperiului Roman găsită în mai multe surse.

lucru de Zeus. Zeus l-a legat de o stâncă în Munţii Caucaz. Vulturul îi devora ficatul în timpul zilei, care se regenera noaptea, provocându-i o suferinţă eternă. A fost eliberat ulterior de eroul Heracle.

O poveste mai puţin cunoscută despre suferinţă o avem din antichitatea creştină din Alexandria în Egipt: „însă nu doar călugării îmbunătăţiţi duhovniceşte şi sfinţiţi prin aspre nevoinţe sufleteşti şi trupeşti au înţeles această taină, ci şi credincioşii de rând, încât aceştia din urmă au uimit chiar pe unii dintre monahi. Astfel, „unul dintre părinţi povestea următoarele: Odată pe când mă aflam în Alexandria, am intrat în biserica unui martir ca să mă închin şi am văzut o femeie iubitoare de Dumnezeu ce părea văduvă după hainele pe care le purta şi care era însoţită de slujitori şi slujitoare. Ţinându-se de grilajul de fier ce împrejmuia locul unde se afla mucenicul, îi spunea cu putere: «M-ai părăsit, Doamne, ai milă de mine, Stăpâne iubit!», şi striga atât de tare încât din cauza vocii şi a plânsetelor acesteia a trebuit să părăsesc rugăciunea şi să am grijă de ea, deoarece mult m-au mişcat cele pe care le-am auzit.

Am presupus că era o văduvă nedreptăţită de către cineva; devreme ce eu aveam cunoştinţe printre oficialităţile ce se aflau la conducerea provinciei, am aşteptat-o să îşi termine rugăciunea, ca să o ajut cumva. Am chemat un slujitor de-al ei căruia i-am spus: «Cheam-o aici pe stăpâna ta». Când s-a apropiat de mine i-am spus ceea ce am gândit. Femeia a izbucnit iarăşi în plâns şi a spus: «Nu ştii, părinte, care e problema mea? M-a părăsit Dumnezeu şi nu m-a cercetat. S-au împlinit trei ani şi nu m-am îmbolnăvit nici eu, nici vreunul dintre slujitorii mei, nici vreunul din casa mea şi cred că Dumnezeu Şi-a întors faţa de la mine din cauza păcatelor pe care le-am făcut. De aceea plâng, ca să mă cerceteze repede Dumnezeu pe măsura milostivirii Sale».”[23]

Se poate vedea că pentru creştinii autentici care sunt conştienţi de povara şi greutatea păcatului pe care cu toţii îl purtăm în această viaţă ei bine ne putem da seama că suferinţa este o metodă de

- expiere,
- curăţire,
- împăcare
- şi purificare.[24]

În sens creştin ortodox este bine să ştim că suferinţa este o mare încercare dar ea nu este un capăt de drum. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că sunt mai multe modalităţi prin care suferinţa ajunge să fie depăşită şi trecută. Ea totuşi este un mare duşman al omului. Nu trebuie să uităm acest lucru fiindcă în cele din urmă suferinţa nu are cuvântul ultim de spus în viaţa noastră. Ea este doar un accident.

Acest lucru ne este spus poate cel mai bine de Pilda Fiului Risipitor al lui Iisus. Fiul risipitor cere partea lui de avere de la tatăl lui şi pleacă într-o ţară îndepărtată în care îşi iroseşte avutul în destrăbălare. Peste acea ţară vine o foamete şi fiul risipitor începe să cunoască şi el gustul amar al suferinţei. Ajunge aşa de jos că ar fi voit să mănânce din roşcovele porcilor dar nici pe acelea nu le avea. În cele din urmă îşi vine în sine şi se reîntoarce acasă.[25]

Se poate vedea aici să suferinţa a fost cea care l-a făcut pe fiul risipitor să îşi vină în fire. Acest lucru se poate spune că este un fel de

- arhetip,
- model
- şi paradigmă

pentru mai mulţi care sunt departe de Dumnezeu Tatăl şi când suferinţele şi necazurile vin peste ei, ei bine ajung să îşi aducă aminte de El.

Prin urmare în sens creştin ortodox este bine să ştim că în pronia lui Dumnezeu suferinţa nu este întâmplătoare şi accidentală în sensul că nu au nici un fel de

- logică,
- sens
- şi raţiune.

Suferinţa este pentru creştinismul ortodox manifestare a răului dar ceea ce trebuie să ştim este că răul suferinţei poate să fie întors spre bine de Dumnezeu Tatăl. Aceasta fiindcă după cum spunea teologul Nicolae Cusanus

---

[23] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[24] A se vedea Danion Vasile, *Manual de curaj. În faţa bolii, a suferinţei şi a morţii* (Editura Areopag, 2021).

[25] A se vedea arhimandritul Vasilios Gondikakis, Constantin Noica, Jean-Luc Marion, Joachim Jeremias, Marko Ivan Rupnik, Nicolae Steinhardt (monahul Nicolae de la Rohia), *Cartea fiului risipitor. O parabolă biblică în şase lecturi pentru omul contemporan* (Sibiu, 2012).

Dumnezeu este o *coincidentia oppositorum* sau mai bine spus Cel în care coincid opuşii. Pare greu de crezut dar de multe or suferinţa i-a adus pe oameni mai aproape de Dumnezeu. Aceasta fiindcă în suferinţă omul de cele mai multe ori îşi aduce aminte de Dumnezeu şi se întoarce la El.

„Suntem sfătuiţi de Părinţi ca atunci când Dumnezeu îngăduie să vină asupra noastră diferite boli, să le primim cu mulţumire şi rugăciune către Dumnezeu, cu răbdare, fără cârtire, ca pe o binecuvântare cerească. Căci „calea lui Dumnezeu e crucea de fiecare zi, căci nimeni nu s-a suit la cer cu răsfăţ (cu tihnă). Calea tihnei ştim unde sfârşeşte, iar pe cel ce se scufundă pe sine în Dumnezeu nu-l vrea Dumnezeu să fie niciodată fără grijă. Însă el trebuie să fie cu grijă pentru adevăr. Dar şi din aceasta se cunoaşte că este sub grija lui Dumnezeu, că-i trimite pururea suferinţe". (Sf. Isaac Sirul, Cuvinte despre sfintele nevoinţe, cuv. IV, în Filocalia, vol. X, p. 42)."[26]

Este evident că în sens creştin ortodox Dumnezeu Tatăl a intenţionat o lume fără suferinţă. Acest lucru a trebuit să fie abandonat fiindcă omul a înclinat spre rău. Primul contact al oamenilor cu diavolul – după cum ne spune Biblia – după cum era de aşteptat s-a încheiat prost. De fapt s-a încheiat aşa de prost că omul a devenit din menit spre nemurire muritor.[27]

"O veche poveste orientală spune că un monarh i-a poruncit odată, istoricului de la curte, să îi scrie o istorie a omenirii. Când a terminat de scris câteva zeci de volume, istoricul s-a prezentat, înaintea majestăţii sale, cu Istoria completă a omenirii. Foarte ocupat cu problemele politice şi războaiele pe care le purta cu vecinii, monarhul i-a cerut să sintetizeze şi să reducă la jumătate numărul de volume.

Istoria s-a repetat a doua oară şi, de fiecare dată când istoricul se înfăţişa înaintea tronului, i se cerea să reducă numărul de volume, pentru că monarhul era ocupat. După mulţi ani, când istoria omenirii fusese rescrisă într-un singur volum, istoricul l-a regăsit pe monarh, îmbătrânit şi bolnav, trăgând să moară. Acesta l-a rugat să îi sintetizeze istoria omenirii într-o propoziţie. „Majestate", şopti istoricul la urechea muribundului, „oamenii suferă şi mor"."[28]

Povestea este mai tristă dar ceea ce trebuie să ştim este că ea are destul de mult adevăr.

Faptul a Iisus nu a fost indiferent la problema suferinţei ne-o spune faptul că el a fost vindecător şi a făcut mai multe vindecări. Leproşi, orbi, surzi, ologi, şchiopi şi demonizaţi cu toţii au fost vindecaţi de Iisus. Acest lucru ne spune că Dumnezeu în nici un fel nu se bucură de suferinţa oamenilor.

Unul dintre cele mai cunoscute cazuri de

- depăşire
- şi transfigurare

a suferinţei trebuie să ştim că ni l-a oferit în secolul XX părintele Nicolae Steinhardt de la Mănăstirea Rohia din Maramureş.

Încarcerat timp de 5 ani în temniţele comuniste din România ei bine părintele Steinhardt ca ajunge să îşi descrie experienţa lui ca un Jurnal al fericirii.[29] Aceasta fiindcă fiind iudaic după religie în cele din urmă părintele Steinhardt se va convertii la creştinismul ortodox şi se va boteza.

Se poate vedea aici un caz în care suferinţa a fost depăşită prin credinţă în Dumnezeu. Acest lucru evident că nu poate să ne lase indiferenţi. De ce? Fiindcă este bine să ştim că trebuie să ne folosim de cazurile de oameni care au ajuns să aibă experienţe ultima ale suferinţei şi au ajuns să le depăşească şi să treacă de ele.

Suferinţa prin urmare este bine să ştim că nu are ultimul cuvânt în viaţa omului. De unde ştim acest lucru? Din învierea lui Iisus.

Iisus suferă în mod infam pe cruce dar a treia zi învie din morţi. Acest lucru trebuie să fie cunoscut de toată lumea care are îndoieli că suferinţa şi răul au ultimul cuvânt de spus în viaţa noastră. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care au nevoie de

- încurajare,
- motivaţie,
- îmbărbătare
- şi determinare

atunci când se confruntă cu suferinţa.

---

[26] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[27] A se vedea Ioannis Romanides, *Păcatul strămoşesc* (Bucureşti, 2017).

[28] https://semneletimpului.ro/religie/teologie/viata-in-lanturi-are-suferinta-umana-vreun-sens.html (accesat pe 01.05.2026).

[29] A se vedea Nicolae Steinhardt, *Jurnalul fericirii* (Editura Dacia, 1992).

Iată ce spunea în acest sens tot părintele Liviu Petcu: „deseori ne răsună în urechi sau ne frământă mintea următoarea întrebare: care este rolul pozitiv al suferinţei în vieţile noastre? Într-un sens logic sau filosofic, faptul suferinţei este neutru. Ceea ce importă cu adevărat este finalitatea acesteia – atât în privinţa modului în care o înţelegem, cât şi a modului în care îi permitem să ne afecteze. Aici Spiritualitatea ortodoxă ne ajută să percepem suferinţa într-o lumină pozitivă, ca mijloc de creştere spirituală, în Hristos, şi nu ca ceva golit de sens. Putem încredinţa suferinţa noastră lui Dumnezeu, cu credinţa şi nădejdea fermă că El va fi şti să o valorizeze şi să-L rugăm apoi să ne ajute să-i descoperim sensul. Suntem îndemnaţi de Părinţii sfinţi să oferim suferinţele lui Dumnezeu, asiguraţi fiind că El poate, şi le va folosi pentru a ne aduce la noi adâncimi ale credinţei şi ale slujirii Lui în iubire.”[30]

Doi antropologi discutau într-o zi.

- Ce părere ai de suferinţă?
- Este una dintre cele mai mari probleme a omului.
- De ce?
- Fiindcă toţi oamenii ne confruntăm cu ea.
- Aşa este.
- Dar ea nu are cuvântul ultim.
- De ce?
- Fiindcă viaţa nu este numai suferinţă.
- Ce mai este?
- Fericire.
- Da, am uitat.
- Vezi?
- Dar sunt unii care au mai mult parte de suferinţă decât bucurie.
- Sunt puţine cazurile.
- Şi?
- Adică?
- Ce este de făcut?
- Ştii ce spunea?
- Ce?
- Că suferinţa de multe ori este o modalitate prin care Dumnezeu ne aduce aminte să ne întoarcem la El.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă trebuie să recunoaştem că trăim într-o lume în care aparenţele înşală.
- Adică?
- Una pare un lucru şi alta este el în realitate.
- Aşa este.
- Oamenii sunt unii care de multe ori sunt cu mai mult feţe.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă vor să pară altceva decât sunt.
- Adică?
- Cred că ştiu cum să îţi explic.
- Cum?
- O să îţi spun o întâmplare adevărată.
- Ce întâmplare.
- Una care pare mai mult o fabulă.
- M-ai făcut curios.
- Ştiu.

[30] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

- Spune.
- Un tânăr se preumblă cu tatăl său printr-o grădină plină cu tot felul de pomi.
- Alegeţi orice poame, din grădina aceasta, — zice tatăl către fiul său.
  Fiul, după ce se uită şi se gândi mult, zise:
- Tată din toate poamele grădinii, altceva nu mi-a plăcut decât para cea frumoasă de colo. Pe aceea doresc s-o am.
- Bine, fiule, liber eşti să o iei, dacă-ţi place.

Şi fiul se duse şi rupse o pară mare, roşie şi frumoasă, dar când muşcă din ea, văzu că numai coaja era roşie-aurie, pe când miezul cel cărnos, era negru ca un cărbune.

- Mult m-am înşelat, tată! M-am bucurat numai de frumuseţea ei din afară, fără să ştiu că miezul îi era negru.
- Ia aminte, fiule! Grădina aceasta cu tot felul de pomi se aseamănă cu lumea. Deci, când îţi alegi un prieten, caută de-i cunoaşte sufletul, fără să te uiţi ia înfăţişarea din afară.[31]
- Nu ştiam această întâmplare.
- Este adevărată.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- I se poate întâmpla oricui.
- Adică?
- Oricine poate să se înşele.
- Ştii ce?
- Ce?
- Una dintre cele mai mari înşelăciuni ale suferinţei este să ne facă să crezi că nu mai există speranţă.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu poate schimba sensul suferinţei.
- Ce sens a fost în lagărele de exterminare naziste?
- Omul a căzut aşa de rău că a ajuns să ucidă din plăcere.
- Ca un animal?
- Mai rău decât un animal.
- De ce?
- Animalele nu ucid din plăcere.
- Aşa este.
- Omul poate cădea mult.
- Sunt de acord.
- Şi atunci crezi că nu merită să sufere?
- Ba da.
- Există multă suferinţă în lumea noastră.
- Şi de multe ori de ce să nu spunem că oamenii îşi merită suferinţa.
- Da?
- Da.
- Nu este prea mult?
- Poţi să tot îi spui unui toxicoman că dacă se droghează îşi face rău.
- Aşa este.
- În cele din urmă drogurile îi vor venii de hac.
- Din nefericire.
- De cele mai multe ori omul îşi creează singur suferinţă.
- Dacă stau să mă gândesc mai bine ai dreptate.
- Omul care nu este atent va ajunge să sufere.

[31] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Părintele Liviu Petru ne spunea că trebuie să îi luăm pe sfinți ca modele de rezistență în fața suferințelor: „în creştinism trebuie să luăm pildă de comportarea sfinţilor – următori ai lui Hristos, care nu căutau bolile şi suferinţele, însă când erau atinşi de ele, nu doreau numaidecât să fie eliberaţi de ele, nu se răzvrăteau contra lor, nu cârteau, ci, prin răbdarea lor, îşi lucrau propria mântuire. Crucea lui Hristos trebuie să fie modelul nostru în suferinţă, amintindu-ne cum Dumnezeu a putut dirija un episod care, naturii umane păcătoase, i-a apărut ca un episod chinuitor, umilitor, şi să-l transforme în ceva bun. Astfel, nu ne vom mărgini doar la suportarea durerii, lăsând-o să se reverse asupra noastră, nu vom pretinde că această experienţă nu ne va schimba în nici un fel, şi nu-L vom priva pe Dumnezeu de oportunitatea de a ne „vorbi" prin această experienţă, ci vom distinge ceva potențial benefic, expiator şi folositor în ea."[32]

CAPITOLUL 2

DE CE SUFERINȚA NU ÎNSEAMNĂ CĂ DUMNEZEU NE-A PĂRĂSIT?

Această carte îşi propune să analizeze cum poate să se reconcilieze iubirea lui Dumnezeu Tatăl cu suferinţa din viaţa noastră. Aceasta fiindcă ştim că noi creştinii ortodocşi Îl considerăm pe Dumnezeu ca fiind Tatăl nostru din cer după cum ne-a învăţat Iisus. Este greu de crezut că un adevărat Tată ajunge să îşi lase copii lui să sufere după cum se poate vedea că este situaţia în lumea noastră. Ei bine trebuie să ştim că un tată pământesc atunci când copilul lui greşeşte şi face boacăne ei bine ajunge să îl pedepsească. Suferinţele care vin peste noi în această lume trebuie să ştim că sunt mai multe

- pedepse,
- corecţii
- şi îndreptări

pe care Dumnezeu Tatăl le aduce peste noi.[33]

Prin urmare este bine să ştim că dincolo de lucrarea diavolului, suferinţa din viaţa noastră nu este în nici un fel

- întâmplătoare,
- haotică,
- întâmplătoare
- şi fără sens.

Aceasta fiindcă după cum am spus trebuie să ştim că totul are sens şi logică la Dumnezeu Tatăl nostru. Iată ce spunea în acest sens tot părintele Liviu Petcu: "suferinţa elimină „iluziile de securitate şi nemurire care par a prevala în afara credinţei creştine. Decojeşte spoiala de siguranţă care poate acţiona ca o barieră atât de puternică în faţa Evangheliei. Slăbind trupul, suferinţa facilitează acţiunea sufletului, mistuit poate de amintirea purităţii pierdute" (Alister McGrath, Suffering, 1992, p. 80). E bine de meditat şi la modul în care suferinţa poate adeseori constitui o cale spre credinţa creştină, pentru cei care nu au fost renăscuţi prin „baia cea dumnezeiască" a Botezului. Adeseori, înmormântarea unui prieten se demonstrează a fi un punct de cotitură în călătoria spirituală a unei persoane, când dintr-odată piesele unui puzzle complex încep să-şi găsească locul în viaţa lui şi să-i determine sau să-i înlesnească meditaţii existenţiale şi metafizice profunde. Mai ales cei credincioşi ar trebui să fie aceia care să crească spiritual prin experienţa suferinţei, înţelegând modul în care ea poate fi transmisă lui Dumnezeu şi valorificată."[34]

Ceea ce se poate vedea este că deşi suntem fii lui Dumnezeu Tatăl din cer de mai multe ori facem

- păcate,
- greşeli
- şi ne împătimim.

Este de datoria lui Dumnezeu Tatăl să intervină şi să ne aducă la calea cea dreaptă. Aceasta fiindcă sunt mai mulţi dintre noi care suntem încăpăţânaţi şi obstinaţi şi credem că voia noastră proprie este mai bună şi mai sigură decât căile lui Dumnezeu Tatăl.

---

[32] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[33] A se vedea Radu Teodorescu, *Dumnezeu Tatăl în patrologia creştin ortodoxă* (Cugir, 2014).

[34] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

Este bine să ştim că prin pronia Sa ei bine Dumnezeu Tatăl are un plan şi o rânduială cu fiecare dintre noi. De multe ori nu o cunoaştem la început dar cu timpul ajungem să ne dăm seama de ea. Evident că sunt şi mulţi încăpăţânaţi care nu vor să asculte de voia lui Dumnezeu Tatăl. Aceasta fiindcă cred că voia lor este mai bună. Pentru aceasta în rugăciunea Tatăl nostru Iisus a fost cât se poate de concludent când a spus că *facă-se voia Ta.*

Că suferinţa de mai multe ori ne ajută să ne perfecţionăm credinţa ne-o spunea tot părintele Liviu Petcu: „suferinţa poate conduce la o perfecţionare sau la o desăvârşire a credinţei. Trebuie doar trebuie să ne deschidem lui Dumnezeu, să explorăm ceea ce ne-ar putea transmite El prin experienţa dureroasă prin care trecem. Să învăţăm să gândim pozitiv, creativ şi pios faţă de ceea ce experimentăm, iar nădejdea în Dumnezeu Proniatorul să nu fie zdruncinată de nimic. Suferinţa nu este un rău absolut, un rău care izolează, separă şi însingurează, ci dimpotrivă, ea poate naşte legături inter-umane şi comuniune cu ceilalţi semeni ai noştri."[35]

Sentimentul de părăsire de Dumnezeu Tatăl trebuie să ştim că este una dintre cele mai mari tragedii ale lumii noastre. Aceasta fiindcă oamenii sunt unii care de mai multe ori ajung la un sentiment de înstrăinare de propria lor existenţă. Ei ajung să simtă un

- gol
- sau vid

existenţial din care nu mai văd nici o şansă de scăpare. Acest sentiment de părăsire de Dumnezeu de multe ori nu este simţit din prima dar cu timpul el devine conştient. Omul se simte dintr-o dată fără sens fiindcă nu simte deloc prezenţa lui Dumnezeu în viaţa lui.[36]

De mai multe ori sentimentul părăsirii de Dumnezeu Tatăl nu este unul conştient. El apare ca o stare de neliniște continuă. Ne simţim neliniştiţi şi nu ştim de ce. Avem tot ceea ce vrea omul în această viaţă

- bogăţie,
- averi
- sau putere politică.

Totuşi inima şi sufletul nostru sunt neliniştite şi de multe ori sunt într-o stare de anxietate. De multe ori aceste persoane recurg la psihologi sau psihiatrii.

Problema lor nu este însă de natură psihologică sau psihiatrică ci mai multe una care ţine de faptul că relaţia şi legătura lor cu Dumnezeu Tatăl este una nulă. Ei nu se roagă, nu postesc şi nici nu merg la biserică.

Iată ce spunea în acest sens tot părintele Liviu Petcu: "suferinţa este o durere trupească sau sufletească. Ea are o conotaţie negativă atunci când trimite la suferinţa asociată unor păcate.(d.e firea batjocoritoare sau lenea), sau la suferinţa pedepselor pe care trebuie să le îndure făcătorii de rele, sau la suferinţa veşnică a celor ajunşi în iad. Ea are o conotaţie pozitivă atunci când se are în vedere suferinţa celor care fac bine, fie că se referă la oameni obişnuiţi, fie că se referă la prooroci, Iov, Ioan Botezătorul, Hristos, apostoli, mucenici şi sfinţi. Cel care ne vindecă de suferinţele trupeşti şi sufleteşti este Iisus Hristos, armele noastre în lupta împotriva suferinţei fiind iubirea aproapelui şi rugăciunea. Uneori Dumnezeu pedepseşte oamenii prin suferinţă pentru a-i aduce pe calea cea bună, aşa cum face şi un părinte care-şi pedepseşte fiul dar Dumnezeu are un scop mult mai înalt, acela de a-i face să se pocăiască de păcatele lor şi să fie astfel vrednici de mântuire."[37]

Este bine să ştim că Dumnezeu Tatăl nu se părăseşte niciodată ci de cele mai multe ori noi ajungem să facem acest lucru prin

- patimi,
- păcate,
- răutăţi,
- lene
- şi delăsare.

Sunt mulţi care nu au o ierarhie a valorilor foarte bine stabilită în viaţa lor. Aşa se face că ei sunt unii care se dau în vânt după lucruri strict lumeşti. Lucrurile lumeşti cum sunt banii, puterea politică, faima sau plăcerea senzuală sunt unele care sunt efemere şi nu ne duc în nici un fel la Dumnezeu Tatăl. De ce? Fiindcă este bine să ştim că trebuie să mergem după legea lui Dumnezeu Tatăl în această lume şi nu după regulile arbitrare inventate de noi.

---

[35] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

[36] A se vedea Philotheos Pharos, *Înstrăinarea etosului creştin* (Bucureşti, 2004).

[37] Liviu Petcu, *Suferinţa şi creşterea spirituală* (Cluj, 2012) apud https://doxologia.ro/suferinta-cresterea-spirituala (accesat pe 28.09.2025).

„Emoţiile pozitive, fericirea în special, sunt percepute în creier ca un dat, ca ceva meritat. Fericirea nu ridică întrebări şi probleme existenţiale. „Carpe diem", spuneau latinii, adică trăieşte clipa, ceea ce, pe scurt, poate fi sloganul fericirii. Fericirea nu ridică întrebări în legătură cu ceea ce urmează mâine sau în viitor. Tot ceea ce contează este acel sentiment intens, euforia, iar clipa este cea care dictează comportamentul. Durerea şi nefericirea, pe de altă parte, au întotdeauna un scop. Ele sunt strigăte ale sufletului şi oportunităţi de a ne îmbunătăţi existenţa."[38]

De cele mai multe ori acest sentiment al părăsii de Dumnezeu manifestat prin

- neliniște
- şi anxietate

continue ajunge la unele cote alarmante. De ce? Fiindcă neliniştea se poate transforma într-o angoasă. O angoasă este o stare generală de neliniște în care omul nu mai are nici un moment de odihnă sufletească. Angoasa de mai multe ori poate să fie simţită în mai mult regiuni ale lumii în care

- răutatea
- şi fărădelegea

au ajuns să prindă cote alarmante.[39]

La fel de bine această stare de multe ori inconştientă a părăsirii de Dumnezeu ajunge să se manifeste ca un fel de frică

- indefinită
- sau permanentă

pe care omul o are cu privire la viaţa lui zilnică. Omul simte că ceva nu este în regulă cu viaţa lui dar de cele mai multe ori se ambiţionează să creadă că nu are nimic şi viaţa ei bine continuă obişnuit.[40]

Angoasa este fără doar şi poate o lipsă a prezenţei lui Dumnezeu Tatăl din viaţa unui om. De ce? Fiindcă atunci când Dumnezeu Tatăl este prezent în viaţa noastră lucrurile sunt

- fericite,
- bucuroase,
- frumoase
- şi pline de har.

După cum am spus în 99% dintre cazuri este omul cel care ajunge să Îl părăsească pe Dumnezeu Tatăl. Sunt mai multe religii necreştine în lumea noastră care nu vor să ştie de El şi nici să fie în comuniune cu El.

„Fericirea e arogantă şi superficială, şi cu toate acestea o dorim şi alergăm după ea. Clipele de durere şi crizele existenţiale sunt cele care ne îndreaptă ochii spre condiţia noastră umană şi starea propriei vieţi. Momentele dificile sunt cele mai bune ocazii pentru a ne opri din alergarea frenetică în care suntem angajaţi tot timpul şi să ne analizăm puţin viaţa, scopurile, valorile, relaţiile, pasiunile, timpul şi în ce îl investim. Durerea şi nefericirea au mereu un scop. Ele sunt strigăte ale sufletului şi oportunităţi de a ne regândi traseul existenţei. Cum altfel ne-am face timp să ne oprim din această goană zilnică după mai bine şi mai mult?"[41]

O altă stare a sentimentului de părăsire de Dumnezeu Tatăl este evident deznădejdea. Sunt oameni care mai multă vreme au refuzat să aibă o viaţă religioasă. Apoi dintr-o dată simt vă viaţa lor începe să meargă pe căi străine de firesc.

- Invidia,
- ura,
- negativismul
- sau ranchiuna

ajuns să fie sentimente obişnuite în viaţa lui. Ar vrea să lupte dar se simte neputincios. Aşa că nu mai vrea să facă nici un efort să se întoarcă spre Dumnezeu Tatăl şi se lasă pradă acestor sentimente negative. Ceea ce trebuie să ştim este că omul ajunge să fie părăsit de Dumnezeu dacă trăieşte în patimi şi păcate şi nu vrea să se schimbe, deci să se pocăiască. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că în relaţia cu Dumnezeu Tatăl ei bine El este Cel care stabileşte regulile şi

[38] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).
[39] https://ro.wikipedia.org/wiki/Angoas%C4%83 (accesat pe 01.05.2026).
[40] Soren Kierkegaard, *Conceptul de anxietate* (Timişoara, 1998).
[41] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

nu noi. Acest lucru este spre avantajul nostru fiindcă este bine să mergem mai mult pe înţelepciunea lui Dumnezeu Tatăl decât pe a noastră.

„Realitatea e că, dacă nu am simţi ceva în neregulă în viaţa noastră, am merge mai departe în virtutea inerţiei ca un bolovan care se rostogoloşte de pe un munte, fără să poată fi oprit. Ne-am opri doar în ultima zi a vieţii, forţaţi de moarte, şi atunci am realiza poate că suntem goi, pustii şi seci în interiorul nostru. Constatăm târziu că ne-am risipit viaţa în relaţii şi proiecte fără nici o legătură cu împlinirea sufletească. Sentimentele negative sunt o binecuvântare, chiar dacă vin la pachet cu nefericirea şi tristeţea, pentru că ele, de fapt, sunt purtătoarele unui mesaj important: ceva nu funcţio-nează în viaţa ta şi, deci, ai nevoie de o schimbare. De aici poţi începe analiza comportamentului şi a relaţiilor tale."[42]

Doi eruditi discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Lumea spune că nu există numai suferinţă trupească.
- De ce?
- Există şi suferinţă sufletească.
- Da?
- Da.
- Şi ce este acea suferința sufletească?
- Ştii la ce mă gândesc eu?
- Nu.
- Tu te-ai îndrăgostit?
- Da.
- Şi nu ţi s-a întâmplat ca persoana pe care o iubeai să nu îţi împărtăşească sentimentele?
- Ba da.
- Ei bine nu au suferit?
- Ba da.
- A fost sufletul tău cel care a suferit?
- Sufletul meu?
- Da.
- Cred că ai dreptate.
- Suferința sufletească nu o poţi vedea.
- Aşa se pare.
- Dar totuşi ea există.
- Din nefericire.
- Sunt unii care spun că suferinţele sufleteşti pot fi mai dureroase decât cele trupeşti.
- De ce?
- Fiindcă sunt mai adânci.
- Nu înţeleg.
- Suferința sufletească te poate face să îţi pierzi minţile.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sufletul este una adevărat univers.
- Un adevărat univers?
- Da.
- Nu cred că te înţeleg.
- Te voi face să înţelegi.
- Chiar te rog.

[42] Idem.

- O veche parabolă indiană spune că, un părinte, luând un fruct copt dintr-un pom rămuros l-a împărţit în două şi în urmă arătând fiului său partea pe unde făcuse tăietura l-a întrebat ce vede în ea.
- Câteva seminţe mici, fu răspunsul repede al copilului.
- Ia una din ele, desfă-o şi spune-mi ce vezi în mijlocul ei.
- În mijlocul ei nu văd nimic, zise băiatul încurcat.
- Fătul meu îi zise tatăl, în mijlocul seminţei, acolo unde tu nu vezi nimic, e ascunsă putinţa vieţii unui arbore mare, de ale cărui fructe se pot împărtăşi sute de oameni, dacă seminţele cad pe pământ bun.
- Interesant.
- Şi câte seminţe de acestea nu se pierd în fiecare din noi, numai din cauză că nu vedem „nimic" în ele, întocmai ca copiii, şi nu le dăm nici o importantă.
- Aşa este tată.
- Câte simţiri înalte şi sfinte nu se înăbuşe în noi, din cauză că nu ie dăm atenţia cuvenită şi nu le dăm răgaz să se dezvolte şi să se întărească în noi.
- Ai dreptate.
- Aşa se face că sufletul nostru, care era aşa de susceptibil şi simţitor, cu vremea se învârtoşează.
- Te cred.
- Năzuinţa spre bine se deşteaptă din ce în ce mai rar în noi, şi numai facem nici cele mai mici fapte de iubire şi adevăr, cu toate că viaţa e atât de săracă în ele şi are atât de multă nevoie de ele....[43]
- Aceasta este toată pilda?
- Da.
- Da seminţele mici nu se prea văd în fructul copt.
- Aşa este.
- La fel este şi cu sufletul?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă tot ceea ce este creat de om în această lume este creat prin mintea lui.
- Şi mintea ţine de suflet?
- Da.
- Apropo.
- Ce este?
- Din ce este creat sufletul.
- Din trei elemente.
- Care?
- Raţiune, voinţă şi sentiment.
- Da?
- Da.
- Nu ştiam.
- Fericitul Augustin a spus un mare adevăr.
- Care?
- Că sufletul omului este neliniştit până nu îşi va afla odihna în Dumnezeu.
- Cunosc acest sentiment.
- Nu ştiam.
- Ba da.
- Deci simţi că eşti neliniştit?
- Da.
- Ei bine să sperăm că până la urmă îţi vei găsii odina.
- Aşa sper şi eu.
- Ştii cu se spune că speranţa nu moare niciodată.
- Aşa este.

[43] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

„Nefericirea funcţionează ca o oglindă în faţa căreia ne aşază spre a ne îndrepta privirile către interiorul nostru, obligându-ne să găsim cauza suferinţei interioare şi să o înlăturăm pe cât posibil. Emoţiile negative precum supărarea, îngrijorarea, tristeţea, trăite la o anumită intensitate şi în anumiţi parametri, constituie motorul, catalizatorul pentru schimbare. Există o vorbă populară care spune că refuzi să te schimbi pentru că nu te doare suficient de tare. Ei bine, atunci când te doare suficient de tare, eşti obligat să te analizezi şi să te schimbi, în caz contrar te îndrepţi spre autodistrugere."[44]

Există o categorie de oameni care consideră că evident din start Dumnezeu trebuie să fie ignorat fiindcă El este oricum de partea lor indiferent ce ar face. Aceşti oameni sunt unii care deşi de multe or au concepţii de viaţă aproape păgâne nu cred că trebuie să fie prea

- interesaţi
- şi preocupaţi

de relaţia lor cu Dumnezeu Tatăl. Aceasta fiindcă după cum am spus acest lucru *vine de la sine.*

Adevărul este că relaţia şi legătura noastră cu Dumnezeu nu este în nici un fel una

- subconştientă
- şi inconştientă.[45]

Este adevărat că este de la sine înţeles că Dumnezeu Tatăl este de partea noastră când facem binele însă se poate vedea că în lumea noastră sunt mai multe persoane care sunt de parte răului.

- Criminali,
- sadici,
- şarlatani,
- rebeli fără cauză etc

sunt cu toate persoane care ajung să meargă pe căi străine de bine. De multe ori ei se laudă cu aceste căi crezând că Dumnezeu Tatăl este de fapt de partea lor.

Nu ai cum să ajungi să omori oameni şi să crezi că Dumnezeu Tatăl este de partea ta. Aceasta fiindcă este bine să ştim că aceste lucruri nu sunt compatibile unul cu altul.

„Nimic nu grăbeşte mai mult schimbarea ca nefericirea şi durerea. Creierul uman este cea mai inteligentă maşinărie din univers. Simptomele depresive, de exemplu, îţi diminuează funcţionalitatea, te determină să te opreşti, iar pe fondul tristeţii accentuate şi al dispoziţiei depresive are loc procesul atât de necesar al introspecţiei. Altfel spus, creierul te atenţionează că ai rămas fără resurse, că ceva e defect în viaţa ta şi atunci este necesar să te uiţi cu atenţie la relaţiile interumane, la stilul de viaţă, la discrepanţa dintre ceea ce îţi doreşti şi ceea ce faci. Te simţi nefericit? Sapă adânc în interiorul tău şi caută ce anume îţi generează această insatisfacţie cronică. În plus, pentru a schimba starea emoţională atât de neplăcută de nefericire este imperios necesar să-ţi schimbi valorile, scopurile, poate întreaga viaţă."[46]

Este bine prin urmare să ştim că sensul vieţii noastre este dat de relaţia şi legătura noastră cu Dumnezeu Tatăl. Totuşi sunt mai mulţi care vin cu sensuri şi rosturi proprii ale vieţii şi evident că atunci apare schisma. Omul ajunge să meargă pe căi străine în viaţa lui de sensul adevărat al vieţii.

Părăsirea de Dumnezeu este un lucru care este de puţin interes în viaţa noastră fiindcă se consideră că în cele din urmă lumea noastră a fost părăsită de mult de Dumnezeu. Dacă Dumnezeu nu ne-ar fi părăsit nu ar fi existat atât de multă

- moarte,
- durere,
- suferință,
- necaz
- şi nefericire

în viaţa noastră.

Să fie lucrurile chiar aşa?

---

[44] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

[45] A se vedea Jean Claude Larchet, *Iconștientul spiritual. Adâncul neștiut al inimii* (Bucureşti, 2009).

[46] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

Trebuie să ştim că sunt mai mulţi care au concepţii de viaţă în care văd totul în negru. Aceşti oameni sunt unii care nu vor ajunge să Îl vadă pe Dumnezeu în lumea noastră fiindcă ei sunt unii care tot ceea ce văd este lucrul rău. Este bine să ştim că Dumnezeu Tatăl nu a părăsit această lume şi este Unul care încă o iubeşte. Biblia este cât se poate de clară în acest sens: "căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică" (Ioan 3, 16).

„Fiecare trăieşte durerea, nefericirea, insatisfacţia vieţii la intensităţi diferite, un lucru însă este cert: în durere se află o comoară, în ea se găseşte mesajul privitor la ce şi unde trebuie să faci schimbări pentru a-ţi fi din nou bine. Cum ar fi dacă creierul nu ţi-ar transmite nici un semnal când viaţa ta este în derivă? Anestezia emoţională este o condiţie psihologică teribilă. Cei care au astfel de episoade ar face orice pentru a simţi o fărâmă de durere, aceasta din urmă fiind preferabilă insensibilităţii emoţionale. Lepra este o boală perfidă tocmai pentru că se caracterizează prin insensibilitate la durere şi, astfel, oamenii ajung să-şi pună viaţa în pericol fără să-şi dea seama, întrucât nu simt durerea. Insensibilitatea congenitală la durere este o altă boală care te face să realizezi că durerea este importantă în economia vieţii, pentru că te protejează de autodistrugere. Cum ar fi să bagi mâna în foc şi să nu simţi nimic?"[47]

Ceea ce este trist şi ceea ce este o lecţie pe care o învăţăm din istorie este că întotdeauna a existat o categorie de oameni certaţi cu Dumnezeu. Să ne aducem aminte că în secolul XX Sigmund Freud considera că fiindcă Dumnezeu nu există ei bine credinţa în Dumnezeu, este o nevroză sau mai bine spus o boală psihică.

- Atei,
- nihilişti,
- necredincioşi
- şi blasfemiatori

sunt unii pe care îi găsim în toate epocile istoriei.

Este bine să ştim că şi păgânii au avut astfel de oameni. Sunt mai puţini cei care au auzit de povestea lui Herostrat din Grecia antică. El a dat foc templului zeiţei Artemis din Efes pentru a fi consemnat în istorie şi pentru ca lumea să îşi aducă aminte de el.[48]

Prin urmare este bine să ştim că şi dintre filosofi au fost unii care au militat pentru părăsirea de Dumnezeu. Nu numai infamul şi nebunul Nietzsche a militat pentru aceasta lucru ci cam toţi filosofii existenţialişti: Jean-Paul Sartre, Martin Heidegger şi Albert Camus.

Există la fel de bine o categorie de oameni care consideră că fiindcă este nevăzut ei bine Dumnezeu Tatăl nu trebuie să fie Unul care trebuie să fie luat în serios. El să stea în cer cu îngerii şi noi să ne bucurăm de toate plăcerile vieţii aici pe pământ comportându-ne ca şi cum nu vom murii niciodată.

Să fie lucrurile chiar aşa?

Evidentă că nu. Lumea noastră trebuie să ştim este că este plină de pesimism. Sunt mai mulţi agenţi media care tot ceea ce fac este

- să cultive,
- să crească
- şi să hrănească

o viziune pesimistă şi negativă asupra vieţii.

"Pesimismul se defineşte ca atitudinea omului care priveşte cu neîncredere viaţa şi pe semenii săi şi care consideră că toate situaţiile au un deznodământ fatal. În sens filozofic, pesimismul este un concept opus optimismului şi potrivit căruia răul, iluzia, suferinţa predomină în lume şi nu pot fi înlăturate, fiindu-i inerente. Optimismul şi pesimismul, deşi reprezintă două moduri opuse de a gândi şi de a interpreta lucrurile, pot fi cel mai bine explicate dacă sunt plasate pe un continuum, pentru că aceeaşi persoană poate evolua în timp în ceea ce priveşte gradul de optimism sau poate avea doze diferite de optimismul cu care priveşte aspectele vieţii sale (familie, carieră, relaţii etc.)."[49]

Aceste concepţii pesimiste despre viaţă evident că sunt unele are neagă că Dumnezeu Tatăl ar avea un rol în această lume şi El este de cele mai multe ori acuzat că nu vrea să se implice în probleme oamenilor. Evident că o

[47] Idem.
[48] https://ro.wikipedia.org/wiki/Herostrat (accesat pe 02.05.2026).
[49] https://ro.wikipedia.org/wiki/Pesimism (accesat pe 02.05.2026).

concepţie pesimistă despre viaţă este rezultatul unei stări de depărtare de Dumnezeu dar de multe ori şi de nepăsare. Aceasta fiindcă atunci când de ducem o viaţă alături de Dumnezeu ei bine suntem unii care trebuie să facem efortul de vedea cum se împăcă de mai multe ori contrariile în viaţa noastră. Nu este un fel de filosofie taoistă de tip ying şi yang ci mai mult faptul că Dumnezeu Tatăl de multe ori se lasă căutat.

"Într-o perspectivă simplistă, pesimismul este o alegere. Oamenii nu se nasc pesimişti, ei devin aşa într-un anumit context de viaţă. Printre emoţiile negative pe care le pot experimenta sunt anxietatea, furia, dezgustul, vinovăţia, teama sau stima de sine redusă. Toate descriu stabilitatea sau instabilitatea emoţională a unei persoane. Mai mult, aceste persoane predispuse la aceste emoţii sunt şi vulnerabile la situaţii stresante. Din acest motiv, deseori situaţiile obişnuite sunt interpretate ca fiind ameninţătoare, iar frustrările minore trec drept dificultăţi de nedepăşit."[50]

Omul pesimist se vede pe sine vreşnic părăsit de Dumnezeu Tatăl şi lăsat să trăiască singur într-o lume a

- vitregiilor,
- necazurilor,
- durerii şi suferinţei.

Este adevărat că în lumea noastră există multe lucruri rele însă ceea ce trebuie să ne dăm seama este că sunt şi multe lucruri bune. În acest sens trebuie să facem efortul de a vedea partea bună a lucrurilor şi în nici un fel partea cea rea.[51]

Ceea ce uită mulţi este că totuşi lumea noastră aşa cum este ea este frumoasă şi bună. De mai multe ori noi am ajuns să o transformăm într-o gură a iadului.

- Războaie,
- terorism,
- crimă,
- violenţă,
- brutalitate,
- agresivitate
- şi hoţie

sunt cu toate lucruri care au ajuns să facă din lumea noastră o prefigurare a iadului.

"Există studii conform cărora persoanele negativiste performează mai bine în situaţii legate de înşelătorie, manipulare, formarea impresiilor şi etichetare, sunt foarte atente la detalii, ceea ce scade şansa de eroare şi creşte gradul de acurateţe. În general însă, persoanele cu negativitate crescută prezintă un nivel mai ridicat de insatisfacţie şi tind să se concentreze pe aspectele neplăcute legate de sine, de viitor şi alţi oameni.

Specialiştii fac diferenţa între două tipuri de pesimism: pesimismul defensiv şi pesimismul deprimant. Pesimismul defensiv se referă la anticiparea unor potenţiale evenimente negative sau efecte ale acţiunilor noastre şi pregătirea mentală pentru a le depăşi. În acest sens persoana se mobilizează să le preîntâmpine, dar în acelaşi timp se aşteaptă la ce e mai rău, pentru a se proteja cumva de ce va urma. Pesimismul deprimant este o trăsătură extremă care constă în tendinţa exacerbată de a vedea exclusiv aspectele negative, indiferent de situaţie."[52]

Faptul că sunt mai mulţi în lumea noastră – din mai multe categorii – care susţin că în cele din urmă părăsirea de Dumnezeu Tatăl este un lucru

- bun,
- de dorit,
- util
- şi necesar.

Marii dictatori ai lumii se poate vedea că de cele mai multe ori au avut concepţii atee de viaţă. Ştim din istorie că mai mulţi împăraţi romani s-au proclamat pe sine zei. Omul în istorie de mai multe ori a ajuns să considere că în cele din urmă este mult prea important pentru ca să mai lase loc lui Dumnezeu Tatăl în

- viaţa lui
- şi în lume.

---

[50] Idem.

[51] A se vedea Denis de Rougement, *Partea diavolului* (Bucureşti, 1994).

[52] https://ro.wikipedia.org/wiki/Pesimism (accesat pe 02.05.2026).

Este important să spunem aici care a fost diferența dintre moartea lui Iisus și moartea filosofului Socrate după cum a fost ea văzută de părintele Nicolae Steinhardt: "logic ar fi fost ca moartea lui Socrate-omul să poarte pecetea dezordine, a sângelui, a trădării și a turbării; dar nu, a fost cum nu se poate mai senină și demnă. A lui Hristos, dimpotrivă, poartă – întreagă – pecetea tragediei, dezgustului și ororii. Socrate moare calm, înconjurat de ucenici fideli și atenți, care-i sorb cuvintele în vreme ce el -imperturbabil și luminos – soarbe otrava nedureroasă oferită cu multă deferentă de temnicer. Părăsit și trădat de ai săi, Hristos se zvârcolește pe cruce, chinuit de sete și acoperit de batjocuri. Socrate moare ca un senior, Hristos ca un netrebnic, intre doi bandiți, pe un maidan. Socrate mulțumește zeilor ca scapă de vicisitudinile lumii materiale, Hristos exclamă: „De ce m-ai părăsit?"

Deosebirea e totală între cele două morți, și tocmai cea divină pare inferioară, tulbure. Adevărul este că-i nespus mai umană; cea a lui Socrate, în toată măreția ei pare – prin contrast – literară, abstractă, supusă regiei, și mai ales nerealistă. Socrate – cu bună credință și izbândind în bună parte – se ridică de la starea de om la cea de zeu, Hristos coboară nestingherit de schimbării până în straturile cele mai de jos ale condiției umane"."[53]

Doi istorici creștin ortodocși discutau într-o zi.

- Știi ce?
- Ce?
- Mă documentez acum mai mult asupra martirologiilor antice.
- Martirii creștin ortodocși?
- Da.
- Cum s-a putut?
- Ce să se poată?
- Atât de multă bestialitate și cruzime?
- Nu știi?
- Nu.
- O să îți spun.
- Păgânismul a fost demonolatru.
- Adică?
- Marii adepți păgâni se închinau la demoni.
- Și le făceau voia?
- Da.
- De ce?
- Din răutate.
- Se poate așa de multă răutate?
- Da.
- Cum?
- Nu a creat omul în secolul XX lagăre de exterminare?
- Ba da.
- Și atunci de ce nu ar fi putut fi păgânii demonolatrii?
- Ai dreptate.
- Vezi?
- Dar cum de au fost atât de mulți creștini care au acceptat mucenicia?
- Știi ce?
- Ce?
- Am studiat și eu puțin acest subiect.
- Și?
- Am putut să remarc un lucru.
- Care?
- Foarte mulți mucenici creștin ortodocși au fost vizitați de Iisus sau îngeri?
- Da.
- Ca să îi întărească?

[53] https://www.cuvantul-ortodox.ro/dumnezeul-meu-de-ce-m-ai-parasit/ (accesat pe 01.05.2026).

- Da.
- Parcă am auzit acest lucru.
- Se poate.
- Știi ce citeam?
- Nu.
- Despre mucenicul Andronicus.
- Mi se pare cunoscut numele.
- Se poate.
- Și?
- Evident că el a mărturisit păgânilor că este creştin.
- Și?
- A fost judecat.
- De cine?
- De un consul roman.
- Știi cum se numea_
- Da.
- Cum?
- Numerius Maximus.
- Nu am auzit de el.
- Ei bine consulul voia să îl intimideze pe mucenic.
- Și?
- A început să îi spună că dacă nu se leapădă de Hristos călăul îl va dezbrăca şi sfâşia.
- Și?
- Știi ce i-a răspuns Adronicus?
- Nu.
- Sunt gata pentru orice chinuire; decât să-mi pierd sufletul, este cu mult mai bine să-mi sfâşiaţi trupul.[54]
- Incredibil.
- Da.
- Se poate vedea aici că el era mai presus de suferință.
- Se poate spune.
- Şi când mă gândesc că cu toți ne temem de suferință.
- Dar suferința poate să fie depășită.
- Acum cred.
- Mă bucur.
- Suferința este un lucru care poate să îl facă pe om să se lepede de Dumnezeu.
- Nu este logic?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă suferința nu este veşnică în lumea noastră.
- Crezi?
- Da.
- Adică?
- Momentele de suferință sunt urmare de cele de bucurie.
- Am văzut şi eu.
- Deci suferința nu are ultimul cuvânt.
- O să mă străduiesc să îmi aduc aminte de acest lucru.
- Foarte bine.
- Îți mulțumesc că m-ai ascultat.
- Plăcerea a fost de partea mea.

[54] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde despre viața creștină* (Arad, 1929).

Iată ce spunea părintele Iustin Taban despre sentimentul părăsirii de Dumnezeu Tatăl: "într-o zi citeam din Psalmul 26 versetul „Că tatăl meu şi mama mea m-au părăsit, dar Domnul m-a luat". Şi am căzut într-un gând care nu are sfârşit, o mirare în faţa lucrării lui Dumnezeu. Ca atunci când ai mers mult timp prin pădure şi dai de o câmpie până la linia orizontului, cât vezi cu ochii. Şi pădurea ţi se pare mică, şi era doar preambulul ca să ajungi în Câmpia cugetărilor lui Dumnezeu.

Şi am trăit o fericită cădere pe gânduri. Dacă tata şi mama nu m-ar fi făcut să trăiesc această părăsire a lumii – în unele familii prin despărţiri, certuri, infidelităţi, abuzuri, alcoolism, indiferenţă etc. – nu aş fi fost bun „de luat" de Domnul, inima mea nu ar fi putut fi cu adevărat înfiată de El. Şi eu nu aş fi devenit fiu al Lui, sau fiică a Lui, nu aş fi ştiut niciodată cine sunt în El dacă lumea nu m-ar fi lăsat orfan. Şi dacă nu aş fi fost orfan, nu aş fi putut primi inima lui de Părinte. Şi nu aş fi putut îmbrăţişa lumea cu această inimă de Tată a lui.

Şi atunci mă gândesc, uimit, la „conspiraţia" pe care pronia lui Dumnezeu a avut-o cu mine şi cu alţi oameni. Conspiraţiile lumii, oricât de grozave şi de globaliste, sunt nimica toată faţă de conspiraţiile dragostei lui Dumnezeu. Mă gândesc cum a conspirat Dumnezeu să dobândesc inima Lui de Tată, de parcă voia Lui dintotdeauna a fost să îmbrăţişeze lumea, să găsească încă un orfan prin care El să fie Părinte."[55]

CAPITOLUL 3

MÂNGÂIERILE CREDINȚEI CREȘTIN ORTODOXE ÎN MOMENTELE DE SUFERINȚĂ

Am putut vedea că într-un fel sau altul suferinţa este un lucru care ajunge să se manifeste în viaţa noastră. Motivele pot să fie mai multe dar ceea ce trebuie să ne dăm seama este că nu suntem singuri în faţa suferinţei. Aceasta fiindcă Dumnezeu Tatăl este de partea noastră. Iisus ne-a spus că Dumnezeu Tatăl atât de mult ne iubeşte că până şi perii capului nostru sunt număraţi.[56]

În acest sens este bine să ştim că îm faţa suferinţei avem două mari mângâieri:

1. că în această lume suferinţa nu este veşnică ci trecătoare
2. şi avem credinţă în Dumnezeu Tatăl.

„Emoţiile negative, deşi nu le dorim şi nu le căutăm, lucrează în avantajul nostru. Au un sens şi o importanţă în dezvoltarea noastră fizică şi psihică. Analiza de sine sau introspecţia este cea care îţi pune în faţă schemele emoţionale şi te sondează până în străfunduri, îţi dezvăluie tiparele emoţionale şi comportamentale care îţi fac rău şi pe care le perpetuezi, dacă eviţi sau fugi de aspecte dureroase, dacă refuzi să îţi pui întrebări legate de convingerile greşite de viaţă pe care le ai. Pentru a trăi sănătos fizic şi psihic, introspecţia, evoluţia personală şi schimbarea sunt instrumente indispensabile."[57]

După cum am spus suferinţa în lumea noastră poate să vină prin mai multe metode dar cea mai clasică este boala. Este greu să vorbim cu cineva peste care a venit o boală grea. Aceasta fiindcă acest lucru îl poate duce în pragul disperării.

Suferinţa ne poate duce la disperare şi trebuie să ştim acest lucru. Disperarea produsă de suferinţă însă nu este una care trece dincolo de credinţa în Dumnezeu Tatăl. Este această credinţă în Dumnezeu Tatăl care ne proiectează înainte şi ne face să ne dăm seama că orice suferinţă care are un început va avea şi un sfârşit.

Istoria primelor trei secole ale creştinismul ortodox este plină de martiri care au îndurat chinuri şi suferinţe imense din partea păgânilor. Păgânii erau unii care erau adepţii unei religii decăzute ce de cele mai multe ori se manifesta prin demonolatrie. Mari iniţiaţi păgâni ascultau şi făceau voia demonilor. Masele mari de adepţi păgâni de cele mai multe ori îi urmau fără să ştie de ce. Mucenicii creştin ortodocşi au venit şi au propovăduit că există un singur Dumnezeu şi nu mai mulţi zei (zei care de cele mai multe ori după cum am spus erau demoni deghizaţi în zei).

Când minciunea lor politeistă a fost expusă de primii creştini ei bine păgânii aveau să manifeste ceea ce erau ei în realitate:

- cruzi,

[55] https://ortodoxiatinerilor.ro/parasirea-parintilor-si-infierea-de-dumnezeu-despre-taina-devenirii-noastre/ (accesat pe 01.05.2026).
[56] A se vedea *Omul între suferinţă şi purtarea de grijă a lui Dumnezeu* (Alba Iulia, 2024).
[57] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

- sadici,
- nemiloşti,
- violenţi
- şi răzbunători.[58]

Ceea ce ne spune psihologia din zilele noastre este că de multe ori ajungem să creăm mai multă suferinţă prin faptul că avem mai multe gânduri rele şi negative.

„Dincolo de faptul că durerea ne dă un semnal de alarmă cu privire la circumstanţe nocive din viaţa noastră, o mare parte din suferinţa emoţională este produsă de propriile gânduri şi convingeri, formate pe baza experienţelor anterioare. Analizăm câteva dintre expresiile pe care le-am identificat deseori în limbajul intern sau exprimat verbal al oamenilor, în raport cu situaţii provocatoare."[59]

Ceea ce s-a putut vedea din mucenicia primilor martiri creştini este că de mai multe ori

- Iisus,
- îngerii
- sau Maica Domnului

s-a pogorât din cer şi au venit să îi întărească. De fapt suferinţele îndurate de mucenici erau dincolo de puterea de rezistenţă a fiinţei umane.

Ei bine trebuie să avem încredere în Dumnezeu Tatăl când trecem prin momente de suferinţă şi să ştim că El este alături de noi şi nu ne părăseşte.

Suferinţa este cel mai mare test al credinţei în Dumnezeu. Ea de mai multe ori i-a făcut pe unii să nu mai vrea să fie în legătură cu Dumnezeu. Aceasta fiindcă ei s-au considerat pe sine nedreptăţiţi. O astfel de logică trebuie să ştim că este una stricată şi denegerată.

De ce? Fiindcă în această viaţă ei bine trebuie să ştim că suferinţa nu este veşnică. Sunt rare cazurile de persoane care tot ceea ce au avut parte în această viaţă a fost suferinţa.

„Nu ştiu, îmi este imposibil." Este absolut normal să nu ştii totul, dar aproape orice se învaţă sau putem apela la persoane care au rezolvat situaţii similare. Posibilităţile de informare şi formare sunt nelimitate. Celebrul neurochirurg Ben Carson spunea: „Dacă aş fi ascultat de toţi cei care mi-au spus de-a lungul vieţii că e imposibil, nu aş fi ajuns aici, nici în plan personal, nici profesional".

„O să eşuez, e prea riscant." Lui Thomas Edinson i-au eşuat aproximativ o mie de încercări de a inventa becul. Nu a descurajat, a spus doar că a descoperit o mie de variante nefuncţionale. Când acţionezi, nu pierzi niciodată, ci înveţi, capeţi experienţă, te dezvolţi şi te cunoşti pe tine."[60]

De mai multe ori s-a putut vedea că mai mulţi semeni de ai noştri au trecut prin viaţă fără să se gândească la Dumnezeu. Ei bine când o suferinţă mai mică sau mai mare a venit în viaţa lor ei bine ei au ajuns să îşi aducă aminte de Dumnezeu şi să se întoarcă la El cu toată voinţa.

Aceste cazuri sunt multe în lumea noastră şi trebuie să ştim că suferinţa poate să acţioneze pentru a ne apropia mai mult de Dumnezeu şi a ne unii cu El.

Se ştie de cazul unui om care a murit şi a ajuns în cer. Acolo i-a fost prezentată viaţa lui. Viaţa lui era ca nişte urme de nisipul unei plaje. Totdeauna a putut să vadă două perechi de urme. A înţeles că erau urmele lui şi ale lui Dumnezeu care veneau după el. În momentele grele şi de suferinţă ale vieţii el a putut vedea numai un rând de urme.

- Unde erai Doamne când îmi era greu? De ce m-ai părăsit?
- Nu te-am părăsit ci te purtam pe braţe.

Urmele din momentele grele şi de suferinţă de fapt nu erau ale lui ci ale lui Dumnezeu.

După cum am spus nimeni nu vrea să sufere dar suferinţa este o realitate a lumii noastre. Ea ne face să Îl chestionăm pe Dumnezeu şi de multe ori ne aruncă în deznădejde. Ceea ce ne spune tradiţia creştin ortodoxă este că deznădejdea este un păcat.

La fel de bine în această lume se poate vedea că suferinţa este numai un accident. Ea este o lucrare a diavolului şi este bine să ştim că diavolul deşi are o oarecare putere nu are puterea mai mare decât Dumnezeu. Suferinţa este o probă a crediţei pe care dacă voim o putem trece cu bine.

---

[58] A se vedea Nicolae Corneanu, *Origen contra lui Celsus. Confruntarea creştinismului cu păgânismul* (Bucureşti, 1999).

[59] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

[60] Idem.

„Nu sunt suficient de bun(ă).” A te îndoi de tine este un semn de sănătate mintală, dar a te îndoi excesiv conduce spre un drum al sabotării. Ce crezi despre tine este un predictor fidel al succesului pe care îl vei avea. Poate eşti speriat(ă) de părerea celorlalţi despre tine. E absurd să trăieşti limitat şi în funcţie de aşteptările sau părerile celor din jur. Majoritatea avem în preajmă oameni pe care îi iubim din toată inima şi despre care ştim că ne-ar sări în ajutor oricând, dar alegem să ne raportăm deciziile la persoane nesemnificative pentru noi.”[61]

În acest sens evident că rugăciunea poate să ne ajute foarte mult în momentele de suferinţă. Aceasta fiindcă dincolo de ajutorul farmaceutic şi cel medical ei bine rugăciunea ne poate să fim mai

- răbdători,
- rezistenţi,
- întăriţi
- şi motivaţi.

Rugăciunea este poate una dintre cele mai eficiente de a ne purta suferinţa până la capăt. Este atât de multă suferinţă în lumea noastră însă trebuie să ştim că sunt şi multe metode pentru ca ea să fie depăşită şi trecută în desuetudine. Suferinţa după cum am spus nu este veşnică în lumea noastră şi acest gând trebuie să ne facă să ştim că ceea ce experimentăm este numai un accident al existenţei.[62]

Suferinţa prin urmare este un lucru care dacă se vrea el poate să fie depăşit. Nu numai medical ci şi sufleteşte. La fel de bine este evident că sunt rare cazurile în care Dumnezeu lasă suferinţa să vină asupra cuiva. Pe un câmp de război oamenii îşi creează unii altora suferinţă din propria iniţiativă. Nu are rost să Îl învinovăţim pe Dumnezeu de această suferinţă a războiului pe care mai mulţi oameni răi o provoacă şi o susţin.

„Bunătatea este o pierdere de vreme.” Nu există judecător mai drept ca viaţa, care este ciclică: ecoul faptelor tale se va întoarce asupra ta mai devreme sau mai târziu. Să nu ne mai războim şi să ne sfâşiem între noi, căci fiecare îşi duce propria luptă, ascunsă de ochii lumii. Nicolae Steinhardt scria în „Jurnalul fericirii“: „Nu suntem mai buni ca ceilalţi, tot în aceeaşi oală ne aflăm şi fierbem înăbuşit”.

În final, afirm că viaţa este un dar pe care l-am primit cu nespusă generozitate, de aceea trebuie să o preţuim şi să o trăim frumos în fiecare zi, chiar dacă adesea apare şi suferinţa.”[63]

Suferinţa este un lucru care după cum am spus este o operă a diavolului şi nu trebuie să Îl învinovăţim pe Dumnezeu pentru ea. Ar fi cel mai absurd lucru pe care l-am putea face să credem că Dumnezeu aduce suferinţă peste noi. Aceasta fiindcă Dumnezeu Tatăl ne iubeşte ca pe fii Lui. Cartea lui Iov din Biblie ne spune cum a fost diavolul cel care a adus cele mai mari suferinţe asupra lui Iov. Aceasta fiindcă pentru ca credinţa lui Iov să fie testată Dumnezeu a îngăduit acest lucru.

Suferinţa este un duşman al omului fiindcă diavolul creatorul ei este unul care o aduce peste noi. La fel de bine suferinţa ne spune despre nevoia unei lumi în care nu va mai exista suferinţă. Aceasta fiindcă este cât se poate de evident că suferinţa nu este un element:

- firesc,
- natural,
- obişnuit
- şi demn

de lumea noastră.

De ce? Fiindcă nimeni nu vrea să sufere. Istoria ne-a demonstrat că au existat oameni care din cauza suferinţei şi-ai ieşit din minţi, adică au înnebunit.

Prin urmare

- credinţa în Dumnezeu
- şi rugăciunea

sunt două arme veritabile în care le avem în faţa suferinţei.

Suferinţa este un lucru care de multe ori ne face mai răbdători. De ce? Fiindcă am spus că după cum există un început al suferinţei ei bine la fel de bine există şi un sfârşit al ei. Suferinţa nu este veşnică şi trebuie să ne aducem aminte de acest mare adevăr atunci când suferim.

---

[61] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

[62] A se vedea Alexandru Babeş, *Durerea. Istoria convieţuirii cu un vechi duşman* (Bucureşti, 2023).

[63] https://ziarullumina.ro/societate/psihologie/suferinta-este-o-binecuvantare-160837.html (accesat pe 29.09.2025).

Că suferința este contrară firi ne-o spune părintele Iancu Dorin Nifon: "Dumnezeu l-a creat pe om din iubire, ca omul să se împărtășească veșnic de iubirea Lui. La început, toate au fost create „bune foarte" și nici o făptură nu cunoștea stricăciunea. Dar, după ce primii oameni au căzut în păcat, călcând porunca lui Dumnezeu, întreaga făptură a fost înjugată cu suferința, cu bolile și cu moartea. Și pentru că toate aceste stricăciuni au apărut în urma păcatului, Cuviosul Nil Ascetul ne spune că „boala este o stare contrară firii", nefirească sau anormală. Născute de păcat și unite cu acesta, toate suferințele, boala și moartea nu vor putea fi biruite în chip desăvârșit decât după sfârșitul lumii acesteia, în Împărăția lui Dumnezeu, unde nu există „nici plângere, nici strigăt, nici durere" (Apocalipsă 21, 4)."[64]

Doi istorici a religiilor discutau într-o zi.

- Știi ce?
- Ce?
- Religiile privesc diferit suferința.
- În ce sens?
- Păgânismul, budismul și hinduismul susțin că suferința este predeterminată în viața noastră.
- De ce?
- Ce?
- Hinduismul vorbește de karma.
- Da știu ce este karma.
- Este destinul hotărât de zei.
- Da.
- Și care crezi că este rezolvarea suferinței?
- Evident nimeni nu vrea să sufere.
- Așa este.
- Totuși suferința vine peste noi.
- Din nefericire.
- Problma suferinței este privirea în perspectivă.
- Adică?
- Viața nu este numai suferință nu?
- Da.
- Deci trebuie să avem răbdare.
- De ce?
- Ca să așteptăm ca suferința să se termine.
- Dar este așa de greu.
- Totuși nu este imposibil.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu este Tatăl nostru.
- Și?
- Fiindcă este Tatăl nostru ne iubește.
- Știu asta.
- Și atunci?
- De ce nu a făcut ca în această lume să nu existe suferință deloc?
- Fiindcă oamenii pot devenii răi.
- Adică?
- Nu a existat suferință în lagărele de exterminare naziste?
- Ba da.
- A fost creată de Dumnezeu?
- Nu.

[64] Preot Iancu Dorin Nifon, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/bolile-si-vindecarea-suferinta-si-mantuirea-186406.html (accesat pe 29.09.2025).

- Vezi?
- Ce anume?
- O să îţi spun o întâmplare adevărată.
- Te ascult.
- Un creştin autentic a ajuns în India.
- Şi?
- A ajuns între nişte păgâni.
- Înţeleg.
- Acei păgâni aveau un zeu al focului.
- Zeu al focului?
- Da.
- Am mai auzit de acest fel de zei.
- Evident că creştinul nostru a refuzat să jertfească zeului focului.
- Şi?
- Dacă nu jertfeşti zeului focului te vom chinuii, i-au spus păgânii.
- Dacă nu aveţi altceva mai bine de făcut.
- Dar care este zeul tău?
- Eu nu am un zeu.
- Dar ce ai?
- Eu am pe adevăratul Dumnezeu.
- Şi care este numele Lui?
- Iisus Hristos.
- Şi eşti gata să suferi pentru El?
- Da.
- De ce?
- Îmi iubesc prea mult sufletul şi viaja în Iisus Hristos; din cauza aceasta nu voesc să fiu nevrednic de Mântuitorul meu, care este singura speranţă a oricărui creştin.[65]
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Şi cum s-a terminat povestea?
- Păgânii nu au reuşit să îl schimbe pe creştinul nostru.
- Şi cum se chema acest creştin?
- Ioan.
- Frumos.
- Deci vezi?
- Ce?
- Omul dacă este motivat poate trece peste suferinţă.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu Tatăl nu ne abandonează niciodată.
- Esşti sigur?
- Da.
- Aş vrea să fiu şi eu aşa de sigur ca tine.
- Poţi dacă vrei.
- Aşa este.
- Deci vezi suferinţa este un numai un accident în viaţa noastră.
- Aşa se pare.
- Şi aşa este.

[65] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1929).

Părintele Iancu Dorin Nifon ne spune că suferinţele din această lume sunt numai medicamente sau leacuri amare pe care trebuie să ne consumăm pentru a ne vindeca: „din viaţa omului pe acest pământ nu pot lipsi „spinii" durerilor, cum învaţă Cuviosul Efrem Filotheitul: „din clipa în care am căzut din adevărata fericire, viaţa omului este o mucenicie, în care seceră roada neascultării, potrivit celor spuse: Spini şi pălămidă va răsări ţie pământul (Facere 3, 18), încă şi pământul inimii. Cum vom cunoaşte că suntem surghiuniţi, dacă nu prin necazuri şi suferinţe?" (Arhim. Efrem Filotheitul, Poveţe părinteşti, Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2015, p. 37). În lumea aceasta, care îşi păstrează încă mult din frumuseţea şi bunătatea ei, omul rabdă spinii depărtării lui de Dumnezeu, căutând tămăduirea şi odihna, ca într-un spital duhovnicesc. Prin urmare, toate suferinţele prin care trece omul nu sunt altceva decât medicamente sau leacuri amare, cum învaţă Sfinţii Părinţi."[66]

O altă metodă de a depăşii suferinţa dincolo de ajutorul medical este să ne dăm seama că nu trebuie să ne închidem noi ci trebuie

- să comunicăm
- să dialogăm,
- să conversăm
- şi să ne deschidem spre semenii din jurul nostru.

Omul care suferă are un fals sentiment că a fost părăsit de Dumnezeu şi ajunge să se însigureze de semnii lui. Suferinţa evident că poate să ajungă un fel de traumă care ne înstrăinează de

- familie,
- rude
- sau prieteni.[67]

Când suferim evident că facem tot ceea ce se poate să ieşim din acest cilcu infernal. În acest sens părinţii duhovniceşti ne recomandă să citim mai multe cărţi duhovniceşti şi să ne apropiem mai mult de viețile sfinţilor. Aceasta fiindcă este bine să ne dăm seama că lectura este una care ne motivează

- mintea,
- sufletul
- şi voinţa.

Suferinţa nu este numai o probă a rezistenţei fizice ci la fel de bine şi a rezistenţei psihice. Aceasta fiindcă suferinţa trebuie să ştim că ajunge să ne afecteze şi starea sufletească. Ştim că suferinţa este asociată cu un puternic sentiment de tristeţe fiindcă nu ai cum să fi bucuros atunci când suferi însă ceea ce trebuie să ştim este că această tristeţe nu trebuie să se preschimbe în depresie.

Drumul spre rai este unul anevoios însă trebuie să ştim că el nu este unul imposibil. „Domnul Iisus Hristos arată cu însăşi viaţa Sa că „strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viaţă şi puţini sunt care o află" (Matei 7, 14). Calea mântuirii este strâns unită cu calea suferinţei, iar pe această cale aspră au mers toţi sfinţii, cum arată Sfântul Paisie Velicicovski: „Nu este cu putinţă să mergem pe calea cea dreaptă şi să nu întâlnim necazuri, să nu cădem cu trupul în vreo boală sau să nu avem vreo suferinţă, să fim cu trupul mereu sănătos. Dacă voim, însă, să vieţuim cu fapte bune, apoi să voim a umbla şi pe calea Părinţilor. Nu e cu putinţă a ne apropia de Hristos fără suferinţă, iar cine leapădă suferinţa, acela leapădă şi mântuirea"[68]

De mai multe ori suferinţa ajunge să lase în noi mari traume ce dacă nu sunt exprimate şi formulate pot să ne afecteze toată viaţa. Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că de multe ori lupta cu suferinţa se dă în sufletul nostru. Este vorba de o luptă

- a rezistenței,
- tăriei,
- răbdării,
- tenacității
- şi supraviețuirii.

---

[66] Preot Iancu Dorin Nifon, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/bolile-si-vindecarea-suferinta-si-mantuirea-186406.html (accesat pe 29.09.2025).

[67] A se vedea Emilianos Simonopetritul, *Așteptarea lui Dumnezeu. Despre boală, suferință și moarte* (Editura Sfântului Nectarie, 2019).

[68] Sfântul Paisie Velicicovski, *Crinii ţarinii*, Editura Anastasia, Bucureşti, 1996, p. 19.

Prin urmare este bine să ştim că în cazul suferinţei ceea ce trebuie să ne dăm seama este că putem să îi supraviţuim. Suferinţa aduce cu sine dincolo de orice chestiunea supravieţuirii. Mai nou în lumea media şi a divertistemtului sunt mai multe aluzii la mentalitatea de supravieţuitor în faţa suferinţei şi a încercărilor vieţii.

Iată ce spunea despre suferinţă gânditorul creştin Ernest Bernea: „în boli şi necazuri sfinţii vedeau chiar semnele apropierii lor de Împărăţia cerească, precum învaţă Sfântul Isaac Sirul: „Când afli pace neschimbată în calea ta, teme-te, pentru că eşti departe de cărarea pe care păşesc picioarele obosite ale sfinţilor. Căci cu cât păşeşti mai sigur pe calea ce duce spre cetatea Împărăţiei şi te apropii de cetatea lui Dumnezeu, cu atât să ai mai mult ca semn tăria necazurilor ce te întâmpină" (Sfântul Isaac Sirul, Capete despre nevoinţă, XLVI, în Filocalia 10, p. 216). Suferinţa nu poate lipsi din viaţa omului, fie când ea vine ca urmare a păcatelor omului, fie când face parte din tainica pedagogie a Iubitorului de oameni Dumnezeu. În orice caz, prin harul lui Dumnezeu durerile omului se prefac în trepte pe calea mântuirii, cum scrie Apostolul Pavel: „Prin multe suferinţe trebuie să intrăm în Împărăţia lui Dumnezeu" (Fapte 14, 22). Şi nu doar calea mântuirii este presărată cu dureri, ci oricare alta din lumea aceasta, cum observă sociologul Ernest Bernea: „Nu există om, la orice treaptă s-ar afla, fără să dea tribut suferinţei."[69]

Aceasta fiindcă este bine să ne dăm seama că omul totuşi a păcătuit şi prin păcat el a ajuns în istorie de mai multe ori să se despartă de Dumnezeu. Unii se întrebă în naivitatea lor cum a fost posibil un astfel de lucru. Ceea ce trebuie să ştim este că omul este creat

- liber
- şi cu liber arbitru.

El se poate întoarce la rău şi păcat. Ori trebuie să ştim că mai de vreme sau mai târziu Dumnezeu va ajunge să sancţioneze răul şi păcatul. Acest lucru poate să fie făcut şi prin

- suferinţă,
- durere,
- boală
- sau necazuri.[70]

Suferinţa la fel de bine oricât de mare şi intensă ar fi nu trebuie să ne obsedeze. De ce? Fiindcă sunt mulţi care au fost obsedaţi de suferinţă. Se spune despre infamul împărat Nero avea obieceiul să îşi păstreze în sticluţe lacrimile care îi curgeau din diferite motive pentru a le aduce aminte conslierilor lui cât de mult se consuma el pentru binele imperiului.

Un renumit psiholog din zilele noastre spune că există o diferenţă dintre suferinţă şi duerere: „durerea este simţită de corp, însă suferinţa este ceva ce alegem. Noi alegem să suferim. Nu există nicio posibilitate să trăieşti fără să ai parte de durere. Ea ţine de condiţia umană. Dar să suferi pentru că te doare, este ceva ce alegi. Şi fericirea este o alegere ca şi sentimentul de vinovăţie, toate aceste sentimente sunt opţiuni pe care le avem, atât că sunt inconştiente."[71]

Prin urmare este bine să ştim că există o oarecare diferenţă dintre

- suferinţă
- şi durere

aceasta fiindcă se poate spune că să suferinţa este participarea sufletului la durere. Durerea după cum am putut să vedem este un lucru trecător în viaţa unui om însă trebuie să ştim că suferinţa poate devenii ceva

- permanent,
- continuu
- şi neoprit.

Nu voim să suferim şi acest lucru ne spune că în cele din urmă suferinţa este poate una dintre cele mai mari anomalii ale lumii noastre. Pentru om este firească bucuria şi fericirea. Suferinţa prin urmare este nefirească şi nenaturală. Totuşi trebuie să învăţăm să trăim cu ea şi să ne dăm seama că ea poate să fie depăşită. Poate să fie depăşită fiindcă omul este totuşi o fiinţă înzetrată cu multă

- ingeniozitate
- şi creativitate.

---

[69] Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate. Cel ce urcă muntele. Treptele bucuriei,* (Editura Predania, Bucureşti, 2011), p. 91.

[70] A se vedea Radu Teodorescu, *Supraviețuirea duhovnicească în necazuri și încercări* (Cugir, 2018).

[71] Menis Yousri, Mihai Morar, *Adevărul ascuns în tine. Citește-ți propria carte* (Editura Bookzone, 2023) apud https://fainsisimplu.ro/diferenta-dintre-durere-si-suferinta-5693.html (accesat pe 04.05.2026).

Iată ce spunea despre diferenţa dintre durere şi suferinţă psihologul Daniela Creţu: "în viaţa de zi cu zi, durerea şi suferinţa sunt folosite adesea ca sinonime, exprimând cam acelaşi înţeles prin cuvinte diferite. Din punct de vedere psihologic şi medical, ele sunt interpretate şi analizate diferit, fiind considerate realităţi distincte. În timp ce durerea este o experienţă senzorială fizică, suferinţa are o dimensiune emoţională şi cognitivă. Reprezintă modul în care trăim, conştientizăm sau gândim durerea. Abordarea lor diferită ne poate ajuta să ne gestionăm mai bine reacţiile la evenimentele dificile din viaţă."[72]

Suferinţa prin urmare este un act care ajunge să implice nu numai trupul ci şi sufletul omului. La acet lucru evident că cei care suferă nu se prea gândesc mai mult. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că

- sufletul poate să sufere fără trup
- şi trupul poate să sufere fără suflet.

Ei bine în suferinţă ajung să sufere şi trupul şi sufletul.

Tot psihologul Daniela Creţu spunea în acest sens: "suferinţa este răspunsul emoţional şi mintal la durere sau la alte dificultăţi ale vieţii. Este influenţată de factori precum credinţele, emoţiile, contextul social şi cultural al fiecărei persoane. Spre deosebire de durerea fizică, suferinţa nu este doar un răspuns biologic, ci include şi o componentă subiectivă legată de felul în care interpretăm experienţa respectivă.

Două persoane pot avea aceeaşi intensitate a durerii (să spunem, o migrenă), dar una poate suferi mai mult decât cealaltă dacă vede durerea ca pe o ameninţare catastrofală sau dacă se simte singură şi neajutorată. Un alt exemplu: un atlet poate resimţi durere intensă în timpul unui maraton, dar nu o percepe ca pe o suferinţă, pentru că o interpretează ca pe o parte normală a efortului. În schimb, o altă persoană poate suferi profund dacă îşi percepe durerea cronică ca pe un obstacol insurmontabil care i-a schimbat în rău viaţa."[73]

Suferinţa pentru unii – cum a fost Dostovievki – este o realitate cosmică a lumii noastre. Ceea ce trebuie să ştim este că suferinţa nu poate să ne afecteze mai mult decât îi permitem noi, mai ales dacă nu ne referim la suferinţa fizică.

Ceea ce este evident este că durerea fizică este un test de rezistenţă. Cu toţii am avut o durere fizică de la o boală sau de la o lovutură primită. Ceea ce se poate deduce însă este că în cele din urmă suferinţa poate să fie depăşită. Aceasta mai ales dacă facem un exerciţiu pe care budiştii îl numesc *lipsa de ataşament*.

În această lume trebuie să ştim că de mai multe ori ne ataşăm de mai multe lucruri. Acest lucru este firesc. Totuşi ceea ce este trist este că de mai multe ori ajungem să ne ataşăm de lucruri rele. Se ştie de cazul unui turist care a ajuns în India unde a putut să vadă pentru prima dată în viaţa lui elefanţi. Ei bine proprietarul elefanţilor ducea mai mulţi elefanţi legaţi de o funie foarte subţire.

- Cum de nu rup funia elefanţii şi fug? A întrebat turistul.
- Ştii de ce?
- Nu.
- Cu acea funie au fost legaţi de când erau mici.
- Şi?
- Fiindi au încercat să o rupă dar nu au putut.
- Aşa şi?
- Acum ei cred că funia este la fel de tare ca atunci când erau mici.

Suferinţa de mai multe ori trebuie să recunoaştem că este o obişnunţă mentală. Aceasta fiindcă după cum am putut vedea există o diefrenţă dintre durere şi suferinţă.

Suferinţa este una care evident că trebuie să ne ducă la Dumnezeu sau mai bine spus ar trebuii să ne ducă la Dumnezeu. Aceasta fiindcă de la el vine ajutorul nostru. Sfântul psalmist David a fost cât se poate de concludent în acest sens: "ridicat-am ochii mei la munţi, de unde va veni ajutorul meu. Ajutorul meu de la Domnul, Cel ce a făcut cerul şi pământul" (Psalmul 120, 1-2).

[72]https://www.paginadepsihologie.ro/durere-versus-suferinta-cum-ne-putem-imprieteni-cu-durerea/?srsltid=AfmBOooyC9rurho15q1oFJpvWnBrkWszN90hxqA1CKrKXlXVE18NnYxE (accesat pe 04.05.2026).
[73] Idem.

Sunt cazuri fericite de persoane care atunci când au ajuns să sufere au devenit mai aproate de Dumnezeu. Se poate spune că în astfel de cazuri suferinţa a jucat un rol pozitiv. Totuşi pe mulţi suferinţa nu îi apropie de Dumnezeu ci din contră îi depărtează de El.

Psihologul Daniela Creţu spunea în acest sens: "împrietenirea cu durerea presupune schimbarea perspectivei asupra acesteia, astfel încât să nu mai fie percepută exclusiv ca un inamic chinuitor, ci ca o experienţă care poate fi gestionată şi integrată în viaţă. Studiile şi cercetările în domeniu indică câteva direcţii în care am putea să acţionăm pentru a ne împrieteni cu durerea şi pentru a ne diminua suferinţa.

Acceptarea faptului că durerea este o parte normală a vieţii poate reduce rezistenţa emoţională şi, implicit, suferinţa. Practici precum mindfulness ajută la cultivarea acestei acceptări şi concentrarea asupra momentului prezent, fără a judeca senzaţiile sau emoţiile. Acest lucru ajută la reducerea reacţiilor automate de frică sau frustrare asociate cu durerea."[74]

Doi muncitori discuau într-o zi.

- Ce mai faci?
- Ca de obicei.
- Munceşti?
- Da.
- Frumos.
- De ce?
- Nimic nu este mai frumos decât să trăieşti din muncă cinstită.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă este plăcut lui Dumnezeu.
- Sper.
- Speri bine.
- Chiar vreau să îi fiu plăcut lui Dumnezeu.
- Foarte bine.
- Dar uneori am îndoieli.
- Ce îndoieli?
- Este o poveste mai multă.
- Pentru tine prietenul meu am tot timpul din lume.
- O să ţi-o spun pe şleau.
- Te rog.
- Dumnezeu este Tatăl nostru nu?
- Da.
- Atunci de ce ne lasă să suferim?
- Bună întrebarea.
- Cred.
- În 90% din cazuri nu este din cauza lui Dumnezeu.
- Dar a cui?
- A oamenilor.
- Adică?
- După un război oamenii suferă?
- Cei răniţi da.
- Este vina lui Dumnezeu că doi preşedinţi nu au mai apucat să se înţeleagă pe cale diplomatică?
- Nu.
- Este vina lui Dumnezeu că un psihopat loveşte oamenii?
- Nu.

[74] https://www.paginadepsihologie.ro/durere-versus-suferinta-cum-ne-putem-imprieteni-cu-durerea/?srsltid=AfmBOooyC9rurho15q1oFJpvWnBrkWszN90hxqA1CKrKXlXVE18NnYxE (accesat pe 04.05.2026).

- Deci vezi, în cele mai multe situații nu este Dumnezeu responsabil de situație.
- Noi?
- Da.
- Nu știu ce să spun.
- Știi ce?
- Ce?
- Oamenii sunt cât se poate de grijulii când vine vorba de interestul lor.
- Adică?
- Așa de pildă smălțuim vasele de aramă ca să nu prindă rugina veninoasă.
- Așa este.
- În vase de plumb și tinichea nu punem mâncări acre spre a nu se desvolta arsenic otrăvitor.
- da.
- Ce bine ar fi dacă ne-am griji ca nici sufletul să nu prindă rugina păcatului![75]
- Se poate acest lucru?
- Da.
- Cum?
- Ai văzut că oamenii pot să fie cât se poate de creativi.
- Și de harnici.
- Așa este.
- Deci și suferința poate avea o soluție.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă suferința din lume nu este dincolo de puterea lui Dumnezeu.
- Și de ce nu a creat El o lume fără suferință?
- Fiindcă omul de mai multe ori a ales să îi facă pe semenii lui să sufere.
- Se poate?
- Da.
- Cum?
- De tirani și dictatori aui auzit?
- Da.
- Ei se bucură când populația suferă.
- De ce?
- Din răutate.
- Deci răutatea poate crea suferință?
- Din neferificire.
- Cred că ai dreptate.
- Evident.
- Și tu spui că suferința are o soluție.
- De cele mai multe ori.
- Da?
- Da.
- Cum?
- Sunt rare cazurile de suferinzi care nu se pot ridica mai presus de suferința lor.
- Nu știam.
- Este un fapt dovedit psihologic.
- Te cred.
- Mă bucur.
- Îți mulțumesc pentru cuvinte.

[75] Din Grigorie Comșa, *1000 de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1929).

Că suferința trebuie să fie înfruntată cu vitejie şi eroism ne-o spunea mitropolitul Antonie Bloom: "pentru a înfrunta suferința fată în fată, trebuie să ne trăim viața cu vitejie şi curaj. Dacă la început credem că viața ar trebui să fie uşoară, că suferința nu-şi are locul în ea, că principalul este să trăim şi să obținem toate lucrurile plăcute din viață, ne va fi foarte dificil să ne confruntăm cu suferința. Putem da dovadă de curaj pentru o perioadă scurtă de timp, dar nu suntem capabili să facem din el poziția noastră permanentă în viață. Dar dacă trăiesc pentru ceva, dacă sunt dispus să mor pentru ceva, dacă există valori mai mari decât mine, lucruri mai importante pentru mine decât ceea ce mi se întâmplă, am un punct de sprijin şi pot face față suferinței.

Poate veți spune: „Ei bine, aceasta este o faptă eroică!". Nicidecum! Fiecare dintre noi face aceasta în ceea ce privește un anumit cerc de obligații sau atitudini. Suntem gata să acceptăm şi să suportăm suferința pentru o persoană, împreună cu o persoană sau pentru un motiv. Refuzăm însă să acceptăm suferința atunci când ne este dată pentru o altă persoană sau pentru un alt scop. Acest lucru sugerează că, chiar şi la nivelul cel mai de jos, suntem capabili să facem față suferinței atunci când aceasta are legătură cu valorile cu care suntem obişnuiți sau cu persoane care sunt suficient de importante pentru a ne face să uităm de noi înşine."[76]

CAIPITOLUL 4

SĂ NU UITĂM CĂ PE CRUCE MÂNTUITORUL A SUFERIT

Crucea lui Iisus se poate spune că a fost cel mai greu moment din viața Lui. Aceasta fiindcă ştim că în grădina Ghețimani Mântuitorul s-a rugat lui Dumnezeu Tatăl dacă se poate ca acest pahar al crucii să treacă de al El. Moartea pe cruce deşi a fost un lucru infam este cel care în cele din urmă a deschis umanității uşile închise ale raiului de la păcatul strămoşesc al protopărinților Adam şi Eva.

Ceea ce ne spune teologia creştin ortodoxă este că Iisus a ales să moară pe cruce din proprie inițiativă şi deducem că dacă El voia putea să evite crucea. A primit să sufere pe cruce fiindcă a voit să ne mântuiască şi crucea implica acest lucru.[77]

Este evident că în spatele crucii a stat diavolul care a crezut că în acest fel Îl poate învinge pe Iisus. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că crucea a însemnat o suferință imensă. Nimeni nu vrea să moară pe cruce şi iată că Iisus a mers voluntar la ea. Pentru cei care sunt în suferință este bine să îşi aducă aminte de crucea lui Iisus fiindcă Iisus a fost unul care a suferit. Se ştie de cazul unui general care era bătrân şi în mari chinuri pe patul de spital. Acolo se tot văita. Ei bine un preot a trecut pe acolo şi când l-a văzut pe general şi condiția lui şi-a luat crucea de la piept şi i-a dat-o generalului spunând-i:

- Domnule general luați această cruce şi aduceți-vă aminte că şi Mântuitorul a suferit pe ea.
- Vă mulțumesc a spus generalul.

De atunci de câte ori îi veneau durerile generalul a întreba pe asistenta medicală:

- Şi ce spunea oare părintele despre cruce?[78]

Evident că faptul că ajungem să ne aducem aminte că Iisus a suferit pe cruce nu va schimba prea mult starea noastră de suferință dar ne face să ne dăm seama că şi Mântuitorul a suferit. Prin suferința Lui se poate spune că a ajuns să fie solidar cu toți cei suferinzi ai lumii.

Iată ce spunea părintele Efrem Filotheitul despre suferință: „de ce îngăduie Dumnezeu suferința omului? Întrebarea aceasta îi frământă pe mulți, dar răspunsul nu este întotdeauna pe măsura omului. Iar aceasta, pentru că nu întotdeauna boala este în mod direct urmarea păcatului, cum spune Mântuitorul Hristos la vindecarea orbului din naştere (Ioan 9, 3), ci de multe ori boala face parte dintr-o tainică pedagogie a lui Dumnezeu, manifestată când ca o piedică pentru cei care ar putea să se piardă prin păcate, când ca un îndemn spre desăvârşire, când ca o păzire a smereniei. De aceea, omul trebuie să aibă încredere în Dumnezeu, precum învață Cuviosul Efrem Filotheitul: „Dacă Dumnezeu vrea să suferim, înseamnă că are un scop mântuitor, pe care noi, cei pământeşti, nu putem să-l vedem cu ochi pro-roceşti de mai înainte."[79]

---

[76] https://www.crestinortodox.ro/religie/infruntarea-suferintei-162051.html (accesat pe 04.05.2026).
[77] A se vedea John Behr, *Crucea lucrează în lume. Omilii pentru perioadele liturgice de peste an* (Iaşi, 2016).
[78] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viața creştină* (Arad, 1929).
[79] Arhim. Efrem Filotheitul, *Poveți părinteşti*, p. 62.

Prin urmare Iisus nu s-a dat înapoi din faţa suferinţei. Aceasta fiindcă El a ştiut că numai asumând-o va ajunge să de depăşească şi să treacă peste ea.

Suferinţa din lume se poate spune că este un imperativ categoric care ne spune că trebuie să existe o lume mai bună decât aceasta în care să nu existe:

- suferinţă,
- durere,
- necazuri
- şi suspin.

Aceasta fiindcă este evident că aceste lucruri nimeni nu le doreşte în viaţa lui. Suferinţa prin urmare este un lucru care ne spune că trebuie să vină o vreme când ea nu va mai exista şi o lume mai bună va lua locul acesteia. Acest lucru îl anticipa şi Sfântul Ioan Teologul în Apocalipsa lui când spunea: "şi va şterge orice lacrimă din ochii lor şi moarte nu va mai fi; nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut" (Apocalipsă 21, 4).

Tot despre suferinţa lui Iisus părintele Iancu Dorin Nifon spunea: „deşi nu poate fi înţeles în mod deplin în viaţa aceasta, rostul suferinţelor omului trebuie căutat în taina iubirii lui Dumnezeu. În acelaşi fel, tocmai suferinţa pătimită de Fiul lui Dumnezeu pe Golgota descoperă mai bine lumii iubirea necuprinsă a lui Dumnezeu faţă de neamul omenesc. Dumnezeu nu vrea suferinţa omului, ci din contră, vrea fericirea şi mântuirea lui, cum Însuşi spune: „precum este adevărat că Eu sunt viu, tot aşa este de adevărat că Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa şi să fie viu" (Iezechiel 30, 11). Întruparea Fiului lui Dumnezeu şi mântuirea adusă de El prin Jertfa Sa pe Cruce pot constitui cel mai bun început în căutarea şi înţelegerea sensului suferinţei şi al bolilor omului în viaţa aceasta. Binele care se naşte din suferinţă este exprimat de Biserică într-o cântare din slujba Utreniei, astfel: „Iată, a venit prin Cruce, bucurie la toată lumea!". În mod tainic şi paradoxal, suferinţa şi bolile îi aduc omului un mare folos duhovnicesc, prin pocăinţă, prin smerenie şi prin despătimire."[80]

După cum am spus suferinţa în viaţa noastră este o experienţă accidentală fiindcă trebuie să ştim că nu toată viaţa noastră este o suferinţă şi un chin. Totuşi sunt mulţi semeni de ai noştri care se comportă ca şi cum această viaţă ar fi o suferinţă continuă. Această atitudine trebuie să ştim că în nici un fel nu este una creştin ortodoxă. De ce? Fiindcă după cum am spus trebuie să vedem partea ce plină a paharului şi nu pe cea goală.

Suferinţa după cum am spus nu este un lucru care să ne facă viaţa imposibilă. Sunt puţine astfel de cazuri în lumea noastră şi ele prin credinţă în Domnul Hristos pot să fie depăşite.

Ceea ce trebuie să ştim este că sunt mulţi semeni de ai noştri care se bucură atunci când pot să aducă suferinţă peste semenii lor. Aceasta evident că este o formă de sadism. Este greu de crezut dar în lumea noastră sunt şi mulţi sadici. Sunt pline buletinele de ştiri cu crime odioase făcute cu cea mai mare cruzime şi bestialitate. Aceasta fiindcă oamenii de multe ori găsesc o plăcere nebună în tiranie de exemplu.[81]

Prin urmare ce atitudine trebuie să avem în momentele de suferinţă din viaţa noastră? Evident că disperarea nu aduce nici un folos. Ceea ce trebuie să facem este să ne lăsăm în voia lui Dumnezeu fiindcă El ştie mult mai bine ce este nevoie şi ceea ce este necesar pentru noi.

Iată ce spunea în acest sens Ava Dorotei din Gaza: „la fel învaţă şi Cuviosul Dorotei: „Aşa a ştiut Dumnezeu că e de folos sufletului meu şi de aceea s-a şi întâmplat. Nu e nimic din cele pe care le face Dumnezeu care să nu fie bun. Toate sunt bune foarte. Deci nimeni nu trebuie să se întristeze pentru ceea ce se întâmplă. Ci pe toate să le pună pe seama purtării de grijă a lui Dumnezeu şi să se odihnească în acest gând."[82]

După cum am spus sunt multe suferinţe care vin în viaţa noastră fiindcă ele sunt un fel de plată pentru păcatele săvârşite. Aceste suferinţe însă nu durează toată viaţa. Va venii un moment când vom scăpa de ele.

Se poate spune că în acest sens suferinţa este mai mult un fel de *test al răbdării.* De mai multe ori a venit peste noi o boală în mod neaşteptat. Ajungem să ne dăm seama că trebuie să avem răbdare până ce medicii vor găsii medicamentele şi tratamentul potrivit.

---

[80] Preot Iancu Dorin Nifon, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/bolile-si-vindecarea-suferinta-si-mantuirea-186406.html (accesat pe 29.09.2025).

[81] A se vedea Mario Turchetti, *Tirania şi tiranicidul* (Chişinău, 2003).

[82] Ava Dorotei, *Diferite învăţături de suflet folositoare*, XII, 1, în Filocalia 9, p. 557.

La fel de bine ceea ce este mai grav este că de mai multe ori suferința ajunge să îi înrăiască pe unii dintre semenii noştri. De ce? Fiindcă este bine să ştim că ei vor o viaţă perfectă în care să nu guste nimic din cupa de amărăciuni a vieţii. Este bine să nu ne înrăim când o suferință vine peste noi. De ce? Fiindcă în cele din urmă suferința nu este sfârşitul lumii. Sunt mai multe cazuri de persoane care s-au îmbolnăvit grav încât medicii nu le mai dădeau nici o şansă de viaţă.

Totuşi prin credinţă şi rugăciune aceste persoane s-au vindecat. Atunci de ce să ne înrăiască suferința?

Iată ce spunea în acest sens tot părintele Iancu Dorin Nifon: „omul nu este în stare să facă întotdeauna diferența între bine şi rău, cum arată un teolog anglican: „Dacă Dumnezeu este mai înţelept decât noi, judecata Lui trebuie să fie în multe privinţe diferită de a noastră şi nu în ultimul rând în privinţa binelui şi a răului. Ceea ce nouă ni se pare bun s-ar putea să nu fie bun şi în ochii Lui, iar ceea ce nouă ni se pare rău, să nu fie rău" (C. S. Lewis, Despre minuni. Cele patru iubiri. Problema durerii, Editura Humanitas, Bucureşti, 2012, p. 379). Spre exemplu, tocmai în cuptorul suferinţelor mulţi au pus început mântuirii."[83]

Suferința prin urmare este probabil cea mai mare provocare din viaţa noastră. Aceasta fiindcă ea vine de multe ori când de aştepţi cel mai puţin. Ceea ce trebuie să ştim este că ea nu este fără de nici o soluţie. De multe ori suferința se dovedeşte a fi o lucrare a celui rău (diavolul). În această situaţie nu suntem fără de nici un

- ajutor
- şi speranţă

aceasta fiindcă după cum ne spun sfinţii părinţi puterea lui Dumnezeu este mai mare decât cea a diavolului.[84]

Trebuie să ştim că pentru unii moartea pe cruce a lui Iisus a fost probabil cel mai patetic lucru. De ce? Fiindcă cine ar voii să moară de bună voie pe cruce? Ceea ce nu ştiu aceşti oameni este că crucea a fost parte din planul de mântuire a omului. Sfântul Pavel a fost cât se poate de concludent în acest sens: "căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu. Căci scris este: "Pierde-voi înţelepciunea înţelepţilor şi ştiinţa celor învăţaţi voi nimici-o". Unde este înţeleptul? Unde e cărturarul? Unde e cercetătorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înţelepciunea lumii acesteia? Căci de vreme ce întru înţelepciunea lui Dumnezeu lumea n-a cunoscut prin înţelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred prin nebunia propovăduirii" (1 Corinteni 1, 18-21).

Părintele Efrem Filotheitul spunea în acest sens foarte inspirat: „tot răul, spre bine!

Proverbul românesc „Tot răul, spre bine!" exprimă o taină pe care mintea omului nu o poate cunoaşte. În schimb, fiecare om poate trăi cu adevărat acest paradox, dacă ia aminte la sine însuşi. Spre exemplu, despre binele care se naşte din boli şi din greutăţile vieţii, Cuviosul Efrem Filotheitul spune: „Cel mai puternic leac pentru sănătatea sufletească este boala trupului", căci „toate cele ce aduc întristare ne sunt trimise, fără nici o îndoială, pentru tămăduirea sufletului nostru bolnav, ca prin necazuri să arunce afară otrava iubirii de plăceri şi a tot felul de patimi."[85]

Suferința prin urmare este un lucru care trebuie să ne intereseze dar în nici un caz nu trebuie să ne obsedeze. De ce? Fiindcă este bine să ştim că ea nu este singura realitate a lumii noastre. Ştim că atunci când necazurile au venit peste dreptul Iov din lucrarea celui rău (diavolului) soţia lui i-a spus

- Blestemă pe Dumnezeu şi mori.
- Ce vorbeşti femeie? Cum am primit pe cele bune de la Dumnezeu nu vom primii şi pe cele rele? Domnul a dat Domnul a luat fie numele Domnului binecuvântat.

Ei bine această atitudine de *detaşare* se poate spune că trebuie să o avem şi noi în faţa suferinţei. De ce? Fiindcă după cum am spus suferința nu este

- singura,
- ultima
- şi unica

realitate a vieţii noastre.

În perspectivă şi în sens obiectiv suferința este o pate infirmă din viaţa noastră. De ce să renunţăm la credința în Dumnezeu pentru ea?

---

[83] Preot Iancu Dorin Nifon, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/bolile-si-vindecarea-suferinta-si-mantuirea-186406.html (accesat pe 29.09.2025).

[84] A se vedea Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre mărginita putere a diavolului* (Bucureşti, 2005).

[85] Arhim. Efrem Filotheitul, Poveţe părinteşti, pp. 55, 35.

"La fel învaţă şi Sfântul Teofan de Niceea, spunând că bolile şi necazurile „sunt medicamente care vindecă sufletul nostru şi răutatea îndelungată ce se află înlăuntrul lui, deoarece au în ele amărăciunea şi usturimea care pot da sufletului sănătate mai uşor decât celelalte mijloace" (Ierom. Grigorie, Bolile şi credinciosul, Editura Evanghelismos, Bucu-reşti, p. 20). Folosul dobândit din răbdarea bolilor este exprimat de Sfântul Paisie Aghioritul: „Sănătatea este un lucru mare, dar binele pe care îl pricinuieşte boala nu-l poate dărui sănătatea. Un bine duhovnicesc. Boala este o binefacere foarte mare... pentru că îl curăţă pe om de păcat şi de multe ori îi asigură chiar şi răsplată. Sufletul omului este ca aurul, iar boala este ca focul ce-l curăţă... Cu cât mai mult se chinuieşte omul de vreo boală, cu atât mai mult se curăţă şi se sfinţeşte, ajunge numai să facă răbdare şi s-o primească cu bucurie... Această înţelegere duhovnicească este iraţională pentru oamenii lumeşti... Atunci când omul este cu desăvârşire sănătos, nu este bine. Este mai bine să aibă ceva. Cât de mult m-am folosit eu din boală, nu m-am folosit din toată asceza pe care am făcut-o până astăzi."[86]

Doi filosofi discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Cu privire la suferinţă.
- Ce anume?
- Religia este mult mai preocupată de suferinţă decât filosofia.
- Aşa este.
- De ce?
- Fiindcă religia poate venii cu soluţii mult mai bune.
- Cum ar fi?
- Suferinţa este un lucru care nu este dincolo de puterile lui Dumnezeu.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă este bine să ştii că Dumnezeu poate să întoarcă răul spre bine.
- Nu înţeles.
- A fost ruşinos să Iisus a murit pe cruce?
- Da.
- Dar prin cruce a venit mântuire la toată lumea nu?
- Da.
- Deci vezi?
- Ce?
- Dumnezeu poate întoarce răul spre bine.
- Este mai greu de crezut.
- Dar nu imposibil.
- Aşa este.
- Ştii ce este suferinţa în viaţa omului?
- Nu.
- Un accident.
- Accident?
- Da.
- Adică?
- Un eveniment izolat.
- Se poate spune.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Sunt mai multe lucruri care nu stau în puterea noastră.
- Cum ar fi?

[86] Sfântul Paisie Aghioritul, *Cuvinte duhovniceşti. Viaţa de familie*, Editura Evanghelismos, 2003, pp. 226-229.

- O să îţi spun un eveniment din viaţa lui Socrate.
- Te ascult.
- Socrate ajungând spre ceasul morţii, fu întrebat de Criton.
- Ce?
- Cum doreşti să fi înmormântat?
- Socrate răspunse.
- Ce?
- Prieteni am muncit mult în viaţă fără de rost.
- Înţeleg.
- Lui Criton încă nu i-am spus că voi pleca de aici sau că voi lăsa ceva în urma mea.
- Şi?
- Totuşi oh, Criton, dacă vreodată mă poţi ajunge sau mă vei găsi după moarte, îngroapă-mă.
- Evident.
- Dar crede-mă că nimeni dintre voi, după plecarea mea de aici, nu mă va ajunge, căci sufletul e nemuritor şi cine îl poate ajunge unde merge?
- Aşa este.
- Trupul e locuinţa lui trecătoare. Deci e fără folos să mă întrebaţi cum să fie îngroparea.[87]
- Nu ştiam despre aceste lucru.
- Socrate a avut meritele lui.
- Aşa este.
- Deci vezi?
- Sunt lucruri care sunt dincolo de puterile noastre.
- Cum este moartea?
- Da.
- Nu m-am gândit la acest lucru.
- Şi mai este ceva.
- Ce?
- Totuşi filosofii pot să ajute pe oameni în problema suferinţei?
- Cum?
- Dacă vin cu mai multe cuvinte de îmbărbătare.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă oamenii au nevoie să fie încurajaţi când suferă.
- Ai dreptate.
- Şi când ne gândim că sunt atât de aşa zise filosofii negative.
- Din nefericire.
- Ştiu de unul care se numea pe sine filosof.
- Şi?
- Ne spunea oamenilor că sinuciderea este un lucru bun.
- Vai de mine.
- Ba da.
- Nu se poate.
- Nu toţi care îşi spun că sunt filosofi sunt şi filosofi adevăraţi.
- Ci sunt filosofi mincinoşi?
- Da.
- Aşa este.
- Acum eşti lămurit?
- Da.

[87] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Mă bucur.

„Suferinţa e o permanenţă, o constantă a vieţii. Trăim într-un ocean de suferinţă. Lumea e un ocean de suferinţă. Suferinţa este însoţitoarea noastră zilnică. Din fericire câteodată, din nefericire altă dată, mai uităm. Dacă fiecare ar fi întrebat brusc dacă suferă, probabil că majoritatea ar răspunde că nu. Dar, dacă se gândeşte puţin, cam fiecare îşi găseşte motive destule de suferinţă: personală, pentru cel de lângă el, pentru comunităţi mai mari sau mai mici, pentru patrie, pentru ţară, pentru umanitate chiar, anume pentru căderile ei şi pentru suferinţa ei. Depinde de starea lui duhovnicească şi de cuprinderea inimii lui."[88]

Ceea ce trebuie să ştim este că suferința nu este un element raţional în lumea noastră. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că suferința nu merge după

- logică,
- bun simţ,
- sens,
- noimă
- şi rost.

Nu are rost să îi spunem unui sadic că ceea ce face el este un lucru nebunesc fiindcă el are o scară cu totul deferită de valori.

Evident că vor fii unii care vor spune că nu am rezolvat nimic cu concluzia că suferința este un element iraţional în viaţa noastră. Totuşi, este bine să ştim că lumea noastră se împarte la un anumit nivel în

- lucruri raţionale
- şi lucruri iraţionale.

Trebuie să fim unii care să ne dăm seama de această diferenţă fiindcă ea contează în cele din urmă.[89]

„Trebuie căutate căile de depăşire a suferinţei şi ale ajungerii prin ea la bucurie. Există un mare gânditor român, un părinte cu totul minunat, Nicolae Steinhardt. Cartea sa despre detenţia în universul concentraţionar comunist se intitulează Jurnalul Fericirii. Vorbeşte în ea despre o perioadă cruntă din viaţa sa şi din viaţa ţării. Suferinţa sa s-a împletit cu suferinţa ţării. Jurnalul Fericirii! Şi nu a intitulat astfel ca să epateze, ci pentru că aşa a simţit. A găsit fericire în suferinţă. Sigur, nu trebuie să provoci suferinţa, nu trebuie să aştepţi regimuri dictatoriale ca să ai parte de fericire. Şi nu a fost numai cazul părintelui Nicolae Steinhardt. Mulţi oameni au trăit momente de fericire în detenţie sau în alte situaţii dificile asemănătoare. În oceanul acela de suferinţe fizice şi psihice, de maltratări, de umilinţe nesfârşite, se întâlneau cu Dumnezeu. Şi a biruit în ei fericirea, tocmai fericirea despre care vorbesc Evangheliile. Alţii au rămas marcaţi pe viaţă de perioadele respective, cu o raportare încrâncenată la ele. Să depăşeşti, să ieşi luminos din întuneric… nu e uşor. Cei care o izbutesc sunt marii noştri oameni, de care e bine să ne apropiem şi să ne agăţăm, ca să nu ne blocăm în suferinţă şi să nu ajungem în deznădejde. Ci să o putem depăşi întru îmbrăţişare cu ceilalţi. În îmbrăţişarea cu celălalt stă, până la urmă, biruinţa suferinţei şi intrarea într-o bucurie. Măcar din când în când."[90]

Suferinţa prin urmare este un element iraţional în lumea noastră care vrea să ne facă viaţa şi pe noi înşine iraționali. Aceasta dacă permitem acest lucru. Adevărul este că sunt mulţi care când suferă nu mai sunt raționali. De ce? Fiindcă nu mai vor să lupte cu suferința. Trebuie să ştim că suferința prin urmare nu este una care are cuvântul

- final,
- categoric
- şi definitiv

în viaţa noastră.

Prin urmare suferinţa este un lucru care nu merge după ceea ce este aşteptat de noi şi este iraţională. Nu trebuie să ne intristeze acest lucru fiindcă totuşi Îl avem pe Iisus de partea noastră.

Este bine să ştim că suferința este o experienţă limită a vieţii pe care dacă avem răbdare o vom depăşii şi vom ajunge să îi înţelegem şi sensul. Aceasta fiindcă după cum spunea Viktor Frankl suferinţa poate să ducă la nebunie dacă nu ştim care este sensul ei. Este adevărat că au existat şi cazuri de oameni care au înnebunit din cauza suferinței

[88] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).
[89] A se vedea Radu Teodorescu, *Raționalul și rationalitatea în religia creștin ortodoxă* (Cugir, 2014).
[90] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

fiindcă nu au ştiut care este sensul ei. Totuşi aceste cazuri sunt puţine şi trebuie să ştim că dacă ne rugăm ei bine va venii şi vremea ca Dumnezeu Tatăl să ne descopere care este sensul suferinţei în viaţa noastră.

„Se poate lesne vedea cum, în mod paradoxal, omul este, în acelaşi timp, şi foarte puternic, şi foarte slab, foarte fragil. Şi atunci, un mic lucru, o mică întâmplare poate să-l trimită într-o parte sau într-alta. Te doare o măsea şi toată lumea parcă nu mai are nici un rost, nu-ţi mai arde de nimic. Îţi vine să te înfunzi undeva şi să nu mai vezi pe nimeni. Pot să fie în jurul tău lucruri extraordinare, nu mai ajung la tine. Am dat un exemplu minor. Nu e ceva de moarte. O suferinţă mică poate să aibă repercusiuni grave. Tot aşa şi cuvintele. Îţi spune cineva un cuvânt şi ţi-a stricat toată ziua, toată starea, iar dacă lucrul acesta se repetă, se poate ajunge la consecinţe mai grave. Sau, invers: îţi zâmbeşte cineva, îţi spune un cuvânt bun şi eşti scos, într-o măsură mai mică sau mai mare, din tristeţea şi necazul tău. Măcar pentru un timp. Omul este uşor de poticnit sau de ridicat. Şi, de multe ori, nu trebuie lucruri mari ca să ajuţi sau ca să dărâmi pe cineva."[91]

Crucea a fost un moment cu semnificaţii cosmice fiindcă ni se spune că 3 ceasuri soarele a ajuns să nu mai lumineze când Iisus a fost pe cruce. Acest lucru evident că nu ne poate lăsa fără de speranţă şi încredere. Suferinţa trebuie să ştim că este un lucru care a fost cuprins de Iisus pe cruce pentru toată lumea.

Unii evident că ar putea să obiecteze la acest lucru şi să spună că suferinţa lui Iisus pe cruce a fost infirmă comparativ cu câtă suferinţă există în lume. Este adevărat că există multă suferinţă în lume dar nu trebuie să uităm că există şi multă

- bucurie,
- fericire,
- împlinire
- şi mulţumire.[92]

Biserica Creştin Ortodoxă trebuie să ştim că a ajuns să dedice o zi de sărbătoare în cinstea crucii. Este vorba de Înălţarea Sfintei Cruci de pe 14 septembrie. Nu se poate spune că această sărbătoare este o sărbătoare a suferinţei ci mai mult asupra faptului că Hristos a biruit suferinţa.

„Sfinţii Părinţi aseamănă Sfânta Cruce cu Pomul Vieţii din paradis pentru că prin ea Hristos a zdrobit moartea şi ne-a dăruit, prin slăvita Sa Înviere, viaţă veşnică. De aceea, când cinstim Sfânta Cruce, Îl cinstim pe Cel ce S-a Răstignit pe ea pentru mântuirea noastră, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Ea este cel mai sfânt simbol al credinţei noastre creştin-ortodoxe, pentru că a fost sfinţită de sângele lui Hristos vărsat pentru mântuirea noastră. Lucru pe care-l mărturisim şi prin imnografia acestor zile de serbare: „Cinstim Crucea Ta, Bunule, Mântuitorule, piroanele şi suliţa; că prin ele ne-ai mântuit pe toţi din stricăciune, ca Cel ce singur eşti dătător de viaţă şi făcător de bine tuturor, Însuţi, Iubitorule de oameni, Mântuitorul nostru."[93]

Adevărul este că pentru cei mai mulţi faptul că Iisus a suferit şi a murit pe cruce acum 2000 de ani nu are mare semnificaţie şi nici sens. De ce? Fiindcă după cum am spus evenimentele legate de cruce sunt unele care nu mai au actualitate în zilele de azi.

Este crucea actual? Adevărul este că la câtă suferinţă există în lumea noastră evident că crucea este încă actuală. Prin cruce Hristos s-a pogorât şi a experimentat suferinţa acestei lumi şi trebuie să ştim că acest lucru poate să ne întărească şi pe noi să ne purtăm suferinţa mult mai bine şi mult mai frumos. De ce? Fiindcă crucea este un lucru care evident că ne aduce mai aproape de Hristos.

Prin suferinţa de pe cruce se poate spune că El a voit să fie mai aproape de noi cei care suferim în această *vale a plângerii* după cum numea Sfântul psalmist David lumea noastră.

Suferinţa este un lucru care macină minţile filosofilor de mai multe sute de ani. Fie care a venit cu soluţia lui proprie la problema suferinţei. Totuşi în cele din urmă este bine să ştim că numai la Dumnezeu vom găsii

- alinare,
- mângâiere,
- curaj
- şi îmbărbătare.

---

[91] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

[92] A se vedea Radu Teodorescu, *Bucuria de a fi în comuniune duhovnicească* (Cugir, 2016).

[93] Florin Ciprian Apetrei, Ziarul Lumina, https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/theologica/crucea-domnului-174607.html (accesat pe 05.05.2026).

De ce? Fiindcă după cum am spus Iisus nu ne uită în momentele de suferinţă. De cele mai multe ori – după cum am spus – se poate vedea că după suferinţă vine şi bucuria.

Iată ce spunea părintele Nicolae Dura despre cruce: "ea este simbolul specific şi paradoxal al omului creştin, semnul specific şi distinctiv, dar şi legitimaţia lui. Ea îmbină în acest semn chipul jertfei şi al -biruinţei, precum a fost ea pecetluită şi sfinţită prin sângele mântuitor al Domnului Hristos. Această realitate şi profunzime a Crucii este redată inspirat în imnografia ortodoxă atât de fidel: „Crucea este slava şi păzitoare a toată lumea; Crucea podoaba Bisericii; Crucea întărirea credincioşilor; Crucea mărirea îngerilor, şi demonilor rană". Aceste minunate cuvinte, cântate în Biserica Ortodoxă de pretutindeni, se păstrează sculptate şi pe Crucea lui Şerban Cantacuzino, aşezată în Viena în urmă cu 338 de ani, când a participat la despresurarea Vienei (1683). Iar în Acatistul Sfintei Cruci rostim: „Bucură-te cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor", întru rugăciune cântată de 24 de ori. Să rămânem la semnificaţia Crucii ca semn şi stare a jertfei şi a biruinţei pentru noi creştinii."[94]

Crucea a fost un moment istoric fiindcă ea a existat în istoria dar ceea ce trebuie să ştim este că ea ajunge să ne facă să ne dăm seama că suferinţa este într-un anume sens dincolo de istorie. De ce? Fiindcă autorul suferinţei, cel rău sau diavolul, trebuie să ştim că este dincolo de istorie. Diavolul este cel care de cele mai multe ori ne face să suferin sub o formă sau alta. Aceasta fiindcă am putut vedea din Cartea lui Iov că a fost diavolul cel care a adus mai multe boli peste Iov (se pare că a fost vorba de lepră).[95]

Este adevărat că atunci când nu suferim de vine greu să ne gândim la cruce dar când suferim ei bine ajungem să ne dăm seama că crucea este cu adevărat un lucru care ne poate

- ajuta,
- motiva
- şi susţine

în lupta cu suferinţa.

Tot despre cruce ca un instrument al suferinţei părintele Ioan Dura spunea: "Fiul lui Dumnezeu, întrupat pentru mântuirea noastră a oamenilor, a primit moartea pe Cruce, suferinţa cea mai mare şi pedeapsa cea mai umilitoare, „ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică" (Ioan 3, 15). Cicero - filosoful latin, -născut cu 100 de ani înainte de Hristos-Domnul nostru - descria răstignirea drept „cea mai crudă şi mai teribilă pedeapsă". Dar -răstignirea, jertfa pe Cruce, era singurul mod în care Hristos, Cel care murea, îmbrăţişa întru iubire cele patru colţuri ale lumii (Sfântul Atanasie cel Mare). Hristos-Domnul se jertfea îmbrăţişând în iubirea Sa nemărginită pe toţi oamenii. Prin jertfa mântuitoare pe Cruce, Domnul avea să lege cerul de pământ, iar pământul să-l înalţe spre cer, pe om să-l facă copil al lui Dumnezeu, cetăţean al Raiului. Jertfa Domnului Hristos pe Cruce a exprimat iubirea infinită a lui Dumnezeu faţă de noi oamenii. Această dimensiune a Crucii drept jertfă a iubirii divine faţă de făptura umană căzută în păcate a dus spre Înviere, spre biruinţă, spre mântuirea reală, obiectivă a întregii umanităţi şi a întregii lumi zidite, cu toate cele făcute de Dumnezeu „bune foarte" (Facerea 1, 31), întru început."[96]

Crucea este imperativ categoric fiindcă se poate spune că ea ne face să fim unii care să vedem dincolo de ea şi să ne dăm seama că ne indică o lume în care nu va mai fi

- suferinţă,
- durere,
- chin
- şi răutate.

De ce? Fiindcă aceste lucruri nu sunt firești şi nu sunt după voia lui Dumnezeu. Dumnezeu le tolerară dar cam toată eshatologia creştin ortodoxă ne spune că va venii un moment când aceste lucruri vor şi depăşite.

Crucea se poate spune că este o identificare a lui Iisus cu toţi suferinzii din lumea noastră. De ce? Fiindcă este bine să ştim că în cele din urmă această lume îi aparţine lui Dumnezeu şi El se interesează de ea. În sens creştin ortodox trebuie să ştim că crucea a devenit o armă împotriva diavolului şi acest lucru este mărturisit într-un tropar al Bisericii Creştin Ortodoxe: "Doamne, arma asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat nouă; că se îngroze**ş**te şi se

[94] https://poruncaiubirii.agaton.ro/articol/4026/sfanta-cruce-semn-si-stare-a-jertfei-si-a-biruintei (accesat pe 05.05.2026).
[95] A se vedea Adrian Miroiu, *Iov și dreptatea lui* (Iași, 2025).
[96] https://poruncaiubirii.agaton.ro/articol/4026/sfanta-cruce-semn-si-stare-a-jertfei-si-a-biruintei (accesat pe 05.05.2026).

cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei; că morţii i-ai sculat şi moartea ai surpat, pentru aceasta ne închinăm îngropării Tale şi învierii?"[97]

Evident că suferinţa nu va ajunge să fie înţeleasă de om care ştim că este o fiinţă care vrea binele şi merge spre bine. Aceasta fiindcă suferinţa nu este un lucru care ţine de binele omului. Părintele Ioan Dura spunea în acest sens: "Hristos-Domnul nostru a primit de bunăvoie moartea prin răstignire, ca prin această supremă jertfă să ne conducă şi pe noi, fraţii Lui „preamici" (Matei 25, 40) spre înviere, spre biruinţă, spre bucuria cea adevărată. Legătura profundă între jertfa Crucii şi biruinţa Învierii răzbate convingător şi din imnul: „Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim", cântarea ce o rosteşte întreaga sfântă Ortodoxie în ziua de azi, de ziua Crucii (14 septembrie), dar şi la marea procesiune ce se desfăşoară în noaptea de Paşti."[98]

Doi oameni simpli discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Dumnezeu este bun?
- Dumnezeu este bunătatea personificată.
- Aşa este.
- Şi?
- De ce lasă atunci să suferim?
- Tu ai avut momente în care copii tăi au fost neascultători?
- Da.
- Şi i-ai pedepsit?
- Da.
- Ei bine aşa face şi Dumnezeu cu noi.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă de multe ori nu ascultăm de el.
- Dar ce se întâmplă atunci când eşti credincios şi totuşi ajungi să suferi?
- Cred că este o taină a lui Dumnezeu.
- De ce?
- Fiindcă este bine să ştii că suferinţa nejustificată are un sens.
- Care?
- Răbdarea.
- Adică?
- Trebuie să ai răbdare să o duci până la capăt.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu îţi va descoperii care este rostul ei.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sunt multe lucruri la care nu le aflăm sens dintr-o dată.
- Este nevoie de timp?
- Da.
- Poate ai dreptate.
- Sunt mai multe suferinţe care vin peste noi pentru a ne curăţii de păcate.
- Se poate să fi curățit de păcate?
- Da.
- Cum?
- Prin a purta suferinţa cu răbdare.

[97] Tropar cântat la Sfântul Maslu.

[98] https://poruncaiubirii.agaton.ro/articol/4026/sfanta-cruce-semn-si-stare-a-jertfei-si-a-biruintei (accesat pe 05.05.2026).

- În ce sens?
- Îţi voi spune.
- Te ascult.
- Tu de marele mistic spaniol Ignaţiu de Loyola ai auzit?
- Nu.
- Ignaţiu Loyola în lupta de la Pampelona fu rănit la un picior.
- Şi?
- El se supuse unei operaţii spre a nu şchiopăta şi a-şi vindeca piciorul.
- Înţeleg.
- Mai multe zile de-a rândul a lăsat să fie tras de picior, deşi mari dureri avea.
- Cred.
- Medicul nu-i aşezase bine piciorul.
- Vai de mine.
- El a lăsat să-i rupă un os şi l-a tăiat numai ca să se vindece.
- nu se poate.
- Ba da.
- De ce oare nu avem curaj să suferim ceva şi pentru suflet: prin rugăciune, post şi lepădare de plăceri?[99]
- Din laşitate?
- Şi puţină credinţă.
- Crezi?
- Da.
- Nu ştiu ce să spun.
- Trebuie să ştii că suferinţele sunt iraţionale.
- Aşa este.
- Totuşi ele au un rost.
- Care?
- Numai Dumnezeu îl ştie.
- Noi nu.
- Şi noi.
- Cum?
- Dacă ne rugăm.
- Crezi că ajută rugăciunea?
- Da.
- Cum?
- La un moment vom avea o descoperire şi vom ştii de ce a venit suferinţa peste noi.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă Dumnezeu răspunde la rugăciuni.
- Ştiu asta.
- Şi atunci?
- De ce nu răspunde din prima?
- Fiindcă de multe ori trebuie să fim mai insistenţi.
- În ce sens insistenţi?
- Suntem de cele mai multe ori prinşi în tumultul vieţii.
- Şi?
- Trebuie să ne ridicăm deasupra lui.
- Se poate.
- Da.

[99] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

- Cum?
- Prin răbdare şi rugăciune.
- Voi încerca să fac şi eu aşa.

Iată ce spunea tot părintele Nicolae Dura despre cruce: "creştinul ortodox primeşte darul şi perspectiva Crucii ca stare de jertfă şi biruinţă deja prin rugăciunea ce se citeşte la însemnarea pruncului, când i se pune numele. Preotul se roagă astfel pentru pruncul de opt zile: „Să se însemneze lumina feţei Tale peste robul Tău acesta (numele) şi să se însemneze Crucea Unuia-Născut Fiului Tău în inima şi în cugetul lui, ca să fugă de deşertăciunea lumii şi de toată vicleana uneltire a vrăjmaşului şi să urmeze poruncile Tale". De altfel, omul când deschide braţele are semnul crucii, aceasta arată şi o putere deosebită, aşa se ruga Moise şi avea biruinţă (Ieşirea 17, 11). Viaţa creştinului, ca şi lucrurile lui, este aşezată sub semnul şi în perspectiva Crucii. În ADN-ul creştinului, Crucea este înscrisă ca o busolă, dar este pecetluită şi pe biserici, pe case, pe locurile şi lucrurile creştinului: „Să ştie pruncul ce noroc îl poartă/ E Crucea-n fiecare poartă./ Să afle omul încotro se duce/ E troiţă la fiece răscruce", aşa scria inspirat poetul -imnelor, Ioan Alexandru († 2000), care îşi aşteaptă obştească învierea la umbra Mănăstirii Nicula. Din tradiţia evlavioasă a neamului nostru avem şi următoarea mărturie, scrisă pe o troiţă la margine de drum, ca şi cum Hristos Cel răstignit s-ar adresa fiecăruia: „Iubite trecătorule, iată ce am făcut Eu pentru tine. Aş vrea să văd ce faci tu pentru tine". Crucea, ca altar al jertfei Domnului Hristos, devine în viaţa creştinului stare, mod de vieţuire în care suferinţa se transfigurează întru biruinţă, moartea se transformă în înviere, suferinţa se preface în bucurie."[100]

CAPITOLUL 5

SUFERINŢA: O ÎNCERCARE TEMPORARĂ CE NU ESTE DINCOLO DE ATOTPUTERNICIA LUI DUMNEZEU

Când cineva ajunge să sufere, dintr-un motiv sau altul i se pare că nu mai are nici o şansă. Aceasta fiindcă suferinţa i se pare ceva imposibil de depăşit. Acest sentiment îl au mai mulţi semeni de ai noştri. Ceea ce trebuie să ştie este că unul dintre atributele lui Dumnezeu este *atotputernicia.* Fiindcă este atotputernic se poate spune că nici o suferinţă nu este dincolo de puterea lui Dumnezeu. Ce se poate spune atunci despre cei care au boli în faza terminală cum ar fi cancerul?

Bolile incurabile sunt unele care trebuie să ştim că se leagă de credinţa omului în viaţa de apoi. Aceasta fiindcă este bine să ştim că toate marile religii ale lumii au avut sau au credinţa într-o viaţă de apoi. Mai apoi este şi faptul că nu suntem veşnici şi nemuritori pe acest pământ.[101]

"În funcţie de cum eşti pregătit, de cum ai crescut spiritual, suferinţa poate fi o stare care să te finiseze, să te subţieze sau, din contră, să te acrească, să te amărască, să te facă rău, să devii mizantrop… Şi din păcate, de multe ori, îndeosebi cei care nu sunt în Biserică, pe direcţia asta se aşază. Şi atunci dai peste o mulţime de oameni care şi-au pierdut dulceaţa şi savoarea. Suferinţa le-a erodat fiinţa."[102]

Este bine să ştim că suferinţa nu are cuvântul ultim de spus în viaţa suferinzilor ci atotputernicia lui Dumnezeu. Crezul nostru este că suferinţa nu trebuie să fie acceptată pasiv după cum crede unele secte care atunci când cineva se îmbolnăveşte nu acceptă ajutorul doctorilor.

Atitudinea creştin ortodoxă este că cu suferinţa trebuie să ne luptăm. De cele mai multe ori se poate vedea că suferinţa ajunge să fie înfrântă şi depăşită. Aceasta fiindcă dacă omul vrea cu adevărat ei bine el poate să se elibereze de suferinţă.

Am vorbit mai sus despre faptul că durerea şi suferinţa nu sunt chiar două lucruri identice. Durerea este doar o senzaţie a trupului în timp ce suferinţa presupune şi participarea sufletului. Nu trebuie să uităm acest lucru fiindcă sunt mulţi care cred că suferinţa şi durerea sunt unul şi acelaşi lucru. Trebuie să ne dăm seama că una este a fi în durere şi alta este a suferii. Suferinţa cuprinde cu sine şi sufletul.

Suferinţa după cum am spus este o trăsătură a lumii noastre şi unul dintre cei mai cruzi duşmani ai omului poate ultimul înaintea morţii.

---

100 https://poruncaiubirii.agaton.ro/articol/4026/sfanta-cruce-semn-si-stare-a-jertfei-si-a-biruintei (accesat pe 05.05.2026).

101 A se vedea Zoe Petre, *Practica nemuririi. O lectură a izvoarelor greceşti referitoare la geţi* (Iaşi, 2004).

102 Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

„Suferinţele sunt de multe feluri. Unele cad pe capul tău complet pe neaşteptate. Dumnezeu ştie de unde şi pentru ce vin. Dar multe ni le producem noi, unii altora, de voie, de nevoie, cu ştiinţă, din neştiinţă… Teribil de mult. Adesea, cu o inconştienţă de necrezut. De multe ori, celor mai dragi. Suntem provocatori de suferinţă. Iar aceasta se întoarce până la urmă, într-un fel sau altul, asupra noastră. Când ştim că am provocat-o, vine asupra noastră suferinţa pentru suferinţa provocată. Desigur, în măsura în care conştiinţa noastră funcţionează sănătos, întru recuperare de sine."[103]

Evident că sunt mai mulţi care se întreabă cum se face că dacă Dumnezeu este atotputernic nu face ca suferinţa să nu mai existe în viaţa noastră? Ceea ce trebuie să ştim este că după legile prin care Dumnezeu a creat lumea ei bine de mai multe ori el nu ne încalcă libertatea. La fel de bine atunci când Iisus vindecă un paralitic care stătea la scăldătoarea Vitezda unde se pogora un înger din cer şi tulbura apa primul care intra în apă după această tulburare se vindeca de orice boală era cuprins, ei bine după ce îl vindecă pe paralitic Iisus îi spune: "după aceasta Iisus l-a aflat în templu şi i-a zis: iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuieşti, ca să nu-ţi fie ceva mai rău" (Ioan 5, 14).

Se poate vedea aici că Iisus implică faptul că păcatele pot atrage cu sine mai multe boli. Acest lucru trebuie să îl reţinem şi să îl avem în vedere fiindcă în zilele noastre

- emancipate ştiinţific
- progresiste medical

ei bine nu se mai crede că păcatele pot să atragă cu sine boli.[104]

„Sunt suferinţe fizice şi sunt suferinţe spirituale. Biserica le tratează împreună, pentru că nici o suferinţă nu este pur fizică sau pur spirituală. Dacă e fizică, sigur că şi sufletul, spiritul, gândirea sunt afectate, implicate. Iar dacă ai o suferinţă sufletească, spui: „Mă doare inima!", „Mă doare capul!", „Am înţepenit!", „Am rămas blocat!" etc. Nu spui lucrurile astea doar ca pe nişte metafore, chiar le simţi ca atare. Trupul participă după capacităţile sale la suferinţa sufletului."[105]

Este evident că nimeni nu vrea ca să sufere dar de mai multe ori suferinţa vine peste noi şi voim să îi găsim un leac. Dacă omul vrea cu adevărat ei bine se poate spune că în cele din urmă va ajunge să găsească

- leacul,
- tămăduirea
- şi vindecarea

finală de suferinţă.

Suferinţa ajunge să se schimbe de cele mai multe ori aproape total modul cum privim viaţa şi ceea ce este şi mai mult ei bine ajunge să ne schimbe modul cum ne raportăm la Dumnezeu.

Este foarte greu să crezi în Dumnezeu atunci când suferi. Totuşi acest lucru este posibil. Aceasta fiindcă după cum ne arată experienţa vieţii de zi cu zi ei bine vom ajunge să trecem peste suferinţă fiindcă totul în această lume se poate spune că este trecător.

Iată de ce se poate spune că timpul este unul dintre cei mai mari aliaţi în faţa suferinţei. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că în timp orice suferinţă ajunge să scadă în intensitate. Aceasta fiindcă suferinţa nu este veşnică în această lume.

Este bine să ştim că după ce am avut o suferinţă în viaţa noastră ei bine vom ajunge să ieşim mult mai

- maturi,
- experimentaţi,
- întăriţi în credinţă
- şi mai buni.

Prin suferinţa proprie ajungem să îi înţelegem mai bine pe cei care şi ei la rândul lor ajung să sufere.

Suferinţa prin urmare este un duşman al omului dar ea nu este dincolo de atotputernicia lui Dumnezeu. Trebuie să ştim acest lucru fiindcă suferinţa ne face să ne raportăm la Dumnezeu

- existenţial
- şi mai intens.

---

[103] Idem.

[104] A se vedea Jean Claude Larchet, *Teologia bolii* (Bucureşti, 2020).

[105] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

În această carte nu ne-am propus să facem o analiză asupra faptului că suferința este un lucru veşnic în iad. Ceea ce trebuie să ne dăm seama este că în lumea noastră suferința este o realitate trecătoare. Ea nu are ultimul cuvânt de spus în viaţa noastră.

Sunt mai mulţi care evident că ajung să vadă suferinţă şi acolo unde nu este. Se spune că un muribund i-a spus preotului venit la capul lui:

- Părinte eu să ştiţi că vreau să fiu înmormântat cu verigheta pe mână.
- De ce fiul meu?
- Fiindcă atunci când ajung pe lumea cealaltă vreau ca Dumnezeu să ştie că eu deja am trecut prin iad.

Iată ce spunea părintele Liviu Petcu despre căsătorie: „este bine cunoscut faptul că virtutea credinţei, în viziunea Sfântului Apostol Pavel, este precum legătura căsătoriei. Aşa precum căsătoria uneşte doi oameni într-o uniune reală şi personală, tot astfel, a fi creştin înseamnă a fi în Hristos - adică, a-ţi fi unit sufletul, prin credinţă, cu Hristos Cel înălţat la ceruri. A concepe credinţa ca o căsătorie între sufletul celui credincios şi Hristos subliniază natura reală şi personală a uniunii dintre ei. Credinţa nu înseamnă atât a şti amănunte despre Bunul Dumnezeu, ci înseamnă a-L cunoaşte şi a te face cunoscut de El. Credinţa nu se referă doar la simple înşiruiri de dogme, teorii sau idei, ci mai ales la relaţiile personale care ne transformă, ne îmbunează şi ne transfigurează. Ea se referă deci la o împărtăşire reală între credincios şi Hristos. Dar este o împărtăşire inegală. Îi dăm lui Hristos păcatele şi mortalitatea noastră, iar El ne dăruieşte neprihănirea şi slava Sa, ne face părtaşi la suferinţele Lui ca să ne bucurăm şi de slava Sa cerească (I Pt. 4, 12-14).”[106]

Suferinţa trebuie să ştim că este fără doar şi poate o manifestare a răului. Răul are mai multe forme de manifestare în lumea noastră dar ceea ce trebuie să ştim este că în cele din urmă trebuie să fim mult mai atenţi cu privire la care sunt

- cauzele,
- sursele
- şi originea

suferinţelor noastre. Aceasta fiindcă este bine să ştim că în această lume nimic nu este întâmplător şi arbitrar. Dumnezeu lasă suferinţele peste noi cu un anumit motiv. Tradiţia creştin ortodoxă este una care se poate spune că a ajuns să ne dea de înţeles că de multe ori acolo unde apar mari suferinţe sunt şi multe păcate mari.

Evident că nu este o regulă că acolo unde sunt păcate mari să apară şi suferinţe mari. Tradiţia creştină ortodoxă consideră că este mai bine să suferim pentru păcatele noastre

- boli
- sau necazuri

în această lume decât să le suferim în viaţa de apoi.[107]

Iată ce spunea tot părintele Liviu Petcu despre suferinţa din viaţa noastră: „suferinţa este parte a unui întreg mai mare. Este legătura dintre starea noastră prezentă de singurătate şi starea noastră viitoare de slavă. Teologia creştină ne permite să vedem suferinţa ca o fereastră spre prezenţa lui Dumnezeu, în care vedem prin ea şi dincolo de ea şi surprindem o licărire a slavei şi a prezenţei lui Dumnezeu Care ne aşteaptă la poarta ei. Din când în când, durerea noastră poate fi transfigurată de străfulgerări ale slavei Sale. Suferinţa nu poate fi evitată - dar nu trebuie nici temută. Creştinul suferind nu e părăsit în durere, nici nu sfârşeşte odată cu moartea. El are vie conştiinţa că nu are aici pe pământ cetate stătătoare (Evr. 13, 14) şi răspunde afirmativ invitaţiei divine de a rămâne în Hristos.”[108]

Părinţii duhovniceşti sunt de părere că nu trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu să nu aducă nici un fel de suferinţă asupra noastră ci mai mult să ne dea

- tărie,
- putere,
- curaj
- şi răbdare

de a le îndura.

---

106 Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

107 A se vedea Ioan Teşu, *Teologia necazurilor sau încercărilor* (Editura Sfântul Mina, 2018).

108 Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

Că suferința este într-un anume fel o legătură cu suferința lui Iisus pe cruce ne-o spune tot părintele Liviu Petcu: „astfel că a fi unit cu Hristos înseamnă şi a împărtăşi suferinţele Sale şi a nădăjdui să împărtăşeşti şi slava Sa. "Suferința din prezent va face loc slavei viitoare, la fel desigur cum Vinerea cea Mare a făcut loc Zilei Paştelui. Pentru cei aflaţi în afara credinţei creştine, care refuză să creadă în orice altceva decât ordinea prezentă a lucrurilor, suferința nu poate fi considerată decât un sfârşit. Nu există posibilitatea de transformare. Dar creştinul cunoaşte transfigurarea suferinţei prin înviere - şi ca urmare, trăieşte în speranță" (Alister McGrath, Suffering, 1992, p. 95).”[109]

Doi gradaţi din armată discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Eu cred că războiul este unul dintre cele mai absurde lucruri din lumea noastră.
- Aşa este.
- Şi totuşi oameni îl fac.
- Trebuie să faci o diferență aici.
- Care?
- Una este războiul de cucerire şi alta războiul de apărare.
- Aşa este.
- Este cu adevărat drăcesc să începi război pentru a lua bunurile altora.
- Dar acest lucru are loc de mai multe ori.
- Aşa este.
- Deci ai dreptul să te aperi?
- Da.
- Din nefericire nu?
- Da.
- Se poate imagina o lume fără război?
- Nu cred.
- De ce?
- Oamenii de multe ori cedează urii.
- Aşa se pare.
- Şi ce este de făcut în fața suferinţei din război?
- Oamenii pot să se schimbe.
- Crezi?
- Da.
- Cum?
- Dacă se lasă conduşi de raţiune.
- Da, raţiunea.
- Războiul nu este după raţiune.
- De ce?
- Fiindcă implică cu sine uciderea.
- Aşa este.
- Deci trebuie să fim unii care să vedem lucrurile aşa cum le vede Dumnezeu.
- Dar ştii ce?
- Ce?
- Şi în cer (rai) a existat un război.
- Ştiu.
- Se spune că Sfântul Arhanghel Mihail l-a condus şi a ieşit biruitor.
- Aşa este.
- Cum se poate?
- Nimeni nu a voit război în cer.

[109] Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

- Decât diavolul?
- Da.
- O să îţi spun o întâmplare adevărată.
- Care?
- În războiul de 30 de ani locuitorii din oraşul Sfântul Mihail suferiră foamete cumplită.
- Când a avut loc acest război?
- Între 1618 şi 1648.
- Şi unde s-a dus?
- În Europa de vest.
- Între cine?
- Între catolici şi protestanţi.
- Înţeleg.
- Păreau a fi schelete numai, acoperite cu o piele subţire.
- Locuitorii din oraşul Sfântul Mihail?
- Da. Feţele lor erau grozave, pielea sbârcită, dinţii pare că se întindeau înainte.
- Vai de mine.
- Ochii erau cufundaţi în capul lor.
- Cred.
- Mâncau rădăcini şi lucruri aruncate.
- Îmi dau seama.
- O femeie cu trei copii a fript un şarpe ca să nu moară de foame.
- Înţeleg.
- O astfel de înfăţişare au în faţa lui Dumnezeu cei ce trăiesc în păcate, nu ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi nu se împărtăşesc.
- Da?
- Da. Vai de asemenea suflete![110]
- Aşa este.
- Deci războiul produce suferinţă.
- Dar de cele mai multe ori este o suferinţă absurdă.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Viaţa umană totuşi nu poate să fie negociată pe un câmp de luptă.
- Aşa este.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Sunt mai multe lucruri care sunt mai presus de interese strict teritoriale.
- Nu ştiu ce să spun.
- Războiul nu este după Dumnezeu.
- De ce?
- Fiindcă el implică ucidere.
- Ştiu.
- Şi porunca din Decalog este clară.
- Să nu ucizi?
- Da.
- Aşa este.
- Şi totuşi oamenii se ucid în război.
- Din nefericire.
- Aşa este.
- Îţi mulţumesc pentru ceea ce ai împărtăşit cu mine.

[110] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Despre cum trebuie să fie un creştin ortodox în faţa suferinţei părintele Liviu Petcu spunea: „Noul Testament este străbătut de ideea că a deveni creştin înseamnă a pătrunde în experienţa poporului suferind al lui Dumnezeu, care este capabil să fie mărturisitor jertfelnic al lui Dumnezeu prin acea suferinţă şi să se apropie de El ca rezultat al suferinţei răbdate. Poate cea mai emoţionantă, mai mişcătoare şi mai răscolitoare de suflet declaraţie a acestei credinţe poate fi regăsită în Epistola I a Sfântului Apostol Petru. Creştinii sunt acei care au fost chemaţi din întuneric în lumina minunată a lui Dumnezeu (I Pt. 2, 9). Şi totuşi, lumea le respinge prezenţa şi chemarea şi îi supune la suferinţe. "Preaiubiţilor, nu vă miraţi de încercarea de foc din mijlocul vostru, care a venit peste voi ca să vă încerce, ca şi cum vi s-ar întâmpla ceva străin; dimpotrivă, bucuraţi-vă, întrucât sunteţi părtaşi la suferinţele lui Hristos, ca să vă bucuraţi şi să vă înveseliţi şi la arătarea slavei Lui" (I Pt. 4, 12-14). Suferinţa nu este un semn al îndepărtării de fiii Împărăţiei, ci o pecete distinctivă a apartenenţei la ea."[111]

Sfinţii părinţi şi teologii creştin ortodocşi din cele mai vechi timpuri s-au confruntat cu problema suferinţei. Aceasta fiindcă cei care sunt suferinzi caută:

- explicaţii,
- mângâiere
- şi mai presus de toate vindecare.

Această carte se poate spune că se vrea mai mult să fie una motivaţională. Dacă ea ajunge să fie citită de un suferind şi ajung să îl întărească în credinţă ei bine se poate spune că ea şi-a atins obiectivul.[112]

Este greu pentru unii – chiar dacă sunt oameni de bine – cum poate să fie reconciliază suferinţa cu atotputernicia lui Dumnezeu? Aceasta fiindcă realitatea implică faptul că Dumnezeu are putere asupra suferinţei. Acest lucru este adevărat numai că de multe ori oamenii se fac unii pe alţii să sufere. Sunt mai multe cupluri moderne – şi nu numai – care deşi la început s-au iubit cu putere mai apoi au ajuns să îşi facă viaţa un iad.

Iată ce spunea în acest sens tot părintele Liviu Petcu: „Săracul Lazăr cel plin de bube, de care aminteşte Sfânta Scriptură că a fost dus de îngeri în "sânul lui Avraam" (Lc. 16, 20-22), nu a ales voluntar sărăcia. Cooperarea sa voluntară cu slava divină consta în nimic mai mult decât răbdarea fără murmur cu care îşi suporta condiţia. Ca atare, putem conchide că toţi bolnavii cronici ar putea fi consideraţi şi chiar veneraţi ca persoane potenţial sfinte şi cetăţeni cereşti ori de câte ori îşi acceptă suferinţa ca dar divin. Dacă, pe de altă parte, pacienţii permit bolii să le domine sufletul, dacă se lasă zdrobiţi de boală, dacă i se opun ca oricărui rău şi îşi permit să cadă în disperare, pierd această oportunitate oferită de Dumnezeu."[113]

Este o realitate tristă că de mai multe ori oamenii

- îş provoacă,
- îşi creează
- şi susţin

suferinţa unii altora.

Este adevărat că trăim într-o lume competitivă. Acest lucru nu înseamnă că trebuie să ne facem unii pe alţii să suferim.

Realitatea este că suferinţa este mult mai uşor de făcut şi creat decât binele şi plăcerea. Acesta este şi motivul pentru care se poate spune că la scară global oamenii îşi fac mai multă suferinţă decât plăcere.

La nivel global se poate simţii un fel de stare de

- duşmănie,
- ură,
- ranchiună
- şi sălbăticie.[114]

Suferinţa pe care ne-o creăm unii altora este adevărat că poate să fie inspirată de demoni. Aceasta fiindcă se poate vedea că unii oameni sunt pur şi simplu sub o formă sau alta controlaţi şi inspiraţi de demoni. Acest lucru nu înseamnă că ei sunt nevinovaţi de faptele lor.

---

111 Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

112 Dr. Pavel Chirilă, *Vindecarea* (Bucureşti, 2009).

113 Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

114 A se vedea Radu Teodorescu, *Prietenia creştin ortodoxă în contextul duşmăniilor globale* (Cugir, 2026).

Iată ce spunea tot părintele Liviu Petcu despre sensul suferinței în viața noastră: „chiar dacă Sfânta Scriptură îi este familiară celui suferind, ea ar putea fi (re)citită diferit în contextul experienței bolii. Din perspectiva propriei sale maladii, bolnavul poate înțelege diferit darul și planul pedagogic al lui Dumnezeu. Deși, ca și Mântuitorul Hristos pe cruce, s-ar putea întreba: "Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?", ar putea descoperi treptat că nu se termină totul cu teribila moarte pe cruce, ci, dincolo de aparențe, învierea se arată, în chip tainic: "Ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții" (Rom. 6, 4).[115]

Suferința este pentru unii nu numai o chestiune medicală ci la fel de bine și filosofică. De ce? Fiindcă este bine să știm că de multe ori suferința poate să ne facă nu numai mai buni ci la fel de bine și mai înțelepți. Cum poate să ne facă suferința să fim mai înțelepți?

Acest lucru are loc prin faptul că ajungem să fim unii care să ne dăm seama că ajutorul nostru poate venii numai de la Dumnezeu. Omul de mai multe ori se simte pe sine confruntat cu

- forțe,
- energii
- și realități

care sunt împotriva lui.

De ce? Fiindcă trebuie să știm că viața este un lucru neprevăzut. Suferința ne apropie de Dumnezeu sau cel puțin ar trebuii să o facă. Când prin suferință ei bine omul ajunge să fie mai aproape de Dumnezeu evident că acest lucru este cât se poate de

- bun,
- pozitiv,
- de bun augur
- și folositor.

După cum am putut vedea în lumea noastră sunt mai mulți filosofi atei sau nihiliști care susțin că suferința este de fapt un lucru care arată că Dumnezeu este incompetent și în toată probabilitatea nu ne iubește și este dezinteresat de noi. În acest sens mai mulți filosofi existențialiști au fost unii care au susținut că suferința arată în cele din urmă că existența noastră este

- absurdă,
- fără sens
- și fără logică.

Aceasta fiindcă este bine să știm că pentru unii suferința este o chestiune existențială. Camus spunea în acest sens: "dacă avem conștiința neantului și a non-sensului, dacă găsim că lumea este absurdă și condiția umană de nesuportat, nu este acesta sfârșitul și nu ne putem opri aici. În afară de sinucidere, o altă reacție a individului este revolta instinctivă. Astfel, din sentimentul absurdului, vedem născându-se ceva ce îl depășește."[116]

Suferința prin urmare este adevărat că este o chestiune existențială fiindcă ea îl privește pe om și viața lui din această lume. Nu trebuie să uităm acest lucru într-un timp în care oamenii au făcut mari avansuri în materie de medicină. Mai nou filosofia transumanistă ne spune că prin nano-tehnologie și implanturi omul poate să ajungă să fie cumva omul la orice

- boală,
- suferință
- sau durere.[117]

Prin urmare este bine să ne dăm seama că suferința este o sabie cu două tăișuri:

- ne poate îndepărta de Dumnezeu
- sau din contră se poate apropia și mai mult de El.

În sens creștin ortodox trebuie să știm că a doua variantă este de preferat. De ce? Fiindcă este bine să știm că sunt mai mulți care atunci când o suferință vine peste ei bine se gândesc la sinucidere. Aceasta fiindcă ei nu cred în

---

115 Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

116 https://ro.wikipedia.org/wiki/Albert_Camus (accesat pe 06.05.2026).

117 A se vedea Jean Boboc, *Transumanismul decriptat. Metamorfoza navei lui Tezeu* (Iași, 2021).

atotputernicia lui Dumnezeu şi consideră că El i-a părăsit. Ei bine trebuie să ştim că Dumnezeu nu se părăseşte numai atunci când devenim răi şi orientaţi spre păcat.

Iată ce spunea în acest sens teologul ortodox francez Olivier Clement: "atotputernicia lui Dumnezeu este aceea a iubirii. Şi cum iubirea nu se poate impune fără să se nege pe sine, această atotputernicie - în stare să creeze fiinţe care-o pot refuza - această atotputernicie este şi o atotslăbiciune.

Ea nu poate acţiona decât asupra inimilor care, în mod liber, se deschid spre lumină. Dumnezeu respectă libertatea omului, aşa cum a respectat-o pe a îngerului.

Dar pentru ca ea să nu fie biruită de întuneric, El se întrupează şi coboară în moarte, în iad, pentru ca să existe de aici înainte un loc unde voinţa omului să se poată unii cu voinţa divină. Acest loc e Hristos. În Hristos, voinţa umană s-a alăturat cu durere şi bucurie voinţei Tatălui. Întru cel Înviat, stând la dreapta Tatălui, voia lui Dumnezeu se împlineşte pe pământ, ca şi în cer."[118]

Se poate spune că suferinţa este

- un test,
- o probă
- şi o încercare

care ne pune rezistenţa la încercare. Acesta fiindcă este bine să ştim că suferinţa nu are ultimul cuvânt de spus în această viaţă. Tradiţia creştin ortodoxă este plină de sfinţi care au depăşit suferinţa şi au ajuns să o transfigureze.[119]

Suferinţa se poate spune că este o etapă purificatoare în viaţa noastră. Nu trebuie să ne gândim la arderea pe rug a Ioanei D'Arc fiindcă inchiziţia a crezut că arzându-o pe rug ei bine ea se va purifica de toate păcatele ei.

Suferinţa se poate spun că de multe ori ne aduce cu picioarele pe pământ. De ce? Fiindcă trebuie să ştim că de mai multe ori suntem unii care credem că viaţa de aici de pe pământ este un fel de rai. Viaţa de pe pământ este menită să fie o prefigurare a raiului şi nu raiul însuşi.

Că Dumnezeu Tatăl nu este pasiv la suferinţele noastre ne-o spune teologul Ionuţ Bursuc: "în prezenţa suferinţei celor nevinovaţi, a copiilor născuţi cu malformaţii, a accidentelor şi a tuturor formelor de rău care domină în mod vizibil lumea, singurul răspuns potrivit este acela de a spune că, în funcţie de libertatea omenească, Dumnezeu renunţă la atotputernicia Sa şi că nu poate decât să sufere cu noi. Aceasta este slăbiciunea Sa de neînvins, „iubirea Sa nebună pentru om", după expresia lui Nicolae Cabasila. Tatăl justiţiar al ateilor şi al câtorva teologi rătăciţi în noţiunile Vechiului Testament se dovedeşte a fi Tatăl suferind, Cel care pentru iubirea de oameni îşi răstigneşte Fiul, taină care face să izbucnească lumina în noaptea de Paşte.

Această taină era deja presimţită de curentul mistic al gândirii ebraice. Rabbi Baruch caută un mod de explicare a faptului că Dumnezeu este tovarăşul de exil, un solitar abandonat, un străin necunoscut de oameni. Într-o zi, nepoţelul său se juca de-a baba-oarba cu un alt băieţaş. El se ascunde, dar celălalt refuză să-l caute şi pleacă. Copilul se duce, plin de lacrimi, să se plângă bunicului. Atunci, la rândul său, cu ochii plini de lacrimi, Rabbi Baruch a strigat: „Şi Dumnezeu spune acelaşi lucru! Eu mă ascund, dar nimeni nu mă caută!".

Sau, o altă expresie foarte puternică: „Pocăinţa omului îi deschide «uşa rugăciunii» şi-l împacă cu Dumnezeu. Dar mila dumnezeiască este «pocăinţa» lui Dumnezeu".

Un sfânt spunea unui copil: „Vezi tu, dacă ai putea să te joci cu Dumnezeu, ar fi ceva extraordinar, ceva ce nu s-a mai făcut niciodată. Toată lumea îl ia atât de mult în serios, încât îl facem plictisitor de moarte... Joacă-te cu Dumnezeu, fiul meu. El este cel mai bun tovarăş de joacă...".".[120]

Suferinţa prin urmare este un lucru care evident că ne schimbă percepţia asupra vieţii şi a existenţei fiindcă trebuie să ştim că în cele din urmă ea ne face să ne dăm seama că viaţa aceasta nu este joacă. Totuşi dincolo de toate acestea când suferim nu trebuie să uităm că nici o suferinţă cât de mare nu este

- dincolo,
- mai presus
- şi superioară

decât puterile lui Dumnezeu.

---

[118] https://doxologia.ro/faca-se-voia-ta-precum-cer-asa-pe-pamant (accesat pe 06.05.2026).

[119] A se vedea William Cenkner, *Evil and the response of world religion* (Minnesota, 1997).

[120] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/slabiciunea-atotputernica-a-lui-dumnezeu-53763.html (accesat pe 06.05.2026).

Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt şi oameni răi în lumea noastră care se poate spune că merită să sufere. De multe ori ei nu suferă şi viaţa lor parcă este perfectă ceea ce ne face să ne întrebăm unde este dreptatea lui Dumnezeu? Teologia creştin ortodoxă este cât se poate de clară în acest sens: suferinţele din această lume sunt temporare pe când cele din viaţa de apoi sunt veşnice. Este un mare adevăr că în această lume cu toţii avem nevoie de vindecare dacă nu trupească cel puţin sufletească.[121]

Doi pictori discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- De mai multe ori am încercat să fiu cât se poate de realist.
- Şi?
- Îmi dau seama că trebuie să mă schimb.
- De ce?
- Fiindcă a fi realist înseamnă să dai expresie la suferinţa din jurul tău.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă există multă suferinţă în jurul nostru.
- Toată lumea ştie acest lucru.
- Dar nimeni nu vrea să o vadă pictată.
- Ştii ce?
- Uiţi un lucru.
- Ce?
- În toate bisericile în putem vedea pe Iisus pe cruce.
- Şi?
- Crucea a fost un moment critic din viaţa lui Iisus.
- Şi?
- Totuşi creştinii ortodocşi se raportează la el.
- Crezi?
- Da.
- Deci tu crezi că pot continua să fi realist?
- Dacă vrei să fi un mare pictori da.
- De ce?
- Fiindcă suferinţa este parte din această lume.
- Dar nu o amplificăm noi prin picturile noastre?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă noi nu pictăm numai suferinţa.
- Aşa este.
- Nu pictăm şi frumosul din lume.
- Ştii ce?
- Există mult frumos în lume.
- Păcat că oamenii nu vor să îl vadă.
- Oare de ce?
- Oamenii de cele mai multe ori se mulţumesc cu o cunoaştere şi experienţă superficială a frumosului.
- Am remarcat şi eu.
- Aceasta fiindcă suntem superficiali.
- Aşa este.
- În cele din urmă se poate spune că frumosul ne defineşte.
- Crezi?

[121] Dr. Pavel Chirilă, *Spitalul creştin. Introducere în medicina pastorală* (Bucureşti, 2009).

- Da.
- Cum?
- Un tablou are valoare după autoritatea şi talentul autorului.
- Aşa este.
- De aceea este atât de valoros sufletul, având pe Dumnezeu ca autor.
- Da sufletul este creat de Dumnezeu.
- Tu de regele roman Attalus ai auzit?
- Nu.
- Regele roman Attalus numai atunci aflase preţul unor tablouri din palatul său, când pictorul Lucius Mummius îi ceru o sumă considerabilă.
- Da?
- Da.
- N u ştiam.
- Acel pictor ţinea mai mult la tablourile date regelui Attalus.
- Cred.
- Dumnezeu ţine mai mult la sufletul dat omului.[122]
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sufletul este nemuritor.
- Am mai auzit acest lucru.
- Sufletul este de mare preţ.
- Ştiu.
- Diavolul vrea să îl piardă pentru totdeauna.
- De ce?
- Din răutate.
- Nu din alt motiv?
- Şi din invidie.
- Totuşi am auzit că diavolul nu este mai puternic decât Dumnezeu.
- Aşa este.
- Şi atunci de ce continuă să se opună lui Dumnezeu?
- Fiindcă natura lui a devenit una rea.
- Demonică?
- Da.
- Mă gândeam eu.
- Deci suferinţa nu este dincolo de atotputernicia lui Dumnezeu?
- Nu.
- Mă bucur că aud acest lucru.
- De ce?
- Fiindcă înseamnă că suferinţa poate să fie depăşită.
- Dacă omul vrea cu adevărat.
- Sunt şi unii care nu vor?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sunt fatalişti.
- Adică?
- Le lasă pradă deznădejdii.
- Aşa este.
- Evident.

[122] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştinului* (Arad, 1929).

Că în relaţia dintre Dumnezeu şi om nu se poate vorbii de raportul stăpân-sclav. Iată ce spunea în acest sens teologul Ionuţ Bursuc: "relaţia stăpân-sclav face loc tainei Tată-fiu. Mântuirea nu depinde de un tribunal. Ea este fapta uluitoare a acestei iubiri care spune: „nu există lucru mai mare decât acela de a-ţi da viaţa pentru alţii". Şi Dumnezeu moare pe Cruce pentru ca să trăiască omul. Dumnezeu împotriva lui Dumnezeu, pe Cruce, a trecut de partea omului. Harul şi libertatea sunt două aspecte ale întâlnirii iubirii care coboară de la Dumnezeu cu iubirea ascendentă a omului. Ea permite omului să se nască pentru a doua oară în divinitate, aşa cum Dumnezeu s-a născut în firea umană, şi, în Euharistie, să se hrănească cu „taina fratelui". Sfântul Paisie cel Mare se ruga pentru ucenicul său care se lepădase de Hristos; atunci, Mântuitorul i S-a arătat şi i-a zis: „Paisie, pentru cine te rogi? Nu ştii că el s-a lepădat de Mine?". Dar sfântul nu înceta să aibă milă şi să se roage pentru ucenicul său: atunci, Mântuitorul i-a zis: „Paisie, te-ai asemănat Mie, prin iubirea ta"."[123]

CAPITOLUL 6

SUFERINŢA NU ESTE O PĂRĂSIRE DE DUMNEZEU TATĂL CI O ÎNCERCARE

Prin urmare ceea ce trebuie să ne dăm seama este că în nici un fel credinţa în Dumnezeu Tatăl nu este incompatibilă cu suferinţa care există în lumea noastră. Aceasta fiindcă la fel ca orice tată Dumnezeu Tatăl de mai multe ori îşi testează şi încearcă pe fii Lui. Este bine să ştim că acest lucru într-o lume care de mai multe ori din cauza suferinţei este una care ajunge să aibă o concepţie de viaţă fatalistă în care răul şi necazul sunt lucruri ce nu pot în nici un fel fi potrivite în sistemul de valori proprii.[124]

Suferinţa prin urmare de mai multe ori are valenţe sufleteşti. De ce? Fiindcă sunt mulţi care sunt răniţi cu inima şi pentru aceasta sufletul lor suferă. Suferinţa sufletească poate să fie mai cumplită decât durerea trupească fiindcă de exmeplu sunt mulţi care atunci când divorţează simt că lumea din jurul lor se descompune.

Iată ce spunea despre sensul suferinţei în viaţa noastră tot părintele Liviu Petcu: „bolile, suferinţele, încercările, necazurile, marcate de durere şi angoasă, apar ca o transpunere a Pătimirilor Domnului, dar nădejdea, "mica Înviere", nu lipseşte acestei stări, aşa după cum remarcă şi Sfântul Cuvios Maxim Mărturisitorul că cei ce s-au făcut "părtaşi asemănării morţii Lui prin pătimirile lor se vor face părtaşi şi Învierii Lui" (Sf. Maxim Mărturisitorul, Ambigua, în col. PSB, vol. 80, p. 87). Şi Cuviosul Paisie Aghioritul remarcă faptul că viaţa aceasta "nu este locul nostru de sălăşluire. Are bucurii, dar şi tristeţi. Loviturile încercărilor şi ale strâmtorărilor sunt indispensabile pentru curăţia sufletului nostru. Orice încercare şi mâhnire s-o răbdaţi cu bucurie! Învierea este precedată de răstignire" (Mica filocalie, p. 32). Fără nădejdea în viaţa veşnică nu putem îndura încercările acestei vieţi. Nu vom putea suporta usturătoarele dureri ale bolii sau marile ispite şi încercări ale vieţii de acum dacă nu vom avea gândul la cele cereşti."[125]

Sufletul prin urmare poate suferii mai mult decât trupul şi sunt mai multe maladii psihice care îl pot face uneori pe om să îşi iese din minţi. Este bine să fim prin urmare conştienţi de dimensiunea sufletească a suferinţei. Suferinţa sufletească prin urmare de mai multe ori necesită intervenţie din exterior. În acest sens fie că vorbim de

- psihologi,
- psihiatri
- sau psihoterapeuţi

ei bine sufletul este una care are nevoie de mai multe ori de vindecare.

Suferinţa sufletească de cele mai multe ori se manifestă nu neapărat prin nebunie sau paranoia ci mai mult prin depresie. S-a spus de mai multă lume că depresia este boala secolului. Sunt mai mulţi care merg bine în viaţă şi la un moment dat totul se schimbă fiindcă peste ei vin mai multe eşecuri. Dintr-o dată se instaurează asupra lor depresia.

Depresia se poate spune că este o suferinţă

- tacită
- şi mocnită

a sufletului care simte că lucrurile din jurul lor ajung să se schimbe ca şi cum ar fi pe nispuri mişcătoare. Este adevărat că viaţa ne poate scoate în faţă şi lucruri neplăcute dar pentru acest lucru nu trebuie să ne lăsăm pradă depresiei.

---

[123] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/slabiciunea-atotputernica-a-lui-dumnezeu-53763.html (accesat pe 06.05.2026).

[124] A se vedea Radu Teodorescu, *Dumnezeu Tatăl pe înţelesul tuturor* (Cugir, 2019).

[125] Liviu Petcu, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/suferinta-o-fereastra-spre-prezenta-lui-dumnezeu-78082.html (accesat pe 29.09.2025).

Tot părintele Liviu Petcu ne oferea mai multe motive pentru care trebuie să fim curajoşi şi să ajungem să îndrumăm suferinţa cu răbdare: „cei care îndură suferinţa cu serenitate, cu împăcare, neavând o atitudine revoltătoare şi de refuz al acesteia au fericita nădejde că răbdarea suferinţei, însoţită cu mulţumirea către Dumnezeu, îi conduce spre înviere, spre o nouă viaţă. Când suferim şi ne îndreptăm privirile spre Dumnezeu, suferinţa va deveni pentru noi o poartă spre cerească Împărăţie. Faptul că Hristos Cel răstignit şi înviat tronează în acest lăcaş al slavei, stând de-a dreapta Tatălui, este pentru noi un semn al speranţei, al nădejdii înveşmântării în slavă; căci dacă am fost cu El în suferinţă, vom şi împărăţi împreună cu El în Împărăţia slavei şi a bucuriei nesfârşite."[126]

După cum am spus depresia este poate cea mai întâlnită boală sufletească. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că omul care a căzut în depresie ne spun sfinţii părinţi că se luptă cu un demon. Depresia de mai multe ori nu are numai cauze naturală ci şi metafizice. Sfinţii părinţi vorbesc de un demon al cărui lucrare este de a ne arunca în deprimare şi din deprimare în disperare.[127]

Suferinţa după cum am spus poate să fie şi o lucrare demonică fiindcă am putut vedea din cartea dreptului Iov cum cu îngăduinţa lui Dumnezeu diavolul a adus boli peste dreptul Iov (probabil lepră). Iov este poate cel mai articulat exemplu din Biblie cu privire la suferinţă. De ce? Fiindcă este bine să ştim că suferinţa de orice formă ar fi ea nu este fără de

- cauză,
- sens,
- noimă
- şi semnificaţie

în lumea noastră.

„Problema suferinţei implică foarte mult problema răbdării. Răbdarea este o virtute care apare adesea în învăţătura Sfinţilor Părinţi. Suntem îndemnaţi la nesfârşită răbdare. „Răbdare, răbdare, răbdare!", era îndemnul Părinţilor Paisie Olaru şi Cleopa Ilie de la Sihăstria. Noi suntem caracterizaţi şi marcaţi astăzi de nerăbdare, una care adesea sfârşeşte în revoltă. O revoltă continuă, dar proastă de cele mai multe ori. E o revoltă pe toate cele, până la revolta faţă de Dumnezeu. Or, în viziune creştină, însoţită cu înţelepciunea şi cu cumpătarea, răbdarea este o virtute excepţională. Răbdarea este singura care te poate ajuta să depăşeşti situaţii extrem de critice. O virtute tot mai greu de obţinut. Sunt oameni pentru care a răbda este un lucru rău. E un lucru rău pentru cel ce vede totul în orizont apropiat, pentru cel care consideră că totul trebuie să se rezolve în lumea aceasta şi că nu există o altă lume. Toate apăsările şi greutăţile şi bolile ne sunt date ca să le depăşim, nu ca să ne blocăm în ele. Or, tocmai lipsa de răbdare face ca să ne blocăm în ele. Nu rezolvăm nimic revoltându-ne... Ne amărâm şi pe noi, îi amărâm şi pe cei din jur, şi nu rezolvăm nimic. Sigur, răbdarea trebuie să aibă un bun orizont de nădăjduire şi de aşteptare, să fie lucrătoare, nu pasivă. Întru depăşirea dificultăţilor care aduc suferinţă."[128]

Prin urmare este evident că trebuie să fim persoane care când o suferinţă – de orice natură ar fi ea – dă peste noi ei bine să ajungem să ne exersăm în răbdare. Aceasta fiindcă este bine să ştim că sunt mulţi care atunci când suferă ajung să cadă în extreme negative:

- rebeliune,
- revoltă
- şi răzvrătire

în faţa atotputerniciei lui Dumnezeu.

Trebuie să avem răbdare să ne dăm seama de ce Dumnezeu a lăsat această suferinţă să vină peste noi. Aceasta fiindcă după cum am spus la Dumnezeu Tatăl nimic nu este întâmplător. Totul are un sens şi o semnificaţie.

Oricum ceea ce trebuie să ştim este că în faţa suferinţei cheia de rezistenţă este răbdarea. Cu cât suntem mai răbdători cu atât vom ajunge să vedem impactul general al suferinţei asupra vieţii noastre. Aceasta fiindcă trăind într-o lume veşnic grăbită ei bine de mai multe ori nu mai ajungem să ne dăm seama de ce lucrurile au loc aşa cum au loc fiindcă noi se poate spune că am pierdut firul evenimentelor din jurul nostru.

Suferinţa după cum este de înţeles nimeni nu o vrea dar ea a făcut pe mai mulţi dintre semenii noştri sfinţi. Trebuie să ştim că sfinţi nu sunt numai cei din calendarul creştin ortodox ci la fel de bine sunt sfinţi pe care numai

---

[126] Idem.

[127] A se vedea Radu Teodorescu, *Combaterea demonului amiezii: akedia sau depresia ca lucrare demonică* (Cugir, 2021).

[128] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

Dumnezeu îi ştie. Se ştie de cazul din Muntele Athos că la un moment dat nişte călugări au voit să ridice nişte chilii pe un loc uitat şi părăsit. În noaptea în care au început săpăturile la noile chilii ei bine la un călugăr i s-au arătat doi călugări în lumină care le-a spus că ar fi bine să înceteze lucrările fiindcă pe acel loc ei au fost înmormântaţi cu multă vreme în urmă şi acolo este locul de odihnă veşnică.[129]

„Ce ne poate produce suferinţă? Numai ce iubim. Ce iubim? Viaţa proprie, cu toate ale ei, fizice şi sufleteşti, sănătatea, iubita, soţia, copiii, părinţii, prietenii, oameni apropiaţi inimii noastre, patria… Acestea ne pot produce suferinţă. Suferinţa de aici vine, din iubire. Nu poate să-ţi producă suferinţă ceea ce nu iubeşti. De pildă, dacă îţi iubeşti cu adevărat, frumos şi decent ţara, un lucru mai rar în ziua de astăzi, sigur că suferi pentru orice scăderi ale ei. Mai suferă şi cel care se confruntă cu lipsa de iubire."[130]

Se poate spune că între suferinţă şi iubire există o legătură fiindcă este bine să ştim că ajungem să suferim pentru ceea ce iubim:

- familie,
- prieteni,
- colegii de la locul de muncă
- sau vecini.

Suferinţa este adevărat că este o realitate a lumii noastre însă în nici un fel nu trebuie să ajungem să fim obsedaţi de ea. Am spus mai sus că Buda (Sidarta Gautama) a fost obsedat de suferinţă şi religia fondată de el, budismul, este mai mult decât orice o încercare de a elimina suferinţa din viaţa cuiva.

Suferinţa ajunge să ne domine numai în măsura în care îi permitem şi se poate vedea că în jurul nostru sunt extrem de multe persoane care lasă ca acest lucru să se întâmple. Suferinţa prin urmare trebuie să ştim că în nici un fel este una care ne face să fim

- fără speranţă,
- fără perspective
- fără scăpare.

De ce? Fiindcă este bine să ştim că ea este tranzitorie. Suferinţa este doar o etapă – mai lungă sau mai scurtă – din viaţa noastră.

„Partea bună în suferinţă constă în faptul că omul poate să fie ajutat sau poate să ajute. Suferinţa este un teren de lucrare filantropică recuperatoare întru scoatere din necaz, pe cât posibil. Şi, dacă se poate, întru bună ieşire la limanul mântuirii. Lucrurile acestea fac posibilă nădejdea. Ajutorarea aceasta se poate face (şi) prin împreună-suferinţă, prin pătimire cu celălalt. Pătimirea este cuprinsă şi în simpatie, şi în compasiune. Să compătimeşti şi să simpatizezi cu celălalt... ceea ce nu e uşor... Această însoţire cu celălalt este importantă. Însoţirea maximă se petrece în Biserică. În Biserică este salvarea. Când eşti în Biserică poţi să te echilibrezi. Suferinţa ta, dacă este suportată şi răbdată, poate să facă să te de-păşeşti şi să o depăşeşti. Suferinţa recuperatoare a lui Hristos face suferinţele noastre posibil de depăşit, le plasează într-o anumită zonă a recuperării de sine."[131]

Suferinţa este prin urmare un lucru care nu prea ţine de voinţa omului. De ce? Fiindcă după cum am spus nimeni nu vrea să sufere. Totuşi Biblia ne spune prin cartea lui Iov că Dumnezeu nu lasă suferinţa în viaţa noastră

- din senin,
- fără motiv
- şi fără rost.

Ceea ce trebuie să facem este să facem un efort şi să ne dăm seama de unde a provenit suferinţa în viaţa noastră. Aceasta fiindcă după cum i-a spus Iisus paraliticului bolnav de 38 de ani de la scăldătoarea Vitezda ei bine păcatul poate atrage suferinţă care este mai mult decât toate o pedeapsă de la Dumnezeu.

Ceea ce este mai trist este că oamenii de azi sunt obsedaţi de suferinţă şi imediat ce cea mai mică suferinţă vine peste ei bine ajung să dispere şi să deznădăjduiească.

---

[129] Întâmplare găsită în Patericele atonite.

[130] Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/societate/analiza/suferinta-si-depasirea-ei-110780.html (accesat pe 29.09.2025).

[131] Idem.

Cel rău (diavolul) evident că se foloseşte de suferinţă pentru a ne face să ne pierdem încrederea şi pofta de viaţă. Aceasta fiindcă în acest mod se poate spune că el ne câştigă la iad. Nu trebuie să dăm curs gândurilor de deznădejde care vin peste noi fiindcă de cele mai multe ori ele sunt inspirate de cel rău (diavolul).

"Sufletul omenesc este o lucrare a lui Dumnezeu atât de amplu gândită, încât mintea umană nu-i poate cuprinde în întregime taina. Dumnezeu, Meşterul desăvârşit din veşnicie, a creat această artă cu scopul de a o avea alături pentru totdeauna. Dar omul, prin ispita insuflată de cel rău, s-a îndepărtat de voinţa dumnezeiască, ajungând pierdut în lumea de jos, printre cele materiale, căutând cu ardoare dragostea de la început, nereuşind însă a o percepe şi a o interioriza în întregime."[132]

Doi psihologi discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- Mi-am dat seama de un lucru.
- Care?
- Suferinţa este o chestiune de rezistenţă.
- De ce?
- Ca orice realitate a acest lumi este trecătoare.
- Aşa este.
- Deci când suferi trebuie să fi rezistent.
- Până ce suferinţa pleca de la tine?
- Da.
- Cum ţi-ai dat seama?
- Este un principiul al filosofilor antici.
- Care?
- Panta rei.
- Ce limbă este.
- Greacă.
- Şi ce înseamnă?
- Totul este trecător.
- La fel ca suferinţa?
- Da.
- Înţeleg.
- Numai că problema este alta.
- Care?
- Cei mai mulţi dintre noi când suferim ne comportăm ca şi cum acest lucru va fi veşnic.
- Aşa este.
- Este o mare greşeală.
- De ce?
- Fiindcă îţi întunecă viaţa cu gânduri negre.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă omul trebuie să ştie că viaţa este frumoasă.
- Pe bună dreptate este frumoasă.
- Numai că oamenii nu vor să vadă acest lucru.
- Sau mai bine spus uită de el.
- Exact. Bine spus.
- O să îţi dau câteva cazuri care ne spun de puterea răbdării şi a perseverenţei.
- Te ascult.
- Sunt din istorie.

[132] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

- Sună interesant.
- În singurătatea închisorii a scris italianul Marco Polo despre Japonia, China, India şi bogăţiile de acolo în veacul al XIII-lea.
- Nu știam.
- Era în captivitatea împăratului mongol Kobloi.
- Și?
- Citind cartea aceasta Columb s-a simţit îndemnat a face excursii şi aşa a ajuns în America, ţară care altcum ar fi rămas fără rută de descoperire pe mare.
- Aşa este.
- In veacul al şaptesprezecelea, marele poet italian Thomas Campanella, — pe care Herder l-a numit „gefesselter Prometheus", — a scris timp de 27 de ani în temniță poeziile sale.
- Chiar?
- Da.
- Cel orb încă e în singurătate. Homer a fost orb, dar a dăruit lumii opere de valoare nepreţuită.
- Aşa este.
- Marele teoretician de război, Karl von Clausewitz, maestrul lui Moltke, — care lăuda mult pe Clausewitz, — în etate de 13 ani a fost scos din şcoală şi dus în Westfalia între ţărani, ca militar.
- Și?
- Acolo a citit scrierile iluminaţilor despre auto-didacticism.
- Interesant.
- A avut voinţă tare şi astfel, fără multă şcoală, a devenit prin instruire proprie „Meisterbildner des preussischen Generalstabes."
- Ce înseamnă Meisterbildner des preussischen Generalstabes?
- Maestru sculptor al Statului Major General prusac.
- Aici e dată dovada puternică a faptului, că unde e voinţă tare, se află şi un drum, că sufletul omului nu poate fi nimicit prin lanţuri şi alte instrumente torturătoare, căci el e nemuritor![133]
- Ce frumos.
- Aşa este.
- Deci vezi?
- Ce anume?
- Dacă persevrezi în cele din urmă suferinţa poate să fie depăşită.
- Tu cred că vorbeşti aici de motivație.
- Da.
- Deci este importantă motivația?
- Se poate spune.
- De ce?
- Fiindcă ea te ajută să rezişti în faţa suferinţei.
- Da se poate spune că suferinţa este un test al rezistenţei.
- Evident.
- Nu m-am gândit la acest lucru.
- Vieţile sfinţilor ne demonstrează că suferinţa nu este o cale de a te depărta de Dumnezeu.
- Ci de a te apropia de El?
- Da.
- Cum?
- Fiindcă la El întotdeauna vei găsii alinare şi sprijin.
- Aşa este.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Evident că sunt de acord.
- Foarte bine.

[133] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1929).

„Această năzuință permanentă spre dragostea lui Dumnezeu este lupta noastră de zi cu zi, suferința fiecăruia dintre noi, pe care nu o putem opri decât numai în Brațele Tatălui Ceresc, Cel ce ne așteaptă răbdător să mergem și să ne odihnim întru El: "Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi" (Mt. 11, 28). Părintele nostru nu dorește altceva decât ca noi să găsim calea cea dreaptă și să ne tămăduim de toate bolile trupești ce ne împovărează sufletele. Ce este pentru noi "tămăduirea"? Tindem a încadra acest cuvânt într-o serie de termeni măreți, greu de conceput și de înțeles și aproape imposibil de atins. Nu! Tămăduirea o primim fiecare dintre noi în momentul în care o cerem de la Tatăl și Îi îngăduim să ne umple de dragostea Sa vindecătoare. "Dragostea acoperă mulțime de păcate", spune Sfânta Scriptură, iar dacă Dumnezeu Însuși este Iubire, cum să nu ne vindece nouă întreg sufletul care este lucrarea Mâinilor Sale?”[134]

Problema raportului dintre suferința omului și iubirea lui Dumnezeu Tatăl față de El trebuie să știm că este una destul de

- delicată,
- dificilă
- și sinuoasă.

Aceasta fiindcă după cum ne putem da seama un Tată ceresc iubitor nu își lasă fii să sufere. Totuși suferința este o realitate a lumii noastre. Sunt mulți care nu vor să creadă într-o viață după moarte fiindcă cred că totul începe și se încheie în această lume.

Ceea ce se poate vedea este că toate religiile lumii – de la cele mai primitive la cele mai avansate – cred într-o viață după moarte. Viața de după moarte trebuie să știm că este văzută ca viață fără suferință. Acest lucru este afirmat de mai toți marii mistici creștin ortodocși și nu numai.[135]

Suferința trebuie să știm că nu este un lucru natural al lumii noastre. În nici un fel nu se poate spune că suferința este un lucru firesc. De ce? Fiindcă trebuie să știm că omul în mod obișnuit vrea

- să se bucure,
- să fie fericit
- și împlinit.

Ori este clar că suferința nu este nici unul dintre aceste lucruri. Suferința se poate spune că este o întoarcere pe dos a dorințelor omului. Este greu să vorbim cu un suferind de credință în Dumnezeu și de răbdare în necaz fiindcă de cele mai multe ori pentru el suferința înseamnă un fel de sfârșit al lumii.

Dincolo de toată suferința din lume ceea ce trebuie să știm este că în nici un fel nu trebuie să lăsăm suferința să aibă ultimul cuvânt în existența și lumea noastră.

„Problema noastră, a oamenilor, este teama de a ne lăsa iubiți. Suntem neîncrezători, ca nu cumva simțindu-ne prea bine în Brațele lui Hristos, să fie totul ireal. Ei bine, nimic nu este imaginar, nimic nu este fals, nimic cu jumătate de măsură. Totul este întreg, nu rămâne nici un rest. Iubirea lui Dumnezeu este reală, actuală, "hic et nunc", după cum spune latinul. Avem atâtea mărturii ale sfinților care au dorit după iubirea lui Dumnezeu, încât au făcut aproape imposibilul pentru a simți și proiecta în eternitate sufletul lor.”[136]

Suferința prin urmare ne poate da toate planurile de viață peste cap. De ce? Fiindcă atunci când vine pur și simplu suntem de multe ori stupefiați. De ce chiar nouă? Și de ce chiar acum? Aceasta fiindcă de cele mai multe ori suferința nu se anunță.

Fie că este

- fizică
- sau psihică

ei bine suferința poate să fie depășită. Aceasta dacă vrem cu adevărat. Medicina face progrese și noi descoperiri de la an la an.

Ceea ce este mai trist este că sunt mulți care dau numai de o simplă boală și ajung imediat să se lepede de Dumnezeu și să nu mai vrea să aibă nimic de a face cu El.

Este evident că atunci când suferim nu trebuie să ajungem să ne plângem de milă ci mai mult să îndrăznim și să cerem ajutorul lui Dumnezeu Tatăl. De ce? Fiindcă mai de vreme sau mai târziu ei bine va veni și alinarea.

---

[134] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

[135] A se vedea Serafim Rose, *Sufletul după moarte* (București, 2015).

[136] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

Este bine să ştim că de mai multe ori suferinţa este un lucru care ajunge să ne schimbe în bine. Aceasta fiindcă devenim mai răbdători şi mai înţelegători. Sunt mulţi care nu îi înţeleg pe cei suferinzi numai după ce ei au trecut printr-o suferinţă.

„Meditând la Sfinţii Trei Ierarhi, avem ocazia să vedem cum aceştia au primit cu toată evlavia iubirea lui Dumnezeu şi au reuşit, datorită acesteia, să întoarcă nenumărate suflete pe calea cea bună, trecându-le de la suferinţă, de la zbucium interior la tămăduire şi pace.

Dintre aceştia, l-am remarcat pe Sfântul Ioan Gură de Aur, care s-a dovedit a fi un veritabil "atlet al lui Hristos". Ce semnificaţie are, pentru început, acest frumos supranume? Ce înseamnă a fi "atlet al lui Hristos" şi a lupta din răsputeri pentru suprimarea răutăţii din lume? Metaforic vorbind, sensul pe care îl impune expresia "a fi atlet al Domnului" este unicul de remarcat şi de interiorizat. Ce poate fi mai frumos, mai plin de adevăr decât a primi cununa de luptător pentru credinţă, credinţa creştinească, aceea în care Domnul nostru Iisus Hristos S-a Întrupat, a pătimit şi a Înviat pentru noi: "Căci dacă Hristos n-a înviat, zadarnică atunci credinţa noastră!", spune frumos Apostolul Pavel (I Cor. 15, 17). De altfel, însuşi Sfântul Ioan dă mărturie a învierii noastre din suferinţă: "Prin Iisus Hristos, tot pământul a fost eliberat din întunericul amăgirii".”[137]

Suferinţa după cum am spus poate să fie ţinută sub control. Aceasta dacă voim cu adevărat. Ceea ce este mai trist este că sunt mai mulţi care din cauza suferinţe ajung de sfârşesc în filosofii şi ideologii

- pesimiste,
- nihiliste,
- atee
- şi negativiste.

Suferinţa este arma prin care diavolul vrea să ne separe de Dumnezeu şi să ne arunce în deznădejde şi din deznădejde în necredinţă şi din necredinţă în cele din urmă în iad.[138]

Suferinţa prin urmare dacă nu este combătută poate să devină un instrument de pierzanie a sufletului. Aceasta fiindcă după cum am spus ea este numai o probă a credinţei fiindcă nu este veşnică. Sunt mai mulţi care cred că de fapt viaţa noastră este o suferinţă continuă şi pentru acest lucru numai Dumnezeu Tatăl este responsabil.

Putem să Îl învinovăţim pe Dumnezeu Tatăl că păgânii romani antici aruncau pe primii creştini în arene la lei? Putem să Îl învinovăţim pe Dumnezeu Tatăl că inchizitorii medievali ardeau pe rug pe cei suspectaţi de erezie? Putem să Îl învinovăţim pe Dumnezeu Tatăl că omul în secolul XX a declanşat două războaie mondiale? Putem să Îl învinovăţim pe Dumnezeu Tatăl de atentatele teroriste de pe 11 septembrie 2001 din Statele Unite ale Americii? Evident că nu.

În momentele de suferinţă trebuie să ne aducem aminte că totuşi Dumnezeu Tatăl ne iubeşte şi că nu peste mult timp într-un fel sau altul suferinţa va înceta. Iată ce spunea părintele Constantin Galeriu despre iubirea lui Dumnezeu Tatăl: “lumea însăşi a fost creată din veşnica iubire a Tatălui, prin Fiul, în Duhul Sfânt. Iubirea divină e creatoare: „toate prin Dumnezeu-Cuvântul s-au făcut” (Ioan 1, 3). Iar iubirea în care Tatăl din veci naşte pe Fiul e aceeaşi în care creează şi lumea iubirii Lui, în care creează pe tot omul „nou-născut ce vine în lume”; orice copil, prunc, e o noutate, un unic, inedit, irepetabil, după icoana Unicului Său Fiu divin. E o taină a creaţiei dumnezeieşti, ca un „astăzi” fără de sfârşit, cunoscând, simţind cum cântă poporul nostru: „Pe Fiul Cel din vecie/ Mi L-a trimis Dumnezeu Mie,/ Să se nască şi să crească,/ Să ne mântuiască”. Să ne mântuiască pe noi pururea, cu fiece copil şi om trăitor în lume. Mântuitorul, Fiul iubirii părinteşti, zice: „Tatăl Meu până acum lucrează şi Eu lucrez” (Ioan 5, 17).”[139]

Suferinţa este o problemă dificilă a lumii noastre la care au meditat şi venit cu soluţii mai mulţi mari filosofi şi gânditori. Ceea ce este esenţial pentru noi simplii creştin ortodocşi să ştim este că suferinţa nu este fără de soluţie. Evident că unii au venit cu soluţii false la problema suferinţei – am enunţat aici exemplul lui Buda care susţinea că suferinţa este numai o iluzie – dar dacă suntem perseverenţi şi persistenţi în cele din urmă vom găsii o soluţie şi o rezolvare la problema suferinţei.

---

[137] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

[138] A se vedea Sfântul Ilie Cleopa, *Cum înşală diavolul pe om* (Editura Supergraph, 2008).

[139] 10 predici de Părintele Galeriu, la 10 ani de la mutarea sa la Cer, ediţie îngrijită de Răzvan Codrescu, Editura Lumea Credinţei, Bucureşti, 2013, pp. 126-127 apud https://doxologia.ro/iubirea-tatalui-ceresc-se-descopera-se-traieste-prin-venirea-lui-hristos-lume (accesat pe 07.05.2026).

Tot părintele Galeriu spunea că trebuie să ştim că suferinţa de cele mai multe ori este o lucrare a invidiei demonului: "cugetăm sârguitor, în duhul Sfinţilor Părinţi ai Bisericii: numai din pizmuire, din invidie pentru Fiul Părintelui Ceresc s-a născut ispita demonului şi a insuflat omului gând „ucigător de oameni" (Ioan 8, 44), semănând în lume neiubire, vrajbă, stricăciune, sânge, teroare şi moarte. Cum a sărbătorit Irod evenimentul Naşterii Fiului lui Dumnezeu? „Oferindu-I" drept prinos malefic uciderea acelor prunci, congenari cu Iisus Hristos, Domnul nostru (Matei 2, 16). Câţi, „după chipul şi asemănarea" lui Irod, n-au înmulţit adesea, chiar „festiv", atâtea atribute ale răului, ale morţii în lume?! Dar numai în iubirea revelată de la Tatăl în Fiul, numai în ea este viaţa. Principiul vieţii cu adevărat: „Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică" (Ioan 3, 16). Aşa se descoperă, se învaţă, se trăieşte iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu, a Părintelui Ceresc: prin darul Fiului Său pentru lume."[140]

Este bine să ne referim aici la cazul extraordinar al sfinţilor creştin ortodocşi care prin suferinţă au ajuns la sfinţenie. Nu numai mucenicii au suferit pentru Hristos ci la fel de bine şi călugării şi marii asceţi. Sfinţii se poate spun că sunt persoane *excepţionale* fiindcă ajung să schimbe cu totul sensul şi raţiunea suferinţei. Ea ajunge să fie una care să îi ducă şi mai aproape de Dumnezeu Tatăl. De ce? Fiindcă ei ştiu că suferinţa nu este fără de sens cum crede cele mai multe ori societatea secularizată a lumii de azi.

Sunt din nefericire din ce în ce mai mulţi pe care suferinţa în duce la un mod secular de viaţă. Ei ajung să considere că este clar că nu mai trebuie să creadă în Dumnezeu fiindcă El este Cel care a lăsat să vină peste ei suferinţa. Aşa că suferinţa se poate spune că se secularizează. Sensul secular al suferinţei apare prin tot felul de filosofii. Nietzsche spunea că "ce nu te omoară te face mai puternic." Iată cum suferinţa ajunge să îl facă pe om mai puternic dacă nu a ajuns să moară din cauza ei. Evident că o astfel de concepţie nu este creştin ortodoxă. De ce? Fiindcă este bine să ştim că suferinţa nu este lăsată de Dumnezeu pentru a ne chinuii fără de nici un motiv. Suferinţa are un rost şi o semnificaţie care mai de vreme sau mai târziu va ajunge să se descopere nouă.[141]

Pentru părintele Constantin Galeriu ei bine suferinţa în nici un fel nu este o cale de despărţire de iubirea lui Dumnezeu Tatăl: "pe Dumnezeu Îl invocă orice religie, ba chiar Îl numeşte „Tată". „Rugăciunea cea mai veche şi cea mai răspândită se adresează Părintelui Ceresc", arată Mircea Eliade. Dar este oare în orice religie cunoscut şi preamărit Dumnezeu ca Tată al Iubirii celei veşnice şi mântuitoare?

Chiar noi, creştinii, care mărturisim în Crezul nostru pe „Unul Născut – Fiul iubirii – Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toţi vecii… pentru noi, oamenii, şi pentru a noastră mântuire", trăim noi viu, real, iubirea lui Dumnezeu ca Tată al Fiului Său şi al nostru?

Chinul conştiinţei noastre şi suferinţa lumii nu se vindecă dacă Dumnezeu nu este cunoscut, mărturisit şi trăit de toţi oamenii de pretutindeni, ca iubire, ca Tată din veci al Fiului iubirii Sale, ci doar ca un singuratic, ca un solitar metafizic, fără să fie contemplat împreună cu Fiul Său Cel veşnic şi împreună cu fraţii Fiului Său, fiii Săi în suferinţa irodiană, toţi „fii ai Celui Preaînalt" (Psalmul 81, 6). Cum să simt dragostea Lui, îmbrăţişarea Lui, altfel decât în braţele Iubirii Lui – „braţele părinteşti", Fiul şi Duhul Sfânt?"[142]

Suferinţa prin urmare este un lucru care nu este un sfârşit de drum şi de viaţă după cum o vede mai multă lume. De ce? Fiindcă este bine să ştim că ea este mai mult o iniţiere.

Se poate să vorbim de *o iniţiere a suferinţei*? Da este o iniţiere într-un stadiu superior al unei vieţi de

- huzur,
- libertinaj,
- dezmăţ
- şi destrăbălare.

Aceasta fiindcă în momentele când suferi aceste lucruri ajung să îţi fie străine. Ele nu te mai interesează şi sunt cât se poate de departe de tine. Iată prin urmare că sunt şi unele valenţe pozitive ale suferinţei. Aceasta dacă voim să facem un efort şi să le descoperim.

---

[140] Idem.

[141] A se vedea Giovani Papini, *Un om sfârşit* (Iaşi, 2011).

[142] *10 predici de Părintele Galeriu la 10 ani de la mutarea sa la Cer,* ediţie îngrijită de Răzvan Codrescu, Editura Lumea Credinţei, Bucureşti, 2013, p. 127 apud https://manastireasuruceni.md/pr-constantin-galeriu/suferinta-lumii-se-vindeca-prin-venirea-in-lume-a-lui-hristos.html (accesat pe 07.05.2026).

Tot părintele Galeriu spunea despre suferința pe care o produce demonul: "se face nevăzut ca şi când n-ar exista. Este cea mai perversă şi periculoasă viclenie. Autor al întunericului, el se face pierdut în întuneric. Se ascunde în tenebre, deşi chiar tenebrele îl dau pe faţă. pentru că lumina conştiinţei nu le poate suporta. II dau pe faţă mai ales faptele lui, acele teribile „corpuri delicte „ roadele păcatelor. Pentru că răul există. Este o realitate care ne atacă permanent, este de ajuns să-l privim în noi înşine, în lupta cu slăbiciunile, patimile, numite chiar de Mântuitorul: „gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule" (Matei 15, 19); lupta cu aceste prăbuşiri în întuneric până la asasinate şi ucideri în masă, în holocaust satanic prin unii sclavi ai lui, descreieraţi, prăbuşiri prin care el, demonul, vrea să proclame „imperiul nefiinţei". ÎI privim tragic in semenii noştri, şi în atâtea chipuri desfigurate, de handicapaţi mutilaţi fizic, nu mai puţin spiritual, alienaţi sau zdrobiţi sufleteşte. Îl descoperim nu numai în om, ci şi în natură, în firea întreagă, care a fost supusă robiei, stricăciunii, nu de voia ei, şi suspină în dureri aşteptând dezrobirea, libertatea măririi fiilor lui Dumnezeu (Romani 8, 20-22)."[143]

Doi mari scriitori discutau într-o zi.

- Ştii ce?
- Ce?
- De multe ori mă simt un impostor.
- De ce?
- Fiindcă în toate scrierile mele am evitat un mare subiect.
- Ce subiect?
- O mare provocare.
- Ce provocare?
- Suferința.
- Suferința?
- Da.
- De ce este suferința o mare provocare?
- Fiindcă este una care pentru om poate să fie fatală.
- De ce?
- În poate rupe de Dumnezeu.
- Am mai auzit acest lucru.
- Cred.
- Suferința de cele mai multe ori este nebăgată în seamă.
- De ce?
- Fiindcă oamenii vor să ignore.
- Nu este şi firesc.
- Cumva.
- De ce?
- Fiindcă totuşi trebuie să fi pregătit în viaţă şi de momente de suferință.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Viaţa nu este numai roz.
- Deci este cumva şi frumoasă?
- Da.
- Cred.
- Dar sunt mulți care de mai multe ori ezită în fața suferinței.
- Cum ezită?
- O săi spun.
- Te rog.
- O să îți dau un exemplu din istorie.
- Care?

[143] https://manastireasuruceni.md/articole/si-ne-izbaveste-de-cel-rau.html (accesat pe 07.05.2026).

- De regele Perseu al Macedoniei au auzit?
- Nu.
- El a dus mai multe lupte de succes împotriva romanilor.
- Şi?
- De cele mai multe ori i-a înfrânt.
- Frumos.
- Ei bine a urmat o zi specială.
- Care?
- Urmă să aibă loc o bătălie decisivă la Pidva.
- Şi?
- S-a întâmplat ceva neaşteptat.
- Ce?
- Înaintea bătăliei decisive a avut loc o eclipsă de soare.
- Şi?
- Regele Perseu era foarte superstiţios.
- Şi?
- A considerat această eclipsă un semn rău.
- Şi?
- A dat ordine armatei să se retragă şi să fugă.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Şi?
- Romanii l-au bătut cumplit.
- S-au folosit de ocazie?
- Da.
- Înţeleg.[144]
- Deci vezi?
- Ce?
- Nu trebuie să ne lăsăm intimidaţi de suferinţă.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Ea este ceva trecător în viaţa noastră.
- Dacă mă gândesc mai bine ai dreptate.
- Sigur că am dreptate.
- Oamenii însă tind să pună răul mai întâi.
- Este o greşeală.
- De ce?
- Despre părinţii noştri ne aduce aminte numai despre părţile bune din ei.
- Aşa este.
- Deci trebuie să ne învăţăm să ignorăm suferinţa.
- Crezi că se poate?
- Da.
- Cum?
- Cu răbdare şi tact.
- Îmi dai mari speranţe.
- Mă bucur.
- Eu credeam că suferinţa este o imposibilitate.
- Nu este aşa.

[144] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Despre faptul că demonul ajunge să ne facă să nu mai voim să fim legaţi de Dumnezeu tot părintele Constantin Galeriu spunea: "dar în viclenia lui de a se ascunde şi tăgădui pe sine, Satan aruncă o cursă şi mai teribilă. Acoperindu-se mişeleşte pe sine, el caută să arunce în confuzie conştiinţa omului, încât să nu mai deslușească binele, să nu-L mai „ vadă " pe Dumnezeu în lumea Sa. Ascunzându-se pe sine, vrea să-L ascundă sufletului şi pe Dumnezeu. ÎI seduce pe om să se îmbrobodească cu acea slavă deşartă, cu o libertate şi autonomie egocentrică absolută: sa se creadă că el este şi decide: binele şi răul. ÎI îmbată cu iluzia, cu titlul de închipuită glorie de „ liber cugetător", fără Dumnezeu şi fără nădejde în lume (Efeseni 2. 12). Sfântul Ioan Scărarul rosteşte pentru asemenea stare un atât de grav cuvânt:„Cel mândru nu mai are nevoie de demon: s-a făcut el singur Iui şi demon " Atunci, în rugăciunea noastră fierbinte „ne izbăveşte de cel rău", să desluşim, să descoperim ascunzişul celui rău chiar în noi înşine. Eul meu, în orgoliul lui arvună a „întunericului cel mai din afară " (Matei 25, 30) îmi poate deveni, straniu, cel mai tiranic şi periculos vrăjmaş."[145]

CONCLUZII

Menirea acestei cărţi nu este de a fi una deprimantă prin tema pe care am abordat-o. Ceea ce am voit să evidenţiem este faptul că în faţa suferinţei avem nevoie de mângâiere. Aceasta fiindcă nu este bine să ne singularizăm şi să devenim "lupi singuratici" în faţa suferinţei.

Această carte a voit să evidenţieze faptul că suferinţa nu este o tragedie. Aceasta fiindcă sunt mulţi care o privesc astfel. Suferinţa este numai un stadiu tranzitoriul în viaţa noastră. Am accentuat atitudinea biblică a lui Iov care îndemnat într-un moment de suferinţă de soţia lui să Îl blesteme şi să le lepede de Dumnezeu, Iov a răspuns că la fel *cum am primit pe cele bune în această viață trebuie să le primim și pe cele rele.*

În sens filosofic ei bine suferinţa se leagă de problema teodiceei, adică a faptului că nu Dumnezeu este vinovat de suferinţa şi durerea din lumea noastră. Cei mai mulţi dintre noi tindem să Îl acuzăm pe Dumnezeu de suferinţa şi relele din lume. Uităm că de aceste lucruri este vinovat diavolul.[146]

Am vorbit în această carte că suferinţa nu este numai trupească (durere) ci la fel de bine şi sufletească. „Sfântul Ioan Gură de Aur, prin râvna şi vrednicia sa, s-a remarcat întocmai ca un "atlet al lui Hristos". Numele său impune aspiraţia şi dorul de Divinitate, iar înţelepciunea sa, "Gură de Aur", sugerează valoarea cuvintelor sale pline de duh pe care le rostea celor ce-l ascultau, dar totodată şi faptele sale, ce se dovedeau a fi cu totul de aur.

Sunt nenumărate datele biografice despre Sfântul Ioan, pe care la un moment dat memoria le pierde printre altele, însă puterea vindecării pe care o are asupra sufletelor nu poate fi uitată, întrucât acestea nu sunt stocate în memorie, ci în inimă. După spusele sale, Hristos ajută la mântuire în orice moment în care Îi sunt arătate credinţa şi dorul, căci fără flacăra arzândă din suflet nimeni nu poate fi vindecat. În acest sens este grăitoare spusa părintelui Nicolae Steinhardt: "Nimeni că nu silească pe aproapele său, nici măcar pentru a-i face bine. Nici Domnul nu intră nechemat"."[147]

Suferinţa devine de interes numai atunci când vine neaşteptat asupra noastră. Sunt puţine cazuri în care suferinţa se anunţă fiindcă de cele mai multe ori vine peste noi când ne aşteptăm cel mai puţin.

La fel de bine în această carte am vorbit despre faptul că psihologii fac o diferenţă dintre

- suferinţă
- şi durere.

Ele sunt sinonime dar cu sensuri mai diferite. Durerea este un lucru care în sens clasic se referă numai la trup. Suferinţa este participarea sufletului sau mai bine consumul psihic pe care cineva îl face când are dureri trupeşti. Am vorbit în această carte că mai mulţi sfinţi au suferit dureri mari în această viaţă. Sfântul Antonie cel Mare aduce mărturie că a fost bătut de mai multe ori aproape mortal de demoni. Ceea ce trebuie să ştim este că atunci când ne doare trupul dacă participăm cu tot sufletul ei bine durerea este

- mai mare,
- mai puternică,
- mai atroce
- şi mai viscerală (profundă).

---

[145] https://manastireasuruceni.md/articole/si-ne-izbaveste-de-cel-rau.html (accesat pe 07.05.2026).

[146] A se vedea părintele Rodion, *Oameni și demoni* (Galaţi, 2013).

[147] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

Ca unii care au trecut prin mai multe suferinţe trebuie să ştim că sfinţii din cer nu sunt total dezinteresaţi de ceea ce se întâmplă cu noi. „În textul Acatistului, sfântul apare întocmai ca un tămăduitor, vindecător, din gura sa izvorând cuvinte dulci, pline de înţelepciune: "Pe doctorul şi tămăduitorul bolnavilor, pe apărătorul şi părtinitorul celor necăjiţi, pe Ioan, trâmbiţa cea de aur sunătoare, gura cea de miere izvorâtoare, pe dascălul şi învăţătorul nostru, veniţi binecredincioşilor să-l lăudăm!" Cuvintele sale, răsunând ca o "trâmbiţă de aur", nu au păstorit doar locuitorii Constantinopolului la acea vreme, ci dimpotrivă, călăuzesc şi astăzi pe căile bune şi plăcute lui Dumnezeu.
Toţi suntem chemaţi la asemănarea cu sfinţii, suntem învăluiţi de dragostea divină, iar singurul lucru pe care trebuie să-l facem este s-o acceptăm şi să devenim pe parcursul vieţii mici "atleţi" ce nu doresc numai mântuirea lor, ci mai ales a celorlalţi. "Eu sunt nesăţios: nu vreau să se mântuiască doar câţiva, ci toţi; căci numai unul dacă se va pierde, eu mă pierd", mărturiseşte Sfântul Ioan Hrisostom."[148]

Din nefericire după cum am spus suferinţa este o realitate a lumii noastre însă ea nu are ultimul cuvânt. Am vorbit în această carte mai mult despre caracterul *accidental* sau mai bine spus de *accident* al suferinţei. Trebuie să ştim acest lucru fiindcă în zilele noastre sunt mai mulţi

- negativişti,
- pesimişti,
- fataliști
- şi sceptici

care tot ceea ce văd este suferinţa în sine şi nimic dincolo de ea.

Am spus că pentru a ieşii din suferinţă de mai multe ori trebuie

- fim obiectivi
- şi să avem o imagine de ansamblu

a suferinţei în lumea noastră.

Creştinismul ortodox nu este asemenea budismului obsedat de suferinţă. Aceasta fiindcă este bine să ne dăm seama că suferinţa nu are valoare în sine decât dacă ne ajută în procesul mântuirii sau ne face oameni mai buni. Simpatizăm cei suferinzi dar nu vrem să avem soarta lor. Este şi firesc să fie aşa. De ce? Fiindcă după cum am spus nimeni nu vrea să sufere.[149]

„Neîndoielnic, lucrarea aceasta măreaţă, spectacolul acesta mai frumos decât întreaga lume, unicitatea sufletului omenesc nu sunt nimic fără Părintele lor. Dumnezeu doreşte să ne înconjoare cu dragostea Sa, să ne scape de suferinţă şi să ne dea tămăduire, iar tot ce trebuie noi să facem este să-L primim: "Iată, Eu stau la uşă şi bat. De va auzi cineva glasul Meu, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine" (Apoc. 3, 20). Sfântul Ioan Gură de Aur, care prin lucrarea sa în lume şi-a scris numele în cartea veşniciei, ne stă drept pildă vie a nevoii legăturii permanente cu Dumnezeu prin care, neîndoielnic, ne vine şi tămăduirea. Drept mulţumire veşnic îndatorată îi cântăm: "Bucură-te, Sfinte Ioane Gură de Aur, prealuminate învăţătorule a toată lumea!"”[150]

Prin urmare suferinţa trebuie să ştim că nu este o problemă

- definitorie,
- fundamentală,
- ultimă
- şi totală

a existenţei noastre.

Suferinţa evident că nu este dincolo de atotputernicia lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă este bine să ştim că în timp ce Dumnezeu este atotputernic, ei bine diavolul doar pretinde atotputernicie. Cartea lui Iov ne-a spus că cu adevărat suferinţa pe care diavolul o poate aduce peste noi nu este simplă

- iluzie,
- fantasmă
- şi himeră.

---

[148] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

[149] A se vedea Bruno Humbeeck, *Suferința din dragoste. Povestea maturizării adolescenților* (Editura Trei, 2015).

[150] https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/despre-suferinta-si-tamaduire-72160.html (accesat pe 29.09.2025).

Spitalele sunt pline de oameni care suferă şi sunt în mari chinuri. Totuşi va venii şi un final sau mai bine spus un deznodământ la toate aceste suferinţe ale noastre. Ceea ce trebuie să facem este să luăm exemplul lui Iov care a răbdat toate suferinţele prin care a trecut.

Iată ce spunea în acest sens părintele Ştefan Sferghie: „problematica bolii şi a suferinţei, care necăjesc întreg neamul omenesc, reprezintă o preocupare constantă a Bisericii. Biserica are responsabilitatea de a se ruga în primul rând pentru membrii ei, clerici şi mireni, dar şi de a folosi cele mai bune metode de pastoraţie a bolnavilor, iar aici amintesc: postul unit cu rugăciunea, Taina Sfântului Maslu, Sfintele Taine ale Pocăinţei şi Sfintei Euharistii, vizitarea şi încurajarea celor bolnavi aflaţi pe paturile de spital sau la casele lor, lecturile biblice etc."[151]

După cum am spus în pofida la mai multe concepţii negativiste şi fataliste această carte a venit să susţină că suferinţa nu este o părăsire de Dumnezeu Tatăl în această lume. Ea este mai mult

- o încercare,
- un test al credinţei,
- o ispăşire de păcate
- şi eventual o ispită.

Fiindcă este numai o încercare evident că suferinţa nu are ultimul cuvânt de spus în viaţa noastră. Se poate trece peste suferinţă fiindcă după cum ştim *după fiecare furtună vine vreme bună.* Suferinţa de cele mai multe ori ajunge să îi scoată pe semenii noştri din somnul nepăsării şi al indiferenţei faţă de Dumnezeu. De ce? Fiindcă este bine să ştim că există multă indiferenţă religioasă în lumea noastră. Aceasta fiindcă trebuie să ştim că pe fondul indiferentismului religios ei bine se ajunge la decreştinare.[152] Cartea noastră se vrea o tratare din punct de vedere creştin ortodox la problema suferinţei care se poate spune că pe toţi ne face victime sub o formă sau alta în această lume. Ceea ce spunea dreptul Iov este un mare adevăr: când suferim uităm că Dumnezeu Tatăl a adus peste noi şi vremuri şi timpuri de

- fericire,
- bucurie,
- împlinire
- şi mulţumire.

Suferinţa devine un simplu accident trecător în viaţa noastră dacă ajungem să privim panoramic viaţa noastră. De ce? Fiindcă ea nu are un cuvânt final şi deplin de spus în existenţa pe care am primit-o de la Dumnezeu. Scriindu-le evreilor Sfântul apostol Pavel a fost cât se poate de concludent în acest sens când a spus: "şi aţi uitat îndemnul care vă grăieşte ca unor fii: "Fiul meu, nu disprețui certarea Domnului, nici nu te descuraja, când eşti mustrat de El. Căci pe cine îl iubeşte Domnul îl ceartă, şi biciuieşte pe tot fiul pe care îl primeşte". Răbdaţi spre înţelepţire, Dumnezeu se poartă cu voi ca faţă de fii. Căci care este fiul pe care tatăl său nu-l pedepseşte? Iar dacă sunteţi fără de certare, de care toţi au parte, atunci sunteţi fii nelegitimi şi nu fii adevăraţi. Apoi dacă am avut pe părinţii noştri după trup, care să ne certe, şi ne sfiam de ei, oare nu ne vom supune cu atât mai vârtos Tatălui duhurilor, ca să avem viaţă?" (Evrei 12, 5-9).

„Cel ce îndură suferinţe din cauza bolilor trupeşti se aseamănă martirilor, spunea Sfântul Macarie Egipteanul. „Că după cum martirii, fiind supuşi la chinuri şi pe toate răbdându-le - ba chiar şi moartea - s-au învrednicit de slavă şi cununi; şi cu cât mai multe şi mai mari au fost os-tenelile, cu atât mai mare slavă şi îndrăzneală la Dumnezeu au dobândit. Tot aşa se întâmplă şi cu sufletele supuse la diferite încercări, unele văzute, venite de la oameni, altele nevăzute, venite de la cugetele nebuneşti, iar altele de la boli, care aprind sufletul. Dacă pe acestea le rabdă până la sfârşit, vor dobândi aceleaşi cununi şi aceeaşi îndrăzneală ca şi martirii."[153]

Este evident să suferinţa de mai multe ori nu este provocată de cel rău (diavolul) ci mai mult de oamenii răi din jurul nostru. Sunt mulţi care găsesc o plăcere sadică de a îşi chinuii sau tortura pe semenii lor. Sunt pline buletinele noastre de ştiri cu astfel de cazuri şi credem că nu se mai cuvine să insistăm aici.

---

[151] Preot Ştefan Sferghie, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/cel-ce-indura-suferinte-din-cauza-bolilor-trupesti-se-aseamana-martirilor-186467.html (accesat pe 29.09.2025).

[152] A se vedea Teofil Tia, *Decreştinarea. O apocalipsă a culturii* (Alba Iulia, 2009).

[153] Sf. Macarie Egipteanul, Scrieri. Omilii duhovniceşti, PSB 34, Bucureşti, 1992, p. 342 apud Preot Ştefan Sferghie, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/cel-ce-indura-suferinte-din-cauza-bolilor-trupesti-se-aseamana-martirilor-186467.html (accesat pe 29.09.2025).

Această plăcere destul de sadică de a te bucura când îl vezi pe semnul tău că suferă trebuie să ştim că într-un anume sens este o afecţiune psihică şi cere ajutor de specialitate. Problema este că acest ajutor este refuzat de cei în cauză fiindcă ei cred că evident că pot să facă rău celor din jur fără ca ei să fie traşi la răspundere în faţa legii.

Iată ce spunea părintele Ştefan Sferghie despre suferinţă: "pentru a vedea ce este boala, trebuie mai întâi să înţelegem ce este sănătatea omului. Boala este lipsa sănătăţii, la fel cum întunericul este lipsa luminii, iar frigul este lipsa căldurii. În gândirea patristică, noţiunea de sănătate este strâns legată de natura omenească ideală, natură cu care Adam fusese înzestrat de Creator şi pe care era dator să o ducă la desăvârşire prin conlucrarea cu harul dumnezeiesc. Plecând de la momentul creaţiei, mai întâi, trebuie să ştim şi să acceptăm că boala este o consecinţă a păcatului. Şi vom vedea de ce este aşa. În Eden, Adam şi Eva aveau o viaţă îngerească - ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur -, ei nefiind aprinşi de dorinţe şi patimi. Nu se supuneau nevoilor firii, ci erau nestricăcioşi şi nemuritori. Sfântul Simeon Noul Teolog spunea că „Adam a fost zidit cu un trup nestricăcios, dar material şi încă nedeplin duhovnicesc". După căderea în păcat omul s-a despărţit de Dumnezeu, iar mai apoi a ajuns să moară şi trupeşte. Astfel, o certitudine pe care nimeni nu poate să o demonteze sau să o nege este că fiecare dintre noi vom părăsi viaţa aceasta pământească mai devreme sau mai târziu. După cădere, boala şi bătrâneţea au devenit într-un fel starea „firească" a omului. Dar şi boala şi bătrâneţea şi hrănirea se încadrează în ceea ce Sfântul Grigorie de Nyssa numea hainele de piele cu care Dumnezeu i-a îmbrăcat pe protopărinţii noştri după ce aceştia au greşit."[154]

Doi oameni de ştiinţă specialişti în istoria mentalităţilor discutau.

- Ştii ce am remarcat?
- Nu.
- Suferința divide foarte mult religiile.
- De ce?
- Fiindcă este cu adevărat destul de greu să vi cu un răspuns plauzibil în fața suferinței.
- Aşa este.
- Mă bucur că eşti de acord.
- Singur că sunt.
- Şi care crezi că este soluția?
- Iisus a implicat că a Îl urma de mai multe ori implică cu sine suferinţă.
- Unde?
- "Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Marcu 8, 34)
- Cred că sunt familiar cu citatul.
- Deci Iisus spune foarte clar că a Îl urma nu este un lucru uşor.
- Aşa este.
- Dar nu este nici un lucru imposibil.
- Este greu să îți iei crucea.
- Crucea nu este dincolo de puterile noastre.
- Crezi?
- Da.
- Ce înţelegi prin asta?
- Că fiecare dintre noi avem un dat.
- Pe care trebuie să îl chivernisim cum se cuvine?
- Da.
- Aşa cred şi eu.
- Mă bucur.
- Dar cum rămâne atunci cu cei care nu vor să îşi ia crucea.
- Sunt mulți dintre aceştia.
- Aşa este.
- Îmi vine în minte o poveste pe care am auzit-o mai de mult.
- Care?

[154] Preot Ştefan Sferghie, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/cel-ce-indura-suferinte-din-cauza-bolilor-trupesti-se-aseamana-martirilor-186467.html (accesat pe 29.09.2025).

- O bătrână superstiţioasă se îmbolnăvi greu, aşa că atât medicul, cât şi cei din casă o îndemnau cu stăruinţă să se împărtăşească.
- Înţeleg.
- Totuşi bătrâna nu voi nici să audă de preot, zicând că puţin mai înainte a auzit cucul cântând în grădină de douăsprezece ori şi că aceasta înseamnă că ea ar mai avea de trăit încă doisprezece ani.
- De ce?
- Ar fi tocmai destul „ca să se împace cu Dumnezeu."
- De fapt muri chiar în ziua aceia, fără a primi sfânta împărtăşanie.
- Nu se poate.
- Ba da.
- Aşa de superstiţioasă era?
- Da.
- Sunt ciuda superstiţiile.
- Oamenii char cred în ele.
- Superstiţia inspiră adeseori oamenilor o purtare nebună şi le ruinează fericirea vremelnică şi veşnică.[155]
- Aşa este.
- Deci vezi?
- Ce?
- Trebuie să asumăm ceea ce vrea Dumnezeu de la noi.
- Dar vrea El să suferim?
- Nu.
- De unde ştim?
- Iisus a mers voluntar la cruce.
- Nu a fost obligat?
- Nu.
- Interesant.
- Suferinţa vine de cele mai multe ori când omul nu mai ascultă de Dumnezeu.
- Şi ce se întâmplă atunci?
- Se înstrăinează.
- De ce?
- De sursa vieţii lui.
- Ai dreptate.
- Sunt mulţi sfinţi care au făcut din suferinţă o metodă de a se unii cu Dumnezeu.
- Aşa este.
- Cum se poate?
- Fiindcă nu au fost ca Sfântul Petru care atunci când a venit greul s-a lepădat de Iisus.
- Frumos ceea ce îmi spui.
- Mă bucur că îţi place.
- Deci suferinţa ne divine religios?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă religiile de multe ori se văd incapabile de a venii cu un răspuns plauzibil în faţa suferinţei.
- Crezi?
- Da.
- De ce?
- Fiindcă sunt multe religii mincinoase.
- Pseudoreligii?
- Da.
- Sunt de acord.

[155] Din Grigorie Comşa, *1000 de pilde pentru viaţa creştină* (Arad, 1929).

Suferinţa este una dintre cele mai dificile teme ale teologiei creştin ortodoxe. Această carte a voit să expună – dimpreună cu altele pe care le-am şi citat aici – care este răspunsul şi atitudinea creştin ortodoxă în faţa suferinţei. Aceasta fiindcă nimeni nu poate ignora realitatea dură şi cruntă a suferinţei din lumea noastră. Suferinţa poate să fie o formă de manifestare a răului dar şi a păcatului. Aceasta fiindcă de cele mai multe ori păcatele aduc cu sine suferinţă. Primul pahar de alcool este o adevărată bucurie dar după nenumărate pahare apare alcoolismul şi oamenii au nevoie de ajutor specializat pentru a depăşii această boală a alcoolismului.

Părintele Ştefan Serghie era cât se poate de concludent în acest sens când spunea că: "cu toate acestea, din perspectivă creştină, suferinţa poate conduce la sporire duhovnicească dacă aceasta este asumată întru răbdare, trezind în om pocăinţa pentru faptele sale rele. Ceea ce era la început urmare a căderii şi plată a păcatului poate fi transformată prin credinţă în cale spre mântuire. În acest sens, Sfântul Maxim Mărturisitorul arăta că Hristos Domnul prin Sfintele Sale Pătimiri cele de bunăvoie a dat sens suferinţei, transformând-o în mijloc de mergere spre viaţa dumnezeiască. Astfel, suferinţa îndurată cu smerenie, răbdare, pocăinţă şi rugăciune este un bun prilej pentru creştin de a dobândi binefaceri duhovniceşti. „La sârguinţă, nu pregetaţi; cu duhul fiţi fierbinţi; Domnului slujiţi. Bucuraţi-vă în nădejde; în suferinţă fiţi răbdători; la rugăciune stăruiţi" (Romani 12, 12). Răbdarea nu trebuie privită ca un merit al nostru, ci ea este un dar al lui Dumnezeu pe care îl primim prin rugăciune stăruitoare."[156]

Este evident că trebuie să ştim că indiferent ce ne rezervă viaţa ei bine suferinţa nu trebuie să ajungă

- să ne acapareze,
- să ne stăpânească mental,
- să ne domine
- şi să ne arunce în deznădejde.

De ce? Fiindcă există întotdeauna metode prin care să trecem şi să depăşim suferinţa. Acesta fiindcă după cum am spus în această carte sunt rare cazurile de oameni care toată viaţa lui au suferit.

Am vorbit în această carte despre faptul că deşi suferinţa este o realitate a lumii noastre nu trebuie să ajungem să fim obsedaţi de ea. De ce? Fiindcă după cum am spus suferinţa este doar un interval trecător al vieţii noastre. Se poate vedea cum de exemplu adolescenţii ajung să se maturizeze prin eşecurile în dragoste pe care le au. Cu toţii am trecut prin această etapă. Este o etapă dureroasă dar totuşi îi putem supravieţuii.[157]

Că suferinţa este o urmare a păcatului strămoşesc al protopărinţilor noştri ne-o spune tot părintele Ştefan Serghie: „Sfinţii Părinţi ai Bisericii arată că îmbrăcămintea de piele nu înseamnă pur şi simplu hainele purtate de oameni pentru a se feri de condiţiile mediului înconjurător, ci reprezintă însuşirea modului de viaţă propriu dobitoacelor sau animalelor. Făcând referire la hainele de piele, Sfântul Grigorie Teologul spunea: „Iar când zic piei, înţeleg trăsăturile firii rătăcite cu care ne-am îmbrăcat după ce ne-am unit strâns cu patimile". Potrivit Sfântului Grigorie, de hainele de piele, făcute din „nişte piei fără socoteală", se leagă: „...zămislirea, naşterea, murdăria, alăptarea, hrănirea (...), creşterea încetul cu încetul până la maturitate, vârsta de mijloc, bătrâneţea, boala, moartea". Aşadar, boala provine din faptul că omul şi-a întors faţa de la Dumnezeu prin neascultare. În starea originară din rai el nu cunoştea boala, suferinţa şi moartea, însă, în urma căderii, prin Adam s-au transmis şi urmaşilor săi efectele căderii care i-au afectat natura."[158]

Suferinţa este un lucru care se poate spune că este

- impredictibilă
- şi spontană.

Unii dintre noi suferim mai mult şi alţii mai puţin. Ceea ce ne spun sfinţii părinţi creştin ortodocşi este că atunci când suferim înseamnă că într-un anume sens Dumnezeu Tatăl este cumva atent cu noi fiindcă după cum ne spunea Sfântul apostol Pavel ca un Părinte iubitor Dumnezeu Tatăl ajunge să îşi mai şi pedepsească pe fii neascultători.

---

156 Preot Ştefan Sferghie, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/cel-ce-indura-suferinte-din-cauza-bolilor-trupesti-se-aseamana-martirilor-186467.html (accesat pe 29.09.2025).

157 A se vedea Béatrice Brenneur, *Stresul şi suferinţa la locul de muncă : un judecător mărturiseşte* (Bucureşti, 2012).

158 Preot Ştefan Sferghie, Ziarul Lumina https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/cel-ce-indura-suferinte-din-cauza-bolilor-trupesti-se-aseamana-martirilor-186467.html (accesat pe 29.09.2025).